

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ändras.

Enligt propositionen kriminaliseras obehörigt innehav och obehörig införsel i landet av utrustning som är avsedd för radiostörning. Som straff ska kunna dömas ut böter. För vetenskaplig, industriell och kommersiell verksamhet ska det vara tillåtet att inneha, införa och använda utrustning som är avsedd för radiostörning, om vissa villkor uppfylls. Myndigheters och andra berättigade aktörers rätt att använda utrustning för radiostörning ska enligt propositionen förtydligas.

När det gäller Nordatlantiska fördragsorganisationen och dess medlemsstaters styrkor ska det enligt propositionen föreskrivas om undantag i fråga om tillstånd, inspektioner och anmälningar som hänför sig till radioutrustning och utrustning för radiostörning.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 juli 2026.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget	4
2.1 Utrustning som är avsedd för radiostörning	4
2.2 Definitionen av radioutrustning i nationell lagstiftning och EU-lagstiftning	4
2.3 Tillståndsplikt för innehav och användning av radiosändare	6
3 Målsättning	8
4 Förslagen och deras konsekvenser	8
4.1 De viktigaste förslagen	8
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	9
5 Alternativa handlingsvägar.....	12
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	12
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	13
6 Remissvar	15
6.1 Uttalanden.....	15
6.2 De ändringar som gjorts utifrån remissvaren.....	21
7 Specialmotivering.....	21
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	38
9 Ikraftträdande	38
10 Förhållande till andra propositioner	38
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	38
11.1 Allmänt	38
11.2 Staffrättsling reglering	38
11.3 Skyddet för privatlivet	40
11.4 Egendomsskyddet och näringsfriheten	47
11.5 Lagstiftningsordning.....	48
LAGFÖRSLAG.....	49
om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation	49
BILAGA	57
PARALLELLTEXT	57
om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation	57

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Genom ett brev från den 7 juni 2024 bad riksdagens kommunikationsutskott kommunikationsministeriet att bedöma behovet av att ändra och komplettera de gällande bestämmelserna som gäller GPS-störningsutrustning (så kallade jammers). I sitt brev ansåg kommunikationsutskottet att ett förbud mot och sanktionering av innehav av störningsutrustning kan göra det lättare för myndigheterna att ingripa i ärendet och att det även möjliggör att Tullen kan ingripa i import av störningsutrustning.

Avdelningen för nät och tjänster vid kommunikationsministeriet utarbetade en utredning som färdigställdes den 28 oktober 2024. För utredningen anordnades ett remissförfarande för myndigheterna mellan den 2 och den 27 september 2024 och ett myndighetssammanträde den 25 september 2024. I diskussionen deltog försvarsministeriet, inrikesministeriet, justitieministeriet, Försvarsmakten, Polisstyrelsen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet, Skyddspolisen, Säkerhets- och kemikalieverket, Kommunikationsmyndigheten och Lantmäteriverket. I utredningen ansåg kommunikationsministeriet att det vore motiverat för ministeriet att inleda ett lagstiftningsprojekt för att ändra lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014, nedan informationssamhällsbalken) i syfte att kriminalisera innehav av utrustning som är avsedd för radiostörning. Baserat på utredningen ansåg kommunikationsministeriet att projektet inte bör avgränsas till enbart utrustning som stör GPS-signaler, utan att projektet bör beakta alla anordningar stör eller förfalskar radiofrekvenskommunikation.

I sitt svar från den 22 november 2024 uppmanade riksdagens kommunikationsutskott kommunikationsministeriet att inleda lagberedningsprojektet snarast och ansåg dessutom att sanktionering av innehav av störningsutrustning sannolikt kan underlätta myndigheternas möjligheter att ingripa i ärendet och samtidigt sätta stopp för den utveckling som på sistone gjort att störningsutrustning blivit allt vanligare.

1.2 Beredning

Beslutet om att tillsätta projektet fattades den 15 januari 2025.

Propositionen bereddes som ett tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriets avdelning för nät och tjänster. Under beredningen av propositionen hördes justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, Försvarsmakten, Tullen, Polisstyrelsen, Gränsbevakningsväsendet, Skyddspolisen och Transport- och kommunikationsverket.

Propositionen var på remiss mellan den 25 september och den 29 oktober 2025.

Utlåtanden begärdes av följande organ: justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, utrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet, Transport- och kommunikationsverket, Försvarsmakten, Polisstyrelsen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet, Skyddspolisen, Säkerhets- och kemikalieverket, Lantmäteriverket, Brottspåföljdsmyndigheten, Försörjningsberedskapscentralen, Puolustus- ja ilmailuteollisuus PIA ry, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, Finlands radioamatörförbund rf, Finlands näringsliv rf,

Trafikstyrningsbolaget Fintraffic Ab, Teknologiska forskningscentralen VTT Ab, Nokia Abp, Sensofusion Oy, Saab Finland Oy och Patria Abp.

Beredningsunderlaget för propositionen är tillgängligt på kommunikationsministeriets webbplats på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med projektkoden LVM002:00/2025.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Utrustning som är avsedd för radiostörning

Utrustning som är avsedd för radiostörning (så kallade jammers) är i allmänhet utrustning som är avsedd för att störa kommunikation som använder radiofrekvenser, såsom mobilnät eller satellitnavigeringssystem (GNSS, Global Navigation Satellite System). Satellitnavigeringssystem är, utöver GPS (Global Positioning System) som förvaltas av USA, EU:s Galileo, Rysslands GLONASS och Kinas BeiDou. Utrustning som är avsedd för radiostörning är lättillgänglig för konsumenter i till exempel webbutiker vars verksamhet är förlagd i länder utanför EU. Exempelvis är syftet med en GNSS-jammer som är kopplad till uttaget i en bil vanligen att försöka få fordonets eller användarens position att försvinna eller att påverka fordonets färdskrivare. Utöver de önskade följderna kan utrustningen med sin räckvidd på upp till hundratals meter även störa andra radiosystem som använder samma radiofrekvens. Hur effektiv utrustningen som är avsedd för radiostörning är samt dess område för störningskonsekvenser varierar. Utrustning som är avsedd för radiostörning tillverkas för störning inom olika frekvensområden. Störningsutrustning tillverkas även för professionellt bruk för till exempel försvars- och myndighetsverksamhet, exempelvis för att ingripa i obemannade färdmedels färd.

Transport- och kommunikationsverket observerar regelbundet olovlig utrustning som är avsedd för radiostörning vid tillsynen av användningen av frekvenser. Utrustningen är vanligen GNSS-störningsutrustning med låg effekt som används i färdmedel i syfte att påverka positionen för utrustningsinnehavarens fordon eller telefon. Under 2024 gjordes 272 jammerobservationer och under 2025 gjordes 121 observationer. Under 2023 gjordes 714 observationer. Enligt Transport- och kommunikationsverket minskade antalet observationer 2023 då ärendet fick synlighet i media och jammers slutade användas.

2.2 Definitionen av radioutrustning i nationell lagstiftning och EU-lagstiftning

Enligt 3 § 1 mom. 14 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) är radioutrustning en anläggning eller en väsentlig del av den som är avsedd för sändning (radiosändare) eller mottagning (radiomottagare) av radiofrekventa elektromagnetiska vågor, för radiokommunikation eller för något annat ändamål.

Den nationella definitionen av radioutrustning är bredare än definitionen av radioutrustning i artikel 2 i EU:s direktiv om radioutrustning (2014/53/EU), eftersom radioutrustning enligt direktivet är utrustning som avsiktligt avger eller mottar radiovågor för radiokommunikation eller radiobestämning.

Till skillnad från radioutrustningsdirektivet kräver inte informationssamhällsbalken att radioutrustningen används för radiokommunikation eller radiobestämning. Med radioutrustning avses även utrustning vars främsta syfte är att sända radiovågor för att bland annat störa eller hindra radiokommunikation.

Definitionen av radioutrustning i informationssamhällsbalken är avsiktligt mer omfattande formulerad än EU-lagstiftningen. Definitionen är utvidgad för att den även ska omfatta utrustning som används för att sända radiovågar i annat syfte än för radiokommunikation. En utvidgning ansågs behövlig för att definitionen ska inbegripa anläggningar som är avsedda att förhindra eller störa radiokommunikation.¹

Rättslig status som radioutrustning när det gäller utrustning som är avsedd för radiostörning har dock visat sig vara problematisk i praktiken, i synnerhet vid Transport- och kommunikationsverkets marknadskontroll av radioutrustning. När det gäller marknadskontroll är det inte ändamålsenligt att, på grund av utrustningens störningssyfte, se störningsutrustning som radioutrustning, om den inte som sådan kan uppfylla de väsentliga kraven som i lag ställs för radioutrustning.

Marknadskontrollen av radioutrustning grundar sig på radioutrustningsdirektivet, vilket har genomförts nationellt genom bestämmelserna i 30 kap. om marknadskontrollen och överensstämmelsen med krav för radioutrustning i informationssamhällsbalken. På marknadskontrollen för radioutrustning tillämpas även lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016). I regeringens proposition om det nationella genomförandet av radioutrustningsdirektivet (RP 67/2016 rd) konstateras de väsentliga kraven för radioutrustning gälla följande i specialmotiveringen till 251 §: ”Det föreslås att de väsentliga kraven på radioutrustning utvidgas och preciseras så att de motsvarar radioutrustningsdirektivet. Bestämmelsens tillämpningsområde omfattar utrustning som avsiktligt sänder eller tar emot radiovågor för radiokommunikation eller radiobestämning och i detta syfte systematiskt använder radiofrekvenser.” Radiostörningsutrustning är i princip inte sådan radioutrustning som avses i radioutrustningsdirektivet, eftersom radiostörningsutrustning inte uppfyller de villkor som gäller syftet med radiokommunikation eller radiobestämning i radioutrustningsdirektivets definition av radioutrustning. I stället omfattas störningsutrustning av tillämpningsområdet för det omarbetade direktivet 2014/30/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektromagnetisk kompatibilitet (det så kallade EMC-direktivet).

I Finland har EMC-direktivet genomförts genom elsäkerhetslagen (1135/2016). Enligt 2 § 2 mom. i lagen tillämpas lagen också på radioutrustning och kommunikationsnät till den del som dessa kan förorsaka fara för någons liv, hälsa eller egendom eller skadliga störningar, om vilka det inte föreskrivs i informationssamhällsbalken eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. I Finland övervakar Säkerhets- och kemikalieverket kraven till följd av EMC-direktivet som den elsäkerhetsmyndighet som avses i 88 § i elsäkerhetslagen. Baserat på Säkerhets- och kemikalieverkets rådande tolkning omfattas radiostörningsutrustning i princip inte av Säkerhets- och kemikalieverkets tillsyn, eftersom skadliga störningar till följd av sådan utrustning regleras i informationssamhällsbalken, baserat på vilken tillsynsuppgiften tillfaller Transport- och kommunikationsverket.

Lagstiftarens syfte kan tolkas vara att definitionen av radioutrustning vid marknadskontroll av radioutrustning ska motsvara radioutrustningsdirektivets definition, till skillnad från definitionen av radioutrustning i informationssamhällsbalken. Detta framgår dock inte av lagen, utan endast av motiveringen till regeringens proposition. Därmed är det oklart huruvida definitionen av radioutrustning enligt 3 § i informationssamhällsbalken ska iakttas vid marknadskontroll av radioutrustning, varvid utrustning som är avsedd för radiostörning omfattas av tillsynen samt eventuellt även en mängd annan slags utrustning som i övrigt inte tillhör tillämpningsområdet för radioutrustningsdirektivet, eller den tolkning som framgår av

¹ RP 221/2013 rd, s. 88.

motiveringarna till 251 §, vilken motsvarar radioutrustningsdirektivets mer avgränsade definition av radioutrustning. Om den nationella definitionen av radioutrustning när det gäller marknadskontroll är mer omfattande än definitionen i radioutrustningsdirektivet, behöver det säkerställas att sådan utrustning som lagligt kan släppas ut på EU-marknaden som elutrustning och som omfattas av tillämpningsområdet för EMC-direktivet inte nationellt tolkas som radioutrustning.

Den oklara tolkningen av jammers påverkar också huruvida det vid tillsynsändan som gäller jammers ska göras en så kallad skyddsklausulanmälan till EU-kommissionen och vilket myndighetsorgan som ska göra den.

När det gäller Transport- och kommunikationsverkets frekvensförvaltning tolkas radiostörningsutrustning som radioutrustning enligt 3 § i informationssamhällsbalken, eftersom de enligt definitionen är avsedda för sändning av radiofrekventa elektromagnetiska vågor (*radiosändare*) för något annat ändamål. I enlighet med 329 § om avlägsnande av radiostörningar i informationssamhällsbalken har Transport- och kommunikationsverket rätt att förbjuda import, saluföring, försäljning, överlåtelse och användning av radioutrustning också om den på sannolika grunder kan antas orsaka störningar i sådan planerad användning av radiofrekvenser som avses i 95 och 96 §. Eftersom radiostörningsutrustning i princip inte omfattas av tillämpningsområdet för radioutrustningsdirektivet behöver ingen skyddsklausulanmälan göras för åtgärder för de nationella bestämmelserna för sådan utrustning med stöd av radioutrustningsdirektivet.

2.3 Tillståndsplikt för innehav och användning av radiosändare

Huvudregeln i 39 § i informationssamhällsbalken är att innehav och användning av radiosändare kräver radiotillstånd som beviljas av Transport- och kommunikationsverket. Ett villkor för att radiotillstånd ska beviljas är att radioutrustningen uppfyller de väsentliga krav som fastställs i 251 § i informationssamhällsbalken, till vilka kravet om stödande av effektiv användning av radiofrekvenser för undvikande av skadliga störningar hör.

Utrustning som är avsedd för radiostörning är vanligen radioutrustning som är avsedd för störning av kommunikation som använder radiofrekvenser, såsom mobilnät eller satellitnavigeringssystem. Därmed kan radiotillstånd i allmänhet inte beviljas för sådan utrustning, eftersom sådan utrustning inte är tillståndspliktig på det sätt som föreskrivs i 251 § i informationssamhällsbalken och i princip orsakar skadlig störning för annan radiokommunikation. Utrustning vars syfte är att störa användningen av frekvenser får i princip inte användas, importeras, saluföras, säljas eller överlätas åt någon annan inom EU. Utrustning som är avsedd för radiostörning uppfyller inte heller de allmänna kraven i 6 § i elsäkerhetslagen (1135/2016).

Radiotillstånd kan dock i vissa situationer som föreskrivs genom lag beviljas för användning och innehav av radioutrustning som avviker från de väsentliga kraven i 251 § i informationssamhällsbalken. Enligt 264 § 1 mom. 5 punkten i informationssamhällsbalken kan radioutrustning avvika från de väsentliga kraven för radioutrustning om utrustningen enbart används för säkerställande av den allmänna säkerheten, försvaret, statens övriga säkerhet eller statens straffrättsliga verksamhet. Speciallagstiftningen innehåller dessutom detaljerade föreskrifter om användningen av störningsutrustning.

I 38 a § i gränsbevakningslagen (578/2005) finns bestämmelser om en gränsbevakningsmans rätt att ingripa i ett i 2 § 21 punkten i luftfartslagen (864/2014) avsett obemannat luftfartygs färd. En gränsbevakningsman kan ingripa i färden om det är nödvändigt för upprätthållande av

gränssäkerheten, för utförande av en säkerhetsuppgift eller ett sjöräddningsuppdrag eller för skydd av en synnerligen viktig verksamhet inom Gränsbevakningsväsendet. Enligt bestämmelsen får åtgärderna inte orsaka mer än ringa störningar i annan radiokommunikation eller i ett allmänt kommunikationsnätets anordningar eller tjänster. Motsvarande bestämmelser finns även i 2 kap. 11 a § i polislagen (872/2011) och i 15 § i lagen om försvarsmakten (551/2007). Även Brottsåtgärdsmyndigheten har med stöd av 16 kap. 2 a § i fängelselagen (767/2005) och 11 kap. 2 a § i häktningsslagen (768/2005) rätt att ingripa i obemannade fordon färd. Med stöd av 7 v § i kärnkraftslagen (990/1987) har även säkerhetspersoner vid kärnkraftverk för tryggnad av kärn- eller strålsäkerheten rätt att med hjälp av en teknisk anordning eller maktmedel tillfälligt omhänderta ett obemannat luftfartyg eller hindra dess användning eller annars ingripa i dess färd, om det obehörigen kommer in på ett område som tillståndshavaren stadigvarande förfogar över och där luftfart är förbjuden med stöd av 11 § i luftfartslagen. Dessutom behandlar riksdagen en lagmotion med förslag till lag om säkerhetsskydd i riksdagen, i vilken det föreslås att riksdagens säkerhetsperson ska ges behörighet att ingripa i ett obemannat luftfartygs färd.

Bestämmelserna om väsentliga krav för radioutrustning kan frångås även med stöd av 264 § 1 mom. 4 punkten i informationssamhällsbalken när det gäller utrustningsserier som är individuellt framtagna för att användas professionellt när de enbart används vid forsknings- och utvecklingsinstitut för ändamål som hänför sig till deras verksamhet. Med stöd av denna bestämmelse kan Transport- och kommunikationsverket även bevilja radiotillstånd för utrustning som är avsedd för radiostörning för testning och produktutveckling i sådana situationer där det kan säkerställas att testningen inte orsakar störning för annan radiokommunikation. På grund av störningsrisken är det dock i princip inte möjligt att bevilja radiotillstånd för sådan testning och produktutveckling av utrustning som är avsedd för radiostörning som ska utföras utomhus eller i normal inomhusmiljö. Villkoren för beviljande av tillstånd bedöms med avseende på störningsrisken från fall till fall. I praktiken har testplatsen huvudsakligen varit en skyddad lokal som inte släpper ut störningar utanför lokalen.

Transport- och kommunikationsverket har dessutom med stöd av 39 § och 96 § 6 mom. i informationssamhällsbalken beviljat radiotillstånd till störningssändare för övning av verksamhet i enlighet med befogenheten hos de ovan nämnda myndigheterna. Enligt 96 § i informationssamhällsbalken bestäms användningen av radiofrekvenser genom en föreskrift av Transport- och kommunikationsverket för olika ändamål. Enligt 6 mom. i föreskriften kan Transport- och kommunikationsverket i syfte att främja gemensamt utnyttjande av radiofrekvenser eller av någon annan grundad anledning, för ett sådant frekvensområde som avses i en statsrådsförfordning som utfärdats med stöd av 95 § 1 mom. eller för ett sådant frekvensområde som avses i föreskrifter som meddelats av myndigheten, tillåta också annan radiokommunikation än sådan som det är avsett för, om denna radiokommunikation inte mer än ringa begränsar frekvensområdets användning för dess primära ändamål och inte leder till skadliga störningar i den primära radiokommunikationen. Beviljandet av radiotillstånd för övning med ovan nämnda grunder har gett upphov till utmaningar på grund av att störningsutrustningen inte får störa andra användare av radiofrekvenserna, vilket även gäller till exempel Försvarsmaktens egna övningsområden. Även föreskrifterna i 251 § om väsentliga krav för radioutrustning i informationssamhällsbalken kräver att radioutrustning inte får orsaka skadliga störningar.

Baserat på den gällande lagstiftningen kan en myndighet inte få radiotillstånd för utrustning som är avsedd för radiostörning i något annat syfte än det ingripande i ett obemannat luftfartygs färd som avses i speciallagstiftningen. I praktiken har det dock identifierats behov av att bevilja myndigheter radiotillstånd för utrustning som är avsedd för radiostörning för att genomföra

deras övriga lagstadgade uppgifter. Dessa uppgifter kan exempelvis hänföra sig till skydd av ett objekt eller testning och övning i anknytning till det.

Det har även konstaterats finnas ett behov av användning av utrustning som är avsedd för radiostörning vid utvecklingen av teknik för störningssystem samt vid forskning som gäller elektroniskt skydd av radiokommunikationssystem, radioutrustning och datakommunikation samt störningsmedvetenhet. Till exempel mobiloperatörer har konstaterats ha behov av att genomföra testningar för att utveckla sina system.

3 Målsättning

Målet med propositionen är att öka störningsfriheten för radiokommunikationen, göra lagstiftningen om utrustning som är avsedd för radiostörning tydligare och utfärda bestämmelser som gör olovligt innehav av sådan utrustning till en straffbar gärning. Målet med att göra olovligt innehav till en straffbar gärning är att förebygga störning som drabbar radionavigering och radiokommunikation, såsom GNSS-satellitpositioneringssystem och mobilnät. Radiokommunikationssystem är centrala för bland annat trafik, kommunikation och andra viktiga funktioner i samhället, och störning som drabbar dem kan i värsta fall allvarligt äventyra funktionerna i fråga. Målet med kriminaliseringen är att effektivisera förbudet mot innehav.

Syftet med propositionen är att möjliggöra rätt till användning av utrustning som är avsedd för radiostörning för myndigheter och andra berättigade organ samt övningar, forskning och utveckling som hänför sig till sådan utrustning. Målet med propositionen är att säkerhetsmyndigheter framöver med tillstånd som beviljas av Transport- och kommunikationsverket ska kunna använda utrustning som är avsedd för radiostörning för att uppnå deras lagstadgade mål som hänför sig till den nationella säkerheten och försvaret av landet. Målet med propositionen är att för de aktörer som Transport- och kommunikationsverket godkänner möjliggöra utveckling, testning, tillverkning och export samt försäljning och förevisning till myndigheter och andra berättigade organ av utrustning som är avsedd för radiostörning och dess delar.

Målet med propositionen är att göra det möjligt för myndigheterna att i större utsträckning ingripa i innehav av utrustning som är avsedd för störning av radiofrekvenskommunikation, genom att utvidga informationsutbytet mellan myndigheterna och göra det möjligt att söka efter utrustning för radiostörning.

Målet med propositionen är även att ge Nordatlantiska fördragsorganisationen och dess medlemsländers trupper rätt till innehav och användning av radioutrustning som är avsedd för radiostörning som motsvarar Försvarmaktens och Gränsbevakningsväsendets rätt med hänsyn till det försvarssystem för Natos armé som inrättats för Finland. I och med Finlands medlemskap i Nato har även de militära övningarna i Finland ökat. Användningen av Natos och dess medlemsländers truppers radioutrustning och utrustning som är avsedd för radiostörning motsvarar till sin natur Försvarmaktens och Gränsbevakningsväsendets verksamhet. Målet med propositionen är att harmonisera bestämmelserna och möjliggöra verksamhet för alliansen i Finland utan onödig administrativ börda.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Det föreslås att en ny definition av *utrustning som är avsedd för radiostörning* fogas till informationssamhällsbalken. Definitionen behövs eftersom utrustning som är avsedd för radiostörning framöver inte är sådan radioutrustning som avses i informationssamhällsbalken.

På motsvarande sätt föreslås det i propositionen att definitionen av radioutrustning i 3 § 1 mom. 14 punkten i informationssamhällsbalken ändras så att utrustning som är avsedd för radiostörning framöver inte är sådan radioutrustning som avses i lagen. Ändringen gör att den nationella definitionen av radioutrustning bättre motsvarar bestämmelserna i EU:s radioutrustningsdirektiv. Även framöver tillämpas bestämmelser om radioutrustning på utrustning som är avsedd för radiostörning, om så föreskrivs i informationssamhällsbalken genom hänvisningsbestämmelser.

I propositionen föreslås att olovligt innehav och olovlig användning av utrustning som är avsedd för radiostörning föreskrivs som en straffbar gärning. Med propositionen föreskrivs dessutom krav, på basis av vilka Transport- och kommunikationsverket kan bevilja tillstånd för innehav och användning av utrustning som är avsedd för radiostörning till myndigheter samt aktörer inom vetenskap och industri som konstateras ha ett godtagbart behov av ett tillstånd.

Dessutom föreslås det att föreskrifter utfärdas om informationsutbyte mellan myndigheter och befogenheten att utföra genomsökning.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för myndigheterna

Propositionen gör det möjligt för myndigheter att ingripa i innehav och användning av utrustning som är avsedd för radiostörning. I synnerhet kriminaliseringen av innehav ger myndigheten i fråga bättre möjlighet att ingripa i olovlig användning och försäljning av radiostörningsutrustning samt övrig motsvarande verksamhet. I och med kriminaliseringen av innehav kan förundersökningsmyndigheten rikta sådana tvångsmedel som föreskrivs i 341 § i informationssamhällsbalken mot misstänkta innehavare av radiostörningsutrustning. Å andra sidan gör propositionen Transport- och kommunikationsverkets tillståndsprövning tydligare när det gäller utrustning som är avsedd för radiostörning, men den kan även öka antalet ansökningar om störningssändare.

I nuläget övervakar Polisen och Gränsbevakningsväsendet tillsammans med Transport- och kommunikationsverket att 39 § om radiotillstånd iakttas. Dessutom övervakar Tullen i samband med tillsyn i enlighet med sjötrafiklagen (782/2019) att 39 § om radiotillstånd iakttas och tillsammans med Transport- och kommunikationsverket att bestämmelser och föreskrifter om import av radioutrustning iakttas. Denna tillsyn har även omfattat tillsyn av radioutrustning som är avsedd för radiostörning. Propositionen utvidgar tillsynen så att den även omfattar innehav av sådan utrustning som är avsedd för radiostörning som inte har tagits i bruk. I praktiken ändras Polisens, Gränsbevakningsväsendets och Tullens uppgifter som tillsynsmyndigheter inte nämnvärt.

Genom propositionen utvidgas möjligheterna för myndigheterna och de organ som är berättigade enligt speciallagstiftning att utnyttja utrustning som är avsedd för radiostörning för att utföra lagstadgade uppgifter. I nuläget har rätt att utnyttja teknisk utrustning för att ingripa i

ett obemannat luftfartygs färd föreskrivits för myndigheterna och andra aktörer, såsom säkerhetspersoner vid kärnkraftverk, genom lag. Transport- och kommunikationsverket har beviljat radiotillstånd för denna utrustning som är avsedd för radiostörning med stöd av 39 § i informations samhällsbalken. Enligt propositionen kan myndigheter och organ i enlighet med speciallagstiftning framöver beviljas radiotillstånd för innehav och användning av utrustning som är avsedd för radiostörning, om användningen av utrustningen är behövlig för att utföra en lagstadgad uppgift.

De föreslagna bestämmelserna kan i början leda till att antalet brott ökar på grund av att innehav av utrustning som är avsedd för radiostörning kriminaliseras. Propositionen bedöms dock innebära en minskning av mängden utrustning, vilket bedöms innebära en minskning av myndighetsfunktioner, såsom räddningstjänster, som riktas mot radiostörning.

Propositionen gör de bestämmelser som gäller radioutrustning och radiostörningsutrustning tydligare, vilket i någon mån även anses göra myndigheternas uppgiftsbeskrivning tydligare i synnerhet när det gäller marknadskontroll av utrustningen. Myndigheternas verksamhet bedöms bli något effektivare i och med den föreslagna lagstiftningen. Utöver att myndigheternas uppgifter blir tydligare, förbättrar propositionen myndigheternas metoder för att ingripa i innehav och användning av utrustning som är avsedd för radiostörning. Propositionen möjliggör att ingripande i innehav av utrustning som är avsedd för radiostörning allt oftare kan ske redan vid importen. De tydligare bestämmelserna som gäller myndighetsanvändning av utrustning som är avsedd för radiostörning bedöms även effektivisera myndigheternas verksamhet, eftersom den tydliggör sådana situationer där myndigheterna har möjlighet att få radiotillstånd för användning av utrustning som är avsedd för radiostörning i tjänsteuppdrag.

Ett förbud mot innehav och användning av utrustning som är avsedd för radiostörning kan ha delvis lindrande konsekvenser för Transport- och kommunikationsverkets administrativa börda vid marknadskontroll och radiostörningsutredningar. På grund av kriminaliseringen av innehav av störningsutrustning kan den administrativa bördan minska även för Polisen, Gränsbevakningsväsendet och Tullen i fråga om tillsynsuppgifter. I och med de föreslagna bestämmelserna möjliggörs å andra sidan användning av utrustningen i mer omfattande organ för fler organ, vilket bedöms öka Transport- och kommunikationsverkets administrativa börda något på grund av behandlingen av radiotillståndsansökningar. De kostnader som orsakas av behandlingen av ansökningar täcks inom ramen för anslagen i momentet 31.01.02 Transport- och kommunikationsverkets omkostnader.

Ändringarna som gäller rätten att få information har små konsekvenser för verksamheten vid Rättsregistercentralen, som utgör personuppgiftsansvarig, i och med att arbetsmängden och därmed även resursbehovet ökar något. Konsekvenserna för Rättsregistercentralens totala arbetsmängd kommer att märkas med en fördröjning och det eventuella behovet av ytterligare resurser preciseras först senare.

Propositionen bedöms inte avsevärt öka myndigheternas kostnader, och inte heller orsaka avsevärda ändringar i myndigheternas verksamhet. De kostnader som uppstår täcks med myndigheternas omkostnader.

4.2.2 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen bedöms ha indirekta ekonomiska konsekvenser för både företag och de offentliga finanserna. Konsekvenserna för företag kan till exempel hänföra sig till att mängden radiostörningar i flygtrafiken minskar. Utöver administrativa kostnader innebär tillståndsförfarandet direkta kostnader för verksamhetsutövare i form av ansökningsavgifter.

Propositionen bedöms inte orsaka avsevärda ändringar i myndigheternas verksamhet, varför den inte bedöms avsevärt öka de direkta kostnaderna för myndigheterna eller de offentliga finanserna. Kostnader till följd av tillståndsförfarandet täcks genom ansökningsavgifter som tas ut av de ansökande. Propositionens konsekvenser för myndigheternas verksamhet bedöms tidigare i avsnittet Konsekvenser för myndigheterna.

4.2.3 Miljökonsekvenser

Propositionen har inte konstaterats ha betydande och omedelbara miljökonsekvenser. Ringa miljökonsekvenser kan uppstå till exempel av kassering av störningsutrustning som tas ur bruk. Miljökonsekvenserna kan minskas genom att leverera utrustning som tagits ur bruk till separata insamlingar för elektrisk och elektronisk utrustning, varmed det kan säkerställas att de hanteras korrekt.

4.2.4 Konsekvenser för informationssamhället och säkerheten

Propositionen bedöms ha positiva konsekvenser när det gäller störningsfrihet för radiokommunikation och i synnerhet satellitnavigering, eftersom den minskar mängden olovlig utrustning som är avsedd för radiostörning. Radiokommunikation och satellitpositionering är kritiska betingelser för samhällets funktion. Propositionen bedöms ha positiva konsekvenser för medborgarnas säkerhet i och med att den främjar störningsfri verksamhet för radiokommunikationstjänster. De föreslagna ändringarna bedöms dessutom trygga utövandet av yttrandefriheten genom att förebygga störningar som drabbar kommunikation.

Propositionen gör de bestämmelser som gäller tillverkning, användning och testning av utrustning som är avsedd för radiostörning klarare för de berättigade organen. De nya villkoren och förfarandebestämmelserna för i synnerhet utrustning som är avsedd för radiostörning främjar störningsfria frekvenser och effektiv användning av dem. Detta kan öka forskningen med syfte att främja störningstålighet och industriell verksamhet som hänför sig till sådan forskning.

Propositionen kan bidra till att främja aktörernas förmåga till beredskap, vilket är kritiskt för att samhället ska fungera, och förebygga avbrott till följd av radiostörning.

4.2.5 Konsekvenser för den nationella säkerheten

Propositionen bedöms ha positiva konsekvenser för den nationella säkerheten. Å ena sidan är syftet med propositionen att ingripa i innehav av privat utrustning som är avsedd för radiostörning och förebygga skador på samhällskritiska funktioner orsakad av sådan utrustning. Å andra sidan gör propositionen myndigheternas möjligheter att utnyttja utrustning som är avsedd för radiostörning för att utföra sina lagstadgade uppgifter tydligare.

Hur effektiv utrustning som är avsedd för radiostörning kan variera. Utrustning som är riktad till konsumenter är huvudsakligen lågeffektiv utrustning, vars räckvidd ändå kan vara upp till hundratals meter. Ju effektivare utrustning det är fråga om, desto större skada är det möjligt för utrustningen att orsaka. Den föreslagna lagstiftningen beaktar all utrustning som är avsedd för radiostörning, oavsett effekt och övriga tekniska egenskaper.

GNSS-navigationsutrustning och de tids- och platsuppgifter som de sänder ut är viktiga när det gäller till exempel säkerheten vid sjö- och lufttrafik, orientering av landtrafiken och för räddningsverksamhet och nödcentralens verksamhet. GNSS-geodata är även nödvändiga när det gäller tillförlitligheten och driftsäkerheten för flera digitala tjänster. Exempelvis vid

räddningsverksamhet utnyttjas GNSS-system bland annat vid optimering av räddningsenheternas rutter och för att lokalisera dem som behöver hjälp. Vid räddningsverksamhet och nödcentralens verksamhet kan GNSS-störning därmed försena och i värsta fall orsaka avgörande fel när nödcentralen förmedlar uppgifter till de behöriga myndigheterna. I värsta fall kan störning i GNSS-frekvenserna leda till förlust av människoliv, i synnerhet om hjälpen vid exempelvis räddningsuppgifter eller sjuktransport försenas eller äventyras på grund av störning. Störning i GNSS-frekvenser kan även påverka exempelvis genomförandet av Gränsbevakningsväsendets gränssäkerhetsuppgifter samt öka antalet olyckor till havs och risken för miljöolyckor i havsområden.

De föreslagna ändringarna gör det lättare för myndigheter att ingripa i synnerhet i innehav av utrustning som är avsedda för GNSS-störning, eftersom det är straffbart att använda GNSS-frekvenser utan tillstånd, men innehav av sådan utrustning är lagligt med stöd av den gällande lagstiftningen.

Störningsfri radiokommunikation har stor betydelse för den nationella säkerheten även inom andra frekvensområden. En mycket stor mängd utrustning som är viktig för att samhället ska fungera förlitar sig på trådlös kontakt. Till exempel kan radiostörning i frekvensområden för mobilkommunikationsnät ha betydande konsekvenser för den nationella säkerheten och kritisk infrastruktur. Radiofrekvenser används till exempel för tillsyn och styrning av el- och vattenverk. Det är möjligt att med utrustning som är avsedd för radiostörning orsaka konsekvenser som är regionalt betydande för sådan utrustning. Genom radiostörning kan till exempel betalterminaler, nödsamtal, antenn-tv och myndighetsnätet Virve påverkas. Kriminalisering av utrustning som är avsedd för radiostörning gör att dessa samhällskritiska funktioner bättre kan tryggas.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Det centrala målet med propositionen är att förbättra störningsfriheten för radiokommunikation, göra lagstiftningen om utrustning som är avsedd för radiostörning tydligare och göra olovligt innehav av utrustning som är avsedd för radiostörning till en straffbar handling. I propositionen fogas en ny definition av utrustning som är avsedd för radiostörning till informationssamhällsbalken. Den nya definitionen gör förhållandet mellan lagstiftningen om störningsutrustning och EU:s radioutrustningsdirektiv och EMC-direktivet tydligare.

5.1.1 Innehav av störningsutrustning

Baserat på den gällande lagstiftningen är innehav och användning av radiosändare förbjudet utan radiotillstånd, förutom i vissa undantagssituationer i enlighet med 39 § i informationssamhällsbalken. Av dessa är dock endast olovlig användning av utrustning kriminaliserad som en radiostörningsförseelse i enlighet med 348 § i informationssamhällsbalken. Om utrustning som är avsedd för radiostörning upptäcks ska myndigheten kunna visa att utrustningen har tagits i bruk för att den ska kunna konfiskera utrustning som är avsedd för radiostörning.

I informationssamhällsbalken görs ingen skillnad mellan utrustning som är avsedd för radiostörning och andra radiosändare, så de omfattas av samma förpliktelser när det gäller till exempel radiotillstånd. Eftersom sedvanliga radiosändare och sedvanlig utrustning som är avsedd för radiostörning dock är avsevärt olika när det gäller bland annat användningsändamål

och vilken EU-lagstiftning och nationell lagstiftning som tillämpas på dem, är det motiverat att utfärda separata bestämmelser om radiotillstånd för utrustning som är avsedd för radiostörning.

Administrativa påföljdsavgifter har ansetts vara en alternativ metod till kriminalisering av olovligt innehav av utrustning som är avsedd för radiostörning. Ett sådant alternativ ligger närmare de gällande bestämmelserna om radioutrustning. Till skillnad från vanlig radioutrustning bidrar utrustning som är avsedd för radiostörning dock baserat på sina allmänna egenskaper till hot mot de samhällskritiska funktionerna och i värsta fall till och med mot människors liv och hälsa. Olovligt innehav av sådan utrustning är allmänt taget mer klandervärt än olovligt innehav av vanlig radioutrustning, och därför ska det även bedömas strängare i lagstiftningen.

De alternativa bestämmelserna bedöms dessutom vara ineffektiva utan kriminalisering och en möjlighet att använda tvångsmedel. Administrativa sanktioner kan inte i detta fall anses vara tillräckligt, eftersom målet med bestämmelserna är att effektivisera förbudet mot innehav av utrustning som är avsedd för radiostörning och därmed trygga de centrala funktionerna i samhället. Vid beredningen bedömdes att administrativa sanktioner inte är tillräckligt för att uppnå syftet med påföljdsbestämmelserna, varför det finns ett särskilt behov av kriminalisering.

5.1.2 Undantag som gäller Nordatlantiska fördragsorganisationen och medlemsländernas trupper

Målet med propositionen är att främja Nordatlantiska fördragsorganisationen och dess medlemsländers verksamhet och övningar i Finland genom att harmonisera bestämmelserna så att alliansens verksamhet omfattas av samma administrativa processer som Försvarsmakten.

I lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation befrias Försvarsmakten med stöd av 39 § från skyldigheten att ansöka om radiotillstånd för radiosändare som enbart används inom frekvensområden som är avsedda att användas av Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet, med stöd av 265 § från skyldigheten att ansöka om behörighetsbevis för maritim radiokommunikation eller amatörradiokommunikation när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret och använder radioutrustningen enbart för ändamål som hänför sig till det militära försvaret och med stöd av 324 § från skyldigheten som gäller inspektion av viss radioutrustning och vissa lokaler.

I samband med beredningen bedömdes möjligheten att för Nordatlantiska fördragsorganisationen och dess medlemsstaters trupper utfärda bestämmelser om samma undantag som föreskrivs för Förenta staternas trupper i samband med genomförandet av avtalet om försvarssamarbete (FördS 69 och 70/2024). Detta kan dock inte anses vara ändamålsenligt, eftersom Förenta staternas truppers rättigheter och skyldigheter bestäms i det bilaterala avtalet om försvarssamarbete. Inget motsvarande avtal har ingåtts med Nordatlantiska fördragsorganisationen och dess övriga medlemsstater. För att uppnå målen med regeringspropositionen anses det vara tillräckligt att rättigheterna och skyldigheterna för Nordatlantiska fördragsorganisationen och dess medlemsstaters trupper motsvarar bestämmelserna som gäller Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Vid bedömningen av behovet att ändra lagstiftningen och när det gäller innehållet i de eventuella ändringarna är de lagstiftningslösningar som används i andra stater av betydelse. Flera EU-medlemsstater har på nationell nivå gjort innehav av utrustning som är avsedd för radiostyrning

till en straffbar handling. Innehav av motsvarande utrustning är även förbjudet i bland annat Schweiz.

5.2.1 Sverige

I Sverige är olovligt innehav av utrustning som är avsedd för radiostörning förbjudet och en straffbar handling. I Sverige regleras radiostörning av lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation och förordningen (2022:511) om elektronisk kommunikation som getts med stöd av lagen.

Utrustning som är avsedd för radiostörning omfattas inte av lagens definition av radioutrustning, vilken är enhetlig med EU:s radioutrustningsdirektiv. Enligt 3 kap. 24 § första stycket i lagen får sådana elektriska eller elektroniska anläggningar användas som, utan att vara radioanläggningar, är avsedda att alstra radiofrekvent energi för kommunikationsändamål i ledning eller för industriellt, vetenskapligt, medicinskt eller något annat liknande ändamål. Enligt det andra stycket i samma paragraf får regeringen meddela föreskrifter om förbud mot att inneha elektriska eller elektroniska anläggningar som inte omfattas av första stycket och som, utan att vara radioanläggningar, är avsedda att sända radiovågor.

Innehav av utrustning som är avsedd för radiostörning är förbjuden med Sveriges regerings förordning (2022:511) om elektronisk kommunikation. Enligt 3 kap. 5 § är det förbjudet att inneha elektriska eller elektroniska anläggningar som, utan att vara radioanläggningar, är avsedda att sända radiovågor i annat syfte än ett sådant som avses i 3 kap. 24 § första stycket i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation. Formuleringen av bestämmelsen omfattar utrustning som är avsedd för radiostörning.

Innehav straffas med böter eller fängelse i högst sex månader enligt 13 kap. 1 § i Sveriges lag om elektronisk kommunikation.

5.2.2 Norge

I Norge är import, innehav, utsläppande på marknaden, tillhandahållande på marknaden, ibruktagning och användning av radioutrustning som är avsedd för radiostörning och annan utrustning som är avsedd för radiostörning och störning av laglig elektronisk kommunikation förbjuden. Förbudet mot radiostörningsutrustning trädde i kraft som en del av en större lagreform som trädde ikraft den 1 januari 2025.

Enligt 13–2 § i Norges lag om elektronisk kommunikation (Lov om elektronisk kommunikasjon) är import, innehav, utsläppande på marknaden, tillhandahållande på marknaden, ibruktagning och användning av radioutrustning och annan utrustning som är avsedd för att störa eller förhindra laglig kommunikation förbjuden. I bestämmelsen beviljas vissa myndighetsorgan undantag från förbudet när det gäller användning, import och överlåtelse. Enligt 13–1 § 2 mom. i samma lag ska den som importerar utrustningen ha ett skriftligt avtal med det myndighetsorgan som utrustningen ska överlåtas till för att överlåtelse ska vara tillåtet. I 13–1 § finns även bestämmelser om annan slags utrustning än utrustning som är avsedd för radiostörning.

Enligt 15–14 § i Norges lag om elektronisk kommunikation kan den som bryter mot 13–2 § i lagen straffas med bot eller fängelse i högst 1 år. Dessutom kan en fysisk person eller en privatperson enligt 15–12 § a påföras en överträdelseavgift för brott mot 13–2 §.

5.2.3 Litauen

Litauen har förbjudit innehav och användning av utrustning som är avsedd för radiostörning med hot om överträdelseavgift och beslagtagning. I artikel 54 i Litauens lag om tjänster för elektronisk kommunikation (Elektroninių ryšių įstatymas, nro IX-2135) förbjuds användning och/eller innehav av störningsutrustning för radiotrafik och inhämtningsutrustning för radiotrafik. Förbudet mot användning och innehav innehåller ett undantag för statens inrättningar som utför uppgifter som hänför sig till bland annat statens försvar, den nationella säkerheten eller förhindrande och undersökande av brott. Dessutom gäller undantaget organ som levererar utrustning till statens inrättningar i fråga.

Med stöd av artikel 464 i Litauens lag om förvaltningsöverträdelser (Administracinių nusižengimų kodeksas, nro XII-1869) är olovlig användning och/eller olovligt innehav av störningsutrustning för radiokommunikation och inhämtningsutrustning för radiokommunikation en administrativ överträdelse som straffas med böter. Dessutom kan de administrativa överträdelserna som avses i bestämmelsen leda till att utrustningen beslagtas.

5.2.4 Irland

I Irland är innehav, försäljning, uthyrning, tillverkning och import av utrustning som är avsedd för radiostörning förbjuden med stöd av lagarna om trådlös telegrafkommunikation (Wireless Telegraphy Act 1926 och Wireless Telegraphy Act 1972) samt ministerns beslut S.I. No 66/2011 som getts baserat på 7 § i lagen från 1972.

I beslutet från 2011 definieras sådan trådlös kommunikationsutrustning som 'trådlös störningsutrustning för telegrafkommunikation' ('wireless telegraphy interference apparatus') som är framtagen för att orsaka hinder, försämring, avbrott eller annan störning i tjänster för trådlös telegrafkommunikation eller elektronisk kommunikation. Med stöd av beslutet är försäljning, uthyrning, tillverkning och import av sådan utrustning förbjuden.

Genom beslutet omfattas motsvarande störningsutrustning även av tillämpningsområdet för lagen om trådlös telegrafutrustning från 1926. Med stöd av 3 § i lagen i fråga är innehav av trådlös telegrafutrustning utan korrekt tillstånd förbjudet. Enligt samma bestämmelse leder olovligt innehav till bötesstraff och beslagtagning av utrustningen.

5.2.5 Schweiz

I Schweiz regleras innehav och användning av utrustning som är avsedd för radiostörning av lagen om telekommunikation (Fernmeldegesetz, 1997). I och med en lagändring som trädde i kraft i januari 2018 är tillverkning, import, innehav, utsläppande på marknaden, installering och användning av utrustning som är avsedd för radiostörning förbjuden i Schweiz med hot om böter. Tidigare har förbudet endast gällt utsläppande på marknaden och användning av störningsutrustning, på samma sätt som regleringsmodellen i EU:s EMC-direktiv (2014/30/EU).

Enligt artikel 32b i Schweiz lag om telekommunikation är det förbjudet att tillverka, importera, tillhandahålla, släppa ut på marknaden, besitta, ta i bruk, installera eller använda telekommunikationsutrustning eller annan utrustning som är avsedd för att störa eller hindra telekommunikation eller sändningsverksamhet. Enligt artikel 52 i samma lag kan motsvarande överträdelse straffas med böter, för vilka det maximala beloppet enligt bestämmelsen är 100 000 schweiziska franc.

6 Remissvar

6.1 Uttalanden

Regeringens proposition var på remiss på webbplatsen Utlåtande.fi mellan den 25 september och den 29 oktober 2025. Sammanlagt 23 aktörer gav ett utlåtande om propositionen. Utlåtanden gavs av justitieministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, utrikesministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Försörjningsberedskapscentralen, Transport- och kommunikationsverket Traficom, Lantmäteriverket, Gränsbevakningsväsendet, Tullen, Polisstyrelsen, Skyddspolisen, Uleåborgs yrkeshögskola, Finlands Näringsliv EK, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, Puolustus- ja ilmailuteollisuus PIA ry, Trafikstyrningsbolaget Fintraffic Ab, Saab Finland Oy, Sensofusion Oy, Teknologiska forskningscentralen VTT Ab och två privatpersoner. Dessutom meddelade arbets- och näringsministeriet och Säkerhets- och kemikalieverket att de inte har något att yttra.

I flera av utlåtandena ansåg remissinstanserna att propositionen är behövlig och viktig. Kriminaliseringen av olovligt innehav av utrustning som är avsedd för radiostörning ansågs vara värd att understöda. Remissinstanserna ansåg att det är viktigt att lagstiftningen stöder Finlands nationella säkerhet.

6.1.1 Rätten att använda och inneha utrustning som är avsedd för radiostörning

I sitt utlåtande ansåg Polisstyrelsen att det är viktigt att myndigheterna har möjlighet att använda utrustning som är avsedd för radiostörning för att utföra sina lagstadgade uppgifter. I utlåtandet belystes rätten att använda utrustning enbart så länge som det är nödvändigt, vilken föreskrivs i 39 a § 7 mom. i lagförslaget. I utlåtandet föreslogs att bestämmelsens ordalydelse tydligare ska beakta vad som föreskrivs om användning av utrustningen på andra ställen i lagen.

Trafikstyrningsbolaget Fintraffic Ab framförde i sitt utlåtande att ett radiotillstånd för användning av utrustning som är avsedd för radiostörning i enlighet med 39 a § även ska kunna beviljas sådana privata eller offentliga sammanslutningar som utför en offentlig förvaltningsuppgift eller en lagstadgad uppgift.

I sitt utlåtande påpekade Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry de olika nuvarande och framtida användningsändamålen för radioutrustning, vilka det inte är önskvärt att lagen begränsar. Definitionen av radiostörning och lagförslaget bör tydligare möjliggöra sådan utrustning vars primära användningsändamål är annat än radiostörning. Lagstiftningen ska inte få förhindra anskaffning och innehav av normala mjukvaruradioapparater och utrustning som baserar sig på sådana på den grunden att det eventuellt går att få tillgång till, installera eller utveckla programvara för dem, vilken möjliggör radiostörning. I utlåtandet framfördes dessutom att radiostörning som definition tydligt bör omfatta alla möjliga hot som nu och i framtiden förekommer på det elektromagnetiska spektret.

Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry framförde i sitt utlåtande att verksamhetsförutsättningarna för företag som utvecklar produkter och tjänster som är avsedda för elektronisk krigsföring och militär underrättelseverksamhet åt myndigheter bör tryggas genom att utfärda bestämmelser som gör att tillstånd inte krävs för undersökning och testning av mottagare som utvecklas för underrättelse- och övervakningsändamål. På så sätt säkerställs att beviljandet av radiotillstånd för sändare för utveckling och testning inom dessa branscher inte förhindras vid myndighetsprövning.

Finlands Näringsliv EK ansåg att det bör klargöras vilka privata organ och vilka medel som kan berättigas att på egen hand avvärja obemannade luftfartyg. Sensofusion Oy framförde i sitt utlåtande att lagstiftningen bör möjliggöra tillstånd att äga utrustning som är avsedd för radiostörning även när det är fråga om ett annat organ än en myndighet, och när ändamålet är annat än kommersiellt eller industriellt i de fall där syftet med verksamheten tydligt är skydd för samhällskritiska funktioner. Dessutom ansåg Uleåborgs yrkeshögskola i sitt utlåtande att övervakningen av drönare inte bör lämnas enbart på myndigheternas ansvar, utan att forsknings- och utvecklingsfunktionen även har en viktig roll i att utveckla säkerhetslösningar.

6.1.2 Tillståndsförfaranden

I sitt utlåtande konstaterade Saab Finland Oy att propositionens tydliga bestämmelser om tillståndsplikt för utrustningen stärker rättvisan och skapar förutsägbarhet för myndigheter inom verksamhetsområdet och andra aktörer inom branschen.

Transport- och kommunikationsverket Traficom understödde i sitt utlåtande det strängare krav för beviljande av tillstånd till andra än myndigheter som föreslogs i utkastet till regeringens proposition. Motiveringen till utkastet till propositionen bör dock preciseras med avseende på den störning som utrustningen orsakar. Enligt Transport- och kommunikationsverket innebär kravet inte att utrustningen inte överhuvudtaget får störa annan radiokommunikation, utan förutsättningen är att utrustningen inte får orsaka störning som kan anses vara skadlig störning.

Enligt utlåtandet från Teknologiska forskningscentralen VTT Ab utgör det ökande lagstadgade förhandstillståndsförfarandet en utmaning för lagförslaget. I utlåtandet föreslogs att förhandstillståndsförfarandet kan göras lindrigare för aktörer som har fastställts som tillförlitliga och som har tagit fram tillräckliga skyddsmetoder och skyddslokaler. Därmed behöver inte ett separat tillstånd sökas för varje test eller utrustning, utan tillstånd kan till exempel beviljas för en längre tid. Enligt utlåtandet kan stränga förhandstillståndprocesser förhindra verksamhet, eftersom till exempel internationella projekt kan inledas snabbt och därmed kräva snabba tillståndsförfaranden.

I sitt utlåtande uppmärksammade justitieministeriet det radiotillstånd för utrustning som är avsedd för radiostörning som anges i 39 a § i lagpropositionen. I motiveringen till 5 mom. i paragrafen anges inte mer exakt när verksamhet kan anses strida mot Finlands nationella säkerhet, försvaret eller Finlands internationella skyldigheter, vilket ger tillståndsmyndigheten en mycket bred prövningsrätt. Vid den fortsatta beredningen bör motiveringen till bestämmelsen göras mer detaljerad och behovet av bestämmelsen övervägas i förhållande till de andra tillståndsvillkoren som föreskrivs i 39 a §. Justitieministeriet föreslog dessutom att man reglerar den retroaktiva konsekvensen av bestämmelserna om radiotillstånd i 39 a § i lagförslaget på ådan radiostörningsutrustning som anskaffats före lagens ikraftträdande.

I sitt utlåtande behandlade justitieministeriet dessutom 39 b § i lagförslaget, i vilken det föreskrivs om tillförlitligheten för en innehavare av utrustning. Justitieministeriet uppmärksammade de brott som anges i 2 mom. 1 punkten i paragrafen, på grund av vilka en person inte anses tillförlitlig. Lagförslaget och motiveringarna ansågs vara motstridiga när det gäller obestridligheten och behovsprövningen för överträdelserna. Dessutom ansågs listan av överträdelser som påverkar tillförlitligheten i bestämmelsen vara mycket omfattande. När det gäller motiveringen till 2 mom. 2 punkten i 39 b § i lagförslaget uppmärksammade justitieministeriet de förseelser som jämförs med brott som nämns i motiveringen. I utlåtandet konstaterades att det är svårt att föreställa sig sådana förseelser om vilka det är möjligt att få tillräckligt med information och vilka till sin natur och allvarlighet kan likställas med väsentliga

brott enligt strafflagen. Justitieministeriet såg det också som motiverat att avlägsna kriterierna om enlighet med Finlands utrikes- och säkerhetspolitik.

För att en handling ska vara straffbar måste den uppfylla de krav som ställs av kriminaliseringsprinciperna och villkoren för att begränsa de grundläggande fri- och rättigheterna, varför justitieministeriet i sitt utlåtande uppmärksammade att motiveringen till den nya 9 punkten som enligt förslaget ska fogas till 348 § 1 mom. inte behandlades särskilt sammanfattande i utkastet till propositionen. Justitieministeriet föreslog att propositionen tillräckligt tydligt, begripligt och noggrant ska beskriva de negativa konsekvenser som den utrustning som omfattas av den föreslagna kriminaliseringen kan anses ha. Vid den fortsatta beredningen har motiveringen kompletterats enligt det som justitieministeriet framfört.

6.1.3 Import av utrustning som är avsedd för radiostörning

I sina utlåtanden framförde Tullen och finansministeriet att bestämmelserna bör preciseras när det gäller import. Enligt 307 § i det nuvarande lagförslaget ska Tullen tillsammans med Transport- och kommunikationsverket övervaka att bestämmelserna och föreskrifterna om import av radioutrustning och utrustning som är avsedd för radiostörning iakttas.

Puolustus ja Ilmailuteollisuus PIA ry framförde i sitt utlåtande att företag och forskningsinstitut bör ges tydliga möjligheter att skaffa och importera allmänt använd radiostörningsutrustning, eftersom förståelse och testning av deras kapacitet möjliggör utveckling av kapaciteten för radiostörning och ökad resiliens för radionäten när det gäller störning av utrustningen i fråga.

I sitt utlåtande ansåg miljöministeriet att radiostörningsutrustning tillhör elektriska och elektroniska produkter, på vilka både RoHS-direktivet (2011/65/EU) och direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (2012/19/EU) kan tillämpas. Därmed bör även elektriska produkter som släpps ut på marknaden vara förenliga med dessa bestämmelser. Tillverkaren av utrustningen eller det företag som importerar en elektrisk produkt till Finland ansvarar därmed för kostnaderna för avfallshanteringen av dess produkter och för att ordna med avfallshantering när produkterna tas ur bruk. Lagförslagets miljökonsekvenser kan enligt miljöministeriet minskas genom att föra utrustning som tagits ur bruk till separata insamlingar för elektriska och elektroniska produkter, varmed korrekt avfallshantering kan säkerställas för dem.

6.1.4 Utredningsskyldigheter

Polisstyrelsen framförde i sitt utlåtande att skyldigheten enligt 39 a § 6 mom. i lagförslaget för den som ansöker om eller innehar tillstånd att på begäran lämna en utredning till Transport- och kommunikationsverket om de principer som har iakttagits och de lokaler som har använts vid förvaring av utrustning som är avsedd för radiostörning inte bör gälla för myndigheter, eftersom myndigheter sörjer för att utrustning förvaras säkert på verkets vägnar. I utlåtandet föreslogs att Transport- och kommunikationsverket kan be myndigheten om en utredning, om det behövs av särskilda skäl.

Justitieministeriet konstaterade i sitt utlåtande att motiveringen till 39 a § 6 mom. i lagförslaget i rätt stor utsträckning uttrycker de principer som bör beaktas vid förvaring av utrustning som är avsedd för radiostörning. Ministeriet ansåg att det är motiverat att skriva in principerna som skyldigheter i lagen. Dessutom föreslog justitieministeriet att det i 39 a § 7 mom. i lagförslaget ska preciseras vad som i motiveringen till bestämmelsen avses med tillräckliga tekniska detaljer om användningen och hur länge ett protokoll som upprättats över användningen av utrustning ska förvaras.

I sitt utlåtande konstaterade Sensofusion Oy att den kommersiella och industriella kontexten när det gäller anmälningsskyldigheten bör vara så flexibel att det inte orimligen fördröjer produktutvecklingen och orsakar besvär för företag och myndigheter. Organisationer ska inte behöva sända separata testanmälningar för varje testning. I utlåtandet föreslogs att organisationer ska förpliktigas att agera utan att orsaka störning, och att orsakad störning ska innebära ett förlorat tillstånd. Att användningsanmälningar ska göras ofta ansågs fördröja produktutvecklingen och orsaka extra administrativ börda för organisationerna. Dessutom uppmärksammade Sensofusion Oy i sitt utlåtande, när det gäller utredningsskyldigheten, förfaringsätten för aktörers kunder och kännedom om dem. I utlåtandet konstaterades att kunduppgifter är absolut konfidentiella, varför sådana kan lämnas ut högst på en nivå som omfattar information om kundens stat. Vissa kunduppgifter överläts till myndigheter för bedömning redan vid exporttillståndsförfarandet, varför en andra anmälningsskyldighet anses vara onödig, resurskrävande och äventyra kunduppgifternas sekretess.

6.1.5 Tillgång till information

I sitt utlåtande belyste justitieministeriet 315 § i lagförslaget som behandlar myndigheternas allmänna rätt att få information och som innehåller bestämmelser som preciserar och utvidgar rätten att få information. I lagförslaget utvidgas därutöver användningsändamålen, varvid förmedlingsuppgifter kan överlåtas till en annan myndighet enligt 319 § 4 mom. i lagförslaget. I justitieministeriets utlåtande konstaterades att de föreslagna ändringarna gäller regleringen av överlåtande av sekretessbelagda uppgifter, med stöd av vilken även personuppgifter kan behandlas. Vid den fortsatta beredningen bör propositionen kompletteras med en bedömning av förhållandet för de föreslagna bestämmelserna när det gäller handlingsutrymmet i EU:s allmänna dataskyddsreglering. I propositionen bör det dessutom redogöras för förhållandet mellan ändringarna i 319 § om behandling av förmedlingsuppgifter och EU-rätten för behandling av förmedlingsuppgifter. Utkastet till propositionen bör dessutom kompletteras med en motivering till lagstiftningsordningen för de föreslagna ändringarna, vilken beaktar förutsättningarna enligt grundlagsutskottets utlåtandepraxis, vilka gäller överlåtande av sekretessbelagda uppgifter.

I sitt utlåtande framförde Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry att lagförslaget gör det möjligt att ge förmedlingsuppgifter från Transport- och kommunikationsverket till såväl övriga myndigheter som aktörer inom det allmänna kommunikationsnätet, om uppgifterna behövs för att avvärja eller utreda ett hot som orsakas av störning i radiokommunikationen. FiCom ry såg det som viktigt att rätten att utbyta information mellan teleföretag och myndigheter granskas även mer omfattande så att den möjliggör ömsesidigt informationsutbyte från myndigheter till teleföretag till exempel när anmärkningsvärd eller omfattande radiostörning eller avsiktlig störning upptäcks i radionäten. Detta ökar bland annat resiliensen för kommunikationsnäten.

Skyddspolisen framförde att 315 § 4 mom. i propositionen ska utvidgas så att paragrafen även innehåller bestämmelser om Skyddspolisens allmänna rätt att få information när Skyddspolisen utför sin lagstadgade uppgift, det vill säga skyddande av den nationella säkerheten, med hjälp av radioutrustning eller utrustning som är avsedd för radiostörning. Detta ansågs vara nödvändigt för att skydda verksamheten. Dessutom föreslog Skyddspolisen att ordet ”enbart” ska tas bort från 324 § 3 mom., 326 och 327 § samt 329 § 3 mom. som behandlar tillämpningsbegränsningar i propositionen. Därmed täcker formuleringen Skyddspolisens uppgiftsfält mer övergripande, och samma utrustning kan även användas för Skyddspolisens uppgifter som hänför sig till förhindrande och avslöjande av brott. Den detaljerade motiveringen till paragrafen bör även innehålla en hänvisning till Skyddspolisens lagstadgade uppgifter, vilka föreskrivs i 10 § i polisförvaltningslagen (110/1992). Ett annat alternativ som föreslogs är att 326 och 327 § samt

329 § 3 mom. i lagförslaget inte ska gälla radiokommunikation som hänför sig till Skyddspolisens uppgifter enligt 10 § i polisförvaltningslagen eller dess radioutrustning eller utrustning som är avsedd för radiostörning som Skyddspolisen innehar för detta syfte.

I sitt utlåtande ansåg försvarsministeriet att det är bra att informationsutbytet mellan olika aktörer förbättras. Ministeriet ansåg dock att förhållandet mellan 319 och 320 § i lagförslaget förblir oklart. Ministeriet framförde att det bör övervägas huruvida de föreslagna ändringarna i 319 § även ska göras i 320 § eller förhållandet mellan bestämmelserna åtminstone ska beskrivas mer exakt i den detaljerade motiveringen till propositionen.

Även Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry understödde möjligheten för myndigheter att dela med sig av information till tillförlitliga företag. Trafikstyrningsbolaget Fintraffic Ab föreslog en möjlighet att överlåta och ta emot information i enlighet med 319 § i lagförslaget för sådana privata eller offentliga bolag som utför en offentlig förvaltningsuppgift eller en lagstadgad uppgift, om det behövs för att avlägsna eller begränsa störning i radiokommunikationen eller avvärja eller utreda ett hot mot den nationella säkerheten eller försvaret på grund av det.

6.1.6 Möjliggörande av forsknings- och produktutvecklingsverksamhet

I sitt utlåtande såg försvarsministeriet det som positivt att det kan antas att forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten (FoUI-verksamhet) förbättras genom utkastet till proposition. Inom verksamheten bör det dock gå att i mån av möjlighet testa ny teknik mer omfattande än det som framgår av regeringens proposition.

Enligt Teknologiska forskningscentralen VTT Ab beaktar lagförslaget framtidens forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (FoUI-verksamhet) väl. Fälttestning bör dock möjliggöras och i utlåtandet föreslog forskningscentralen att ett begränsat nationellt fälttestningsområde för störning ska grundas i Finland, vilket möjliggör forsknings- och utvecklingsverksamhet som motsvarar myndigheternas och försvarsindustrins behov med ett lindrigare tillståndsförfarande.

Enligt Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry:s utlåtande gör den föreslagna lagändringen det möjligt att stärka den teknologiska utvecklingen och säkerheten, vilket säkerställer att finländska aktörer kan utveckla och testa de nödvändiga funktionerna. Företag och forskningsinstitut bör ändå ges en realistisk möjlighet att testa konsekvenserna av radiostörning även annanstans än i laboratorium. Även Sensofusion Oy ansåg att lagförslaget stöder målet att regleringen ska möjliggöra utveckling av högklassigt inhemskt kunnande och innovationer, samtidigt som de ansåg att propositionen innebär fler skyldigheter för organisationer.

6.1.7 Vissa andra iakttagelser

I utkastet till regeringens proposition föreslås att utrustning som är avsedd för radiostörning ska nämnas i 329 § 3 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. I sitt utlåtande föreslog Transport- och kommunikationsverket Traficom dessutom att 1 mom. i paragrafen ska ändras så att Transport- och kommunikationsverket har rätt att förbjuda utsläppande på marknaden, tillhandahållande på marknaden och användning av inte bara radioutrustning utan även utrustning som är avsedd för radiostörning samt användning av särskild elutrustning som avses i 97 § 2 mom., om den har orsakat skadlig störning eller den med sannolika skäl kan antas orsaka skadlig störning. Baserat på utlåtandet fogades ett förslag om ändring av 329 § 1 mom. till propositionen.

I sitt utlåtande föreslog Trafikstyrbolaget Fintraffic Ab att överlåtande och mottagande av information i enlighet med 319 § i lagförslaget ska vara möjligt även för sådana privata eller offentliga bolag som utför en offentlig förvaltningsuppgift eller en lagstadgad uppgift, om det behövs för att avlägsna eller begränsa störning i radiokommunikationen eller avvärja eller utreda ett hot mot den nationella säkerheten eller försvaret på grund av det.

I sitt utlåtande lyfte justitieministeriet fram 326 § 1 mom. 6 punkten, med stöd av vilken inspektion av radioutrustning kan utföras på den plats där utrustning som är avsedd för radiostörning finns. I lagförslaget fästs inte särskild uppmärksamhet på att rätten att göra inspektioner ska omfatta lokaler som används för boende av permanent natur. Vid den fortsatta beredningen bör motiveringen till propositionen kompletteras. Regleringen är betydelsefull i förhållande till skyddet för hemfrid som föreskrivs i 10 § i grundlagen, varför det av motiveringen även bör framgå en bedömning av hur förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna uppfylls. Dessutom ansåg ministeriet att rätten att göra inspektioner delvis överlappar med 341 § i lagen, varför förhållandet mellan dessa två olika befogenheter bör struktureras i propositionen och detta även bör beaktas när det gäller begränsande av skyddet för hemfrid som tryggas i 10 § i grundlagen. Justitieministeriet uppmärksammade även näringsfriheten och egendomsskyddet när det gäller motiveringen till utkastet till regeringens proposition.

Justitieministeriet och Polisstyrelsen framförde dessutom mindre korrigeringar och iakttagelser när det gäller motiveringarna och parallelltexterna.

6.2 De ändringar som gjorts utifrån remissvaren

Utifrån remissvaren har ett förslag om att ändra 319 § 1 mom. enligt Transport- och kommunikationsverkets förslag fogats till propositionen och hänvisningen till Finlands utrikes- och säkerhetspolitik i 39 b § i propositionen har strukits. Till 39 a § och 348 § 1 mom. 9 punkten som föreslås i propositionen har hänvisningar till import av utrustning som är avsedd för radiostörning fogats för att precisera regleringen med avseende på import. Till 324 § som föreslås i propositionen har en hänvisning till Skyddspolisens uppgifter som avses i 10 § i polisförvaltningslagen fogats.

Motiveringen till propositionen har kompletterats med hjälp av remissvaren. De viktigaste ändringarna hänför sig till komplettering av specialmotiveringen och motiveringen till lagstiftningsordningen. Motiveringen till lagförslaget har för tydlighetens skull kompletterats även när det gäller mjukvaruradioapparater och förfalskning av radiokommunikation.

Med avseende på tillståndsplikten konstateras det när det gäller industriella aktörer att störningsutrustning kan orsaka hot mot samhällets grundläggande funktioner, den nationella säkerheten och försvaret. Därav är det viktigt att myndigheter ges tillfälle att bedöma tillförlitligheten för aktörer som tillverkar, utvecklar eller av andra skäl innehar denna slags utrustning och rätt att förvägra sådana aktörer tillstånd som inte kan anses vara tillförlitliga. Som frekvensmyndighet ska Transport- och kommunikationsverket dessutom godkänna användning av sådan utrustning för att det ska gå att säkerställa att lovlig radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering inte äventyras på grund av användningen. När det gäller tillämpningsområdet konstateras att möjligheten att utvidga maktmedelsbehörigheten för ingripande i ett obemannat luftfartygs färd till nya organ inte har utretts i samband med det aktuella projektet.

När det gäller aktörer som utför en offentlig förvaltningsuppgift konstateras att 39 a § i lagförslaget ska innehålla bestämmelser om att radiotillstånd för utrustning som är avsedd för

radiostörning kan beviljas till den som, för att utföra en lagstadgad uppgift, har en separat lagstadgad rätt att använda sådan utrustning. Lagförslaget innehåller bestämmelser om innehav och användning som sker även i forskningsmässigt, industriellt eller kommersiellt syfte. Den föreslagna regleringen bedöms tillräckligt beakta behoven för de aktörer som utför en offentlig förvaltningsuppgift.

7 Specialmotivering

3 §. Definitioner. Paragrafens 1 mom. 14 punkten ska enligt propositionen innehålla definitionen av radioutrustning. Definitionen av radioutrustning föreslås bli ändrad så att den inte längre omfattar utrustning som är avsedd för radiostörning. För denna föreslås en egen punkt i paragrafen. Ändringen utesluter sådana anordningar och väsentliga delar av dem från definitionen av radioutrustning som är avsedda för sändning eller mottagning av radiofrekventa elektromagnetiska vågor för andra ändamål än radiokommunikation eller radiobestämning. Syftet med ändringen är att förtydliga rättsläget i fråga om utrustning som är avsedd för radiostörning och att se till att Finlands nationella lagstiftning är i linje med den definition som ingår i EU:s radioutrustningsdirektiv. Genom ändringen utesluts anordningar som är avsedda för radiostörning från definitionen.

Paragrafens 1 mom. 14 b-punkten föreslås innehålla en definition av utrustning för radiostörning. Utrustning för radiostörning ska enligt förslaget avse en sådan anordning eller del av den vars primära användningsändamål är att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering eller en anordning som laddats med programvara vars primära syfte är att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering. Eftersom alla radiosändare i princip kan störa radiokommunikation, bör definitionen vara bunden till radioutrustningens användningsändamål och till huruvida det med utrustningen går att orsaka störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering. En störning kan orsakas genom att störa eller förfalska en radiosignal. Om en anordning inte ensam eller tillsammans med en annan anordning kan användas för att störa eller förfalska radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering, ska anordningen enligt propositionen inte kunna betraktas som utrustning för radiostörning.

Som utrustning för radiostörning ska förutom sådana kompletta anordningar vars primära användningsändamål är att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering också betraktas sådana delar av anordningar vars primära användningsändamål är att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering samt sådana mjukvarudefinierade radioapparater hos vilka den nedladdade programvaran som primärt användningsändamål har att orsaka skadliga störningar.

Det primära användningsändamålet för en anordning, en del av en anordning eller en programvara som laddats ned till en anordning ska anses vara att orsaka skadliga störningar, om anordningen, delen av anordningen eller programvaran saknar ett klart legitimt användningsändamål och den lämpar sig för att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering. Det primära användningsändamålet för en anordning, en del av en anordning eller en programvara som laddats ned till en anordning ska anses vara att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering också när det är uppenbart att den som innehar anordningen eller delen av den inte kan ha ett legitimt användningsändamål för anordningen eller delen av den och den lämpar sig för att orsaka skadliga störningar. Tillämpningsområdet omfattar enligt propositionen således också sådana anordningar, delar av anordningar eller programvaror som av sina användare används med det faktiska ändamålet

radiostörning, även om anordningen eller delen av anordningen i sig har ett legitimt användningsändamål.

Mjukvarudefinierade radioapparater ska inte kunna betraktas som sådan utrustning för radiostörning som avses i definitionen bara på den grunden att de med hjälp av programvara kan ges förmåga att orsaka radiostörning.

39 §. Radiotillstånd. Till paragrafens 6 mom. fogas enligt propositionen rätten för Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsländers styrkor att inneha och använda radiosändare utan radiotillstånd, om radiosändaren används endast på de frekvensområden som fastställts enbart för Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk.

Utvidgningen av undantaget för Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet till att gälla även Nordatlantiska fördragsorganisationen och dess medlemsländers styrkor motiveras med att Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet ansvarar för användningen av frekvenserna på de frekvensområden som fastställts för dem. Användning av radiosändare på de frekvensområden som fastställts för Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk stör inte de civila frekvenserna. Försvarsförvaltningens inställning är att ge Nordatlantiska fördragsorganisationen och de allierade ländernas styrkor samma rättigheter att använda frekvenserna som de själva har. Då Försvarsmakten ansvarar för användningen av frekvenserna på de frekvensområden som anvisats den, är det motiverat att inte kräva att Nordatlantiska fördragsorganisationen och de allierade ländernas styrkor gör en anmälan enligt 39 § 8 mom. till Transport- och kommunikationsverket.

Med Nordatlantiska fördragsorganisationens medlemsstaters styrkor ska avses endast sådana militära styrkor som opererar i Finland på inbjudan av Försvarsmakten och under dennas tillsyn. Undantaget ska inte gälla annan verksamhet som Nordatlantiska fördragsorganisationens medlemsstater bedriver i Finland.

I artikel 28.2 i avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering om försvarssamarbete föreskrivs om amerikanska styrkors rätt att använda telekommunikationssystem och radiofrekvenser i enlighet med Internationella teleunionens stadga och konventionen om Internationella teleunionen. Det undantag som gäller amerikanska styrkor i fråga om att ansöka om radiotillstånd har tagits in i lagen i 39 § 9 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Undantaget avser inte endast utrustning som används inom de frekvensområden som har fastställts för Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk. Artikel 28.2 i avtalet om försvarssamarbete förpliktar Förenta staternas styrkor att med alla tänkbara medel sträva efter att på förhand samordna användningen av frekvenserna med Finland.

För att trygga en störningsfri radiokommunikation inom andra frekvensområden än dem som har fastställts för Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk är det motiverat att låta det undantag som gäller Nordatlantiska fördragsorganisationen och dess övriga medlemsstaters styrkor vara mer begränsat än vad som har föreskrivits för Förenta staternas styrkor med stöd av avtalet om försvarssamarbete.

39 a §. Radiotillstånd för utrustning för radiostörning. Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om särskilda villkor avseende radiotillstånd som beviljas för utrustning för radiostörning, i syfte att skydda laglig radiokommunikation och laglig radionavigering.

I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det att innehav och användning av utrustning för radiostörning förutsätter ett på förhand beviljat radiotillstånd. På radiotillstånd som beviljas för utrustning för radiostörning ska tillämpas vad som föreskrivs om radiotillstånd som beviljas för radiosändare, om inte något annat följer av 39 a §. I övrigt ska således 40–50 § i den gällande lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation iakttas i tillståndsförfarandet.

Med stöd av 40 § 1 mom. i den lagen beviljas radiotillstånd för utrustning för radiostörning av Transport- och kommunikationsverket. I 40 § 3 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation föreskrivs det om situationer där Transport- och kommunikationsverket vid beredningen av ett tillståndsbeslut ska höra och samarbeta med Transport- och kommunikationsministeriet eller överföra ett ärende till statsrådet för avgörande, om beviljandet av ett radiotillstånd kan få avsevärda följder för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden eller uppenbart avsevärda följder för den nationella säkerheten.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det om de förutsättningar under vilka radiotillstånd kan beviljas en myndighet för innehav och användning av utrustning för radiostörning. Radiotillstånd för utrustning för radiostörning ska enligt förslaget kunna beviljas en myndighet för skötseln av ett lagstadgat uppdrag som denna har, om användningen inte medför mer än ringa olägenhet för radiokommunikation eller annan kommunikation eller för ett allmänt kommunikationsnät. En myndighet ska kunna få radiotillstånd för innehav och användning av utrustning för radiostörning för skötseln av sitt lagstadgade uppdrag, om det under beaktande av hur viktigt uppdraget är, den olägenhet som användningen medför och andra omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen är motiverat. En myndighet ska med stöd av det föreslagna momentet kunna beviljas radiotillstånd för utrustning för radiostörning också för sådan utbildnings-, övnings-, forsknings- och produktutvecklingsverksamhet som sammanhänger med utförandet av ett lagstadgat uppdrag som myndigheten har. Hur viktigt det uppdrag är som är föremål för det tillstånd som söks ska enligt propositionen i praktiken bedömas av den tillståndssökande myndigheten innan tillståndet söks.

Momentet föreslås även innehålla bestämmelser om beviljande av radiotillstånd för innehav och användning av utrustning för radiostörning till andra aktörer som enligt lag har rätt att använda utrustning för radiostörning. Enligt momentet kan radiotillstånd beviljas en sådan aktör endast för verksamhet och ändamål som det föreskrivs om i lag, såsom för att ingripa mot ett obemannat luftfartygs rörelser. Radiotillståndet ska kunna gälla endast sådan verksamhet som avses i en lag. En aktör anses ha sådan i lag föreskriven rätt att använda en utrustning för radiostörning bara om det föreskrivs så i lag uttryckligen. Definitionen av teknisk utrustning skulle dock kunna anses omfatta förutom andra tekniska anordningar också anordningar som är avsedda för radiostörning, eftersom termen i detta syfte har använts i den speciallagstiftning som gäller ingripande mot obemannade luftfartyg och andra obemannade fordon.

Enligt propositionen måste användningen vara förenlig med proportionalitetsprincipen och följa grunderna för god förvaltning. Utrustning för radiostörning ska få användas endast när det är motiverat med beaktande av hur viktigt ett uppdrag är, den olägenhet som användningen medför och andra omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen. Dessutom kan annan lagstiftning medföra särskilda villkor.

Enligt propositionen ska utrustningen få användas endast så länge det är nödvändigt för att genomföra en åtgärd. Tillstånd för långvarig eller permanent användning av utrustning för radiostörning ska kunna beviljas endast när det är nödvändigt för att utföra ett uppdrag och utrustningens inverkan på tillåten radiokommunikation är liten.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det om beviljande av radiotillstånd för utrustning för radiostörning till andra än myndigheter. Radiotillstånd för utrustning för radiostörning ska enligt förslaget kunna beviljas andra än myndigheter endast för vetenskapliga, industriella eller kommersiella ändamål. Den som ansöker om tillstånd ska visa ändamålet med verksamheten tydligt. Som sådan verksamhet som avses i momentet ska i fråga om utrustningen åtminstone kunna betraktas i vetenskapligt, industriellt eller kommersiellt syfte skeende tillverkning, demonstration, testning, försäljningsfrämjande aktivitet, införsel och utförsel i landet och utbildning. Personligt bruk, hobbyverksamhet, underhållning eller konstnärlig verksamhet eller annan motsvarande användning som till sin natur är icke-professionell ska åtminstone inte kunna betraktas som sådan verksamhet som avses i momentet.

För att radiotillstånd ska beviljas ska det enligt propositionen dessutom förutsättas att den som ansöker om tillstånd specificerar syftet med innehavet eller användningen av utrustningen för radiostörning och anger orsakerna till varför innehav och användning av radioutrustningen är nödvändigt för det ovan nämnda syftet (*godtagbara skäl*). I ansökan ska beskrivas vilken karaktär sökandens verksamhet har samt karaktären hos och föremålet för användningen av utrustningen. Dessutom ska sökanden lämna verket uppgifter om verksamhetsområdet och de frekvenser och den effekt som används i verksamheten. Radiotillstånd ska enligt propositionen inte kunna beviljas om sökanden inte har någon klart påvisbar orsak till att inneha eller använda en utrustning som är avsedd för radiostörning.

Andra aktörer än myndigheter ska inte kunna få radiotillstånd för en utrustning som är avsedd för radiostörning för sådan verksamhet där användningen av utrustningen kan orsaka olägenhet för annan radiokommunikation eller annan kommunikation än sådan som avses i tillståndet eller för ett allmänt kommunikationsnät. Detta strängare krav behövs, eftersom det i verksamhet som bedrivs av andra än myndigheter sällan är fråga om att skydda lika viktiga rättsintressen som i myndighetsverksamhet. Den störningsrisk som en anordning medför och hur omfattande konsekvenserna är för andra frekvensanvändare ska bedömas i samband med att tillstånd beviljas. Vid behov ska ett tillstånd kunna förenas med tekniska villkor med stöd av gällande lagstiftning, för att trygga störningsfrihet.

Syftet med momentet är att möjliggöra systematisk och på vetenskapliga metoder baserad forskning om utrustning för radiostörning och störningar i radiokommunikation samt att säkerställa att utrustning för radiostörning kan utvecklas, tillverkas och säljas yrkesmässigt för berättigade aktörers behov. Dessutom ska utrustningen kunna användas för att utveckla störningståligheten hos annan utrustning och infrastruktur. Avsikten är vidare att möjliggöra verksamhet som sammanhänger med nämnda ändamål, såsom utbildning i användningen av utrustning och presentation av utrustning.

I det föreslagna 4 mom. föreskrivs det om vissa andra särskilda förutsättningar för beviljande av radiotillstånd till andra än myndigheter.

Enligt 1 punkten i momentet ska den som ansöker om tillstånd lämna Transport- och kommunikationsverket en utredning om att de säkerhetskrav som avses i 6 mom. uppfylls vid förvaringen av utrustning som är avsedd för radiostörning. Utredningen ska till sin omfattning vara sådan att det utifrån den går att bedöma att verksamheten uppfyller de säkerhetskrav som avses i 6 mom.

Enligt 2 punkten ska tillståndssökanden lämna Transport- och kommunikationsverket en utredning om de förfaranden för kundkontroll som sökanden använder sig av och om sina kunder, om verksamheten omfattar försäljning eller innehav av utrustning för radiostörning i demonstrations-, testnings- eller utbildningssyfte eller i syfte att främja försäljning,

Avsikten med bestämmelsen är att säkerställa att den som ansöker om tillstånd känner till sina kunder. Kunduppgifter föreslås i allmänhet kunna lämnas på kundgruppsnivå. Kundgrupperna ska specificeras åtminstone enligt bransch och stat.

Enligt den föreslagna 3 punkten ska den som ansöker om tillstånd ha bedömts vara tillförlitlig på det sätt som avses i 39 b §.

Enligt 4 punkten ska den som ansöker om tillstånd lämna Transport- och kommunikationsverket en tillräcklig utredning om hur man i verksamheten förhindrar olägenheter för annan radiokommunikation eller radiobestämning än sådan som avses i tillståndet. För att minimera störningseffekterna och vid behov för att skydda radionavigering och säkerhetstryggande radiokommunikation ska de åtgärder som används beskrivas i ansökan.

Enligt 5 punkten i lagförslaget kan tillstånd beviljas om sökanden har betalat ansökningsavgift i enlighet med 285 §. Att avgiften betalas ska enligt propositionen utgöra en förutsättning för att tillstånd ska kunna beviljas, så att ansökningsavgift inte i efterskott ska behöva tas ut hos en aktör som har beviljats tillstånd trots att sökanden inte har betalat ansökningsavgift. Genom att föreskriva att ansökningsavgiften utgör ett villkor för beviljande av radiotillstånd för utrustning för radiostörning kan indrivningskostnader sparas och tillståndsmyndighetens arbete minskas.

I den föreslagna paragrafens 5 mom. föreskrivs det att radiotillstånd för innehav eller användning av utrustning för radiostörning inte kan beviljas andra aktörer än myndigheter, om aktörernas verksamhet står i strid med Finlands nationella säkerhet, landets försvar eller Finlands internationella förpliktelser. Bestämmelsen föreslås gälla i 2 och 3 mom. avsedda andra aktörer än myndigheter.

Överensstämmelsen med Finlands nationella säkerhet, landets försvar och Finlands internationella förpliktelser ska bedömas separat för varje sökande och ansökan utifrån den aktuella situationen. Bestämmelsen syftar till att förbjuda innehav och användning av anordningar som är avsedda för radiostörning för sådana aktörer i vars besittning eller användning anordningarna skulle kunna äventyra Finlands nationella säkerhet eller landets försvar eller stå i strid med Finlands internationella förpliktelser. Hot som riktas mot den nationella säkerheten är enligt propositionen fenomen eller aktiviteter som i nuläget eller i framtiden allvarligt hotar den demokratiska stats- och samhällsordningen, samhällets vitala funktioner, statssuveräniteten, ett stort antal människors liv och hälsa eller Finlands ekonomiska eller andra viktiga intressen.

En verksamhet kan anses stå i strid med den nationella säkerheten, landets försvar eller Finlands internationella förpliktelser, om det finns skäl att misstänka att användningen eller innehavet av en utrustning för radiostörning eller den verksamhet som bedrivs med denna uppenbart äventyrar den nationella säkerheten eller försvaret så att verksamheten möjliggör aktiviteter genom vilka den lagliga radiokommunikationen, samhällets grundläggande funktioner eller myndigheternas verksamhet störs, lamslås eller annars försvåras på ett skadligt sätt.

Transport- och kommunikationsverket ska med stöd av bestämmelsen bedöma de säkerhetsrisker i den tillståndssökande aktörens verksamhet som äventyrar den nationella säkerheten. I praktiken ska denna riskbedömning göras i samarbete med de nationella myndigheterna. Ansökan ska kunna avslås till exempel i fall där polisen, Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet bedömer att sökandens verksamhet står i strid med Finlands nationella säkerhet, landets försvar eller Finlands internationella förpliktelser.

I situationer som gäller äventyrande av den nationella säkerheten kan det behövas politisk prövning eller annan samhälleligt mer omfattande prövning, som förutsätter ett beslut av statsrådet som grundar sig på ändamålsenlighetsprövning. Enligt 40 § 3 mom. i den gällande lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ska radiotillstånd beviljas av statsrådet om radiotillståndet kan få avsevärda följder för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden eller uppenbart avsevärda följder för den nationella säkerheten. Det föreslås att den bestämmelsen under beaktande av den nu föreslagna regleringen ska tillämpas också på utrustning som är avsedd för radiostörning.

Den föreslagna paragrafens 6 mom. innehåller bestämmelser om säkerhetskrav som gäller förvaring av utrustning för radiostörning. Den som ansöker om och som innehar ett tillstånd ska planera förvaringen av utrustningen och sin verksamhet så att utomstående aktörer inte har obehörig tillgång till utrustningen. I praktiken innebär detta att utrustningen ska förvaras i ett låst säkerhetsskåp, på ett låst ställe eller annars låst, så att den inte lätt kan tas i bruk utan tillstånd. Det låsta stället eller det andra system som används för att låsa utrustningen ska dessutom vara sådant att det inte kan öppnas med sedvanliga verktyg i hemmet.

Dessutom ska Transport- och kommunikationsverket ha rätt att till radiotillståndet utöver de villkor som avses i 42 § i den gällande lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation föga närmare villkor som gäller förvaringen av utrustning, så att utomstående inte ska ha tillträde till utrustningen.

I lagförslagets 7 mom. föreskrivs det om dokumentation av användningen av utrustning för radiostörning. Användaren ska enligt momentet upprätta ett protokoll eller någon annan handling över användningen av utrustningen där tidpunkten för användningen och tillräckliga tekniska detaljer om användningen framgår. De tekniska detaljerna ska anges med sådan noggrannhet att användningssituationen vid behov kan återskapas. Som minst innebär detta information om tidpunkten för användningen, utrustningens modell, de frekvenser som används och effekten. En sådan i momentet avsedd annan handling som kan jämföras med protokollet kan till formen vara till exempel en tabell av vilken de nämnda minimiuppgifterna framgår.

Protokollet eller den andra handlingen ska bevaras i sex månader från det att handlingen upprättades.

Användningen av en utrustning för radiostörning ska enligt propositionen anmälas till Transport- och kommunikationsverket, om användningen kan medföra olägenhet för radiokommunikation eller annan kommunikation eller för ett allmänt kommunikationsnät. Det behöver inte göras någon anmälan till exempel då när användningen sker i ett utrymme där radiovågornas framfart har begränsats till utrymmets inre.

En myndighet eller någon annan som enligt en speciallag har rätt att använda en utrustning för radiostörning får låta bli att göra en anmälan, om det är uppenbart onödigt med hänsyn till den olägenhet som det antas att radiokommunikationen eller den andra kommunikationen eller det allmänna kommunikationsnätet förorsakas eller har förorsakats. En anmälan behöver inte heller göras om det finns någon annan lagstadgad orsak till det. Exempelvis enligt 2 kap. 11 a § 4 mom. i den gällande polislagen kan polisen låta bli att göra en anmälan till Transport- och kommunikationsverket om användning av en teknisk anordning för ingripande i obemannade luftfartygs färd till exempel om det är befogat att inte göra en anmälan av orsaker som hänför sig till polisens taktiska och tekniska metoder. I propositionen föreslås att det i villkoren för radiotillstånd ska kunna bestämmas närmare om anmälan i enlighet med 42 § i den gällande lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

En strängare dokumentationsskyldighet för andra än myndigheter, med undantag för dem som enligt en speciallag har rätt att använda utrustning för radiostörning, är motiverad för att förhindra och utreda radiostörningar. Dessutom gäller bland annat tjänsteansvar för dem som sköter uppgifter som innebär utövning av offentlig makt, till skillnad från privata aktörer.

I den föreslagna paragrafens 8 mom. föreskrivs att en utrustning för radiostörning får användas endast så länge det är nödvändigt. Enligt propositionen ska det alltid finnas en orsak till användningen av en utrustning för radiostörning och användningen av utrustningen ska få pågå endast så länge som orsaken ger anledning till.

I det föreslagna 9 mom. föreskrivs det om undantag som gäller Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet samt i Finland placerade styrkor från försvarsunionen Nato och vissa länder som är militärt allierade med Finland på det sätt som förutsätts i internationella avtal.

Det föreslagna 10 mom. innehåller en bestämmelse om förbud mot att överlåta eller hyra vidare radiotillstånd som beviljats för utrustning för radiostörning. Momentet innebär ett undantag från 48 § i den gällande lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Begränsningen är motiverad, eftersom utrustning för radiostörning kan medföra fara för tillåten radiokommunikation och radiobestämning. Därför måste verksamhet som kräver radiotillstånd med utrustning för radiostörning begränsas till sådana aktörer som själva har ansökt om radiotillstånd för innehav och användning av utrustning för radiostörning.

Om tillståndshavaren överlåter, hyr vidare eller annars tillfälligt eller varaktigt lämnar utrustning för radiostörning i någon annans besittning, ska denne, som får utrustningen i sin besittning, ha radiotillstånd för utrustningen.

Förbudet inskränker inte utförande av myndigheters handräckningsuppgifter, genomförande av Försvarsmaktens internationella övningsverksamhet eller användning som beror på andra motsvarande kortvariga myndighetsbehov och där en myndighet för en annan myndighets räkning använder utrustning för radiostörning med dennas radiotillstånd och under dennas övervakning.

39 b §. Tillförlitligheten hos den som innehar utrustning för radiostörning. Enligt 39 a § 4 mom. 3 punkten i lagförslaget är en förutsättning för beviljande av radiotillstånd att den som ansöker om tillstånd är tillförlitlig. Utrustningar som är avsedda för radiostörning kan orsaka skada för samhällets kritiska funktioner, vilket framhäver betydelsen av tillförlitligheten hos den som innehar en utrustning för radiostörning. Syftet med paragrafen är att klargöra vad som avses med tillförlitlighet i lagen och vilka omständigheter som ska beaktas vid tillståndsprövningen till denna del. Med regleringen eftersträvas att ogynnsamma kopplingar ska kunna förutses.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska tillförlitligheten hos den som innehar en utrustning för radiostörning bedömas vid tillståndsprövningen på det sätt som föreskrivs i den paragrafen. Om den som innehar en utrustning för radiostörning är en juridisk person, ska tillförlitlighetskravet också gälla verkställande direktören och dennes ställföreträdare, ledamöter och ersättare i styrelsen, ledamöter och ersättare i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet ska dessutom gälla ägare till juridiska personer som har en ägarandel eller röststyrka på minst 10 procent i företaget. I fråga om en utländsk ägare ska som ett bevis på tillförlitlighet kunna anses att arbets- och näringsministeriet har bekräftat den utländska ägarens företagsköp i enlighet med lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp (172/2012), om inte en betydande tid har förflutit sedan bekräftelsen. I den lagen avses med utländsk ägare en person som inte har sin bosättningsort i en stat som hör till Europeiska unionen (EU) eller Europeiska

frihandelssammanslutningen (EFTA) eller en sammanslutning eller stiftelse som inte har sin hemort i någon av EU:s eller EFTA:s medlemsstater. Enligt lagen avses med utländsk ägare också en sammanslutning eller stiftelse som har sin hemort i någon av EU:s eller EFTA:s medlemsstater men i vilken en utlänning eller en sammanslutning eller stiftelse som avses i lagen innehar minst en tiondedel av det röstetal som samtliga aktier i ett aktiebolag medför eller som utövar motsvarande faktiskt inflytande i en annan sammanslutning eller rörelse. Bedömningen av tillförlitligheten gäller dock varje person som nämns i bestämmelsen oberoende av om personerna är utländska eller inte. Tillförlitligheten ska enligt propositionen utredas separat för varje fysisk person, och därefter ska det bedömas vilken inverkan en enskild persons ställning eller bakgrund har med tanke på verksamhetsutövaren som helhet. Om en säkerhetsutredning av företag enligt säkerhetsutredningslagen (726/2014) gäller i fråga om detta, ska det kunna anses att kravet på tillförlitlighet uppfylls med stöd av den.

Enligt paragrafens 2 mom. 1 punkten anses en person inte vara tillförlitlig, om personen under fem år före bedömningen har dömts till straff för ett brott som kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att inneha utrustning för radiostörning. Kravet på tillförlitlighet ska inte kunna anses bli uppfyllt, om en person under de fem föregående åren har en lagakraftvunnen dom för brott på grund av vilka det kan finnas skäl att misstänka personens förmåga att inneha utrustning för radiostörning på ett lagenligt sätt i enlighet med den nationella säkerheten samt att fullgöra alla förpliktelser som hänför sig till verksamheten, inklusive anmälnings- och uppgiftsskyldigheterna i anslutning till verksamheten. Vid bedömningen av tillförlitligheten ska uppmärksamhet fästas vid till exempel de straff som bestämts för följande brott:

- i 11 kap. i strafflagen avsedda krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten,
- i 12 kap. i strafflagen avsedda landsförräderibrott,
- i 13 kap. i strafflagen avsedda högförräderibrott,
- i 16 kap. 7 § i strafflagen avsedda registeranteckningsbrott, i 16 kap. 8 § i den lagen avsett ingivande av osant intyg till myndighet, i 16 kap. 11 § i den lagen avsedda brott mot näringsförbud, i 16 kap. 13 § i den lagen avsett givande av muta, i 16 kap. 14 § i den lagen avsett grovt givande av muta, i 16 kap. 14 a § i den lagen avsett givande av muta åt riksdagsledamot eller i 16 kap. 14 b § i den lagen avsett grovt givande av muta åt riksdagsledamot,
- i 17 kap. 1 a § i strafflagen avsett deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet,
- i 30 kap. 7 § i strafflagen avsett givande av muta i näringsverksamhet, i 30 kap. 7 a § i den lagen avsett grovt givande av muta i näringsverksamhet, i 30 kap. 8 § i den lagen avsett tagande av muta i näringsverksamhet eller i 30 kap. 8 a § i den lagen avsett grovt tagande av muta i näringsverksamhet,
- i 32 kap. 6 § i strafflagen avsedd penningtvätt, i 32 kap. 7 § i den lagen avsedd grov penningtvätt, i 32 kap. 8 § i den lagen avsedd stämpling till grov penningtvätt eller i 32 kap. 9 § i den lagen avsedd penningtvätt av oaktsamhet,
- i 34 kap. 3 § i strafflagen avsett grovt sabotage, i 34 kap. 5 § i den lagen avsett grovt äventyrande av andras hälsa eller i 34 kap. 6 § i den lagen avsedda kärnladdningsbrott,
- i 34 a kap. i strafflagen avsedda terroristbrott,

- i 38 kap. i strafflagen avsedda informations- och kommunikationsbrott.

Missbruk av utrustningar som är avsedda för radiostörning kan orsaka betydande olägenheter för samhällets funktion och säkerhet. Bedömningen av tillförlitligheten syftar därför till att säkerställa att det inte finns sådana omständigheter i sökandens bakgrund som ger myndigheten grundad anledning att misstänka missbruk av en utrustning eller försummelse av skyldigheter i anslutning till den. En tidigare brottmålsdom för brott som hänför sig till näringsverksamhet, anmälningsskyldighet och säkerhet enligt vad som nämns ovan är en omständighet som enligt propositionen visar likgiltighet för efterlevnaden av lagen.

Enligt straffregisterlagen (770/1993) får uppgifter ur straffregistret lämnas ut för att användas vid utredning och bedömning av en persons tillförlitlighet. I enlighet med 4 a § 1 mom. 2 punkten i straffregisterlagen lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska myndigheter i ärenden som gäller sådana tillstånd eller godkännanden av myndighet som är beroende av personens tillförlitlighet. Också en lagakraftvunnen dom som meddelats i någon annan stat än Finland för brott som motsvarar de som nämns ovan talar mot tillförlitligheten. Med stöd av ömsesidigt erkännande kan detta anses vara fallet i synnerhet när det är fråga om en lagakraftvunnen dom som meddelats i en medlemsstat i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Det bör dock noteras att det i alla stater inte finns ett sådant rättssystem eller straffregister att man vid bedömningen av tillförlitligheten uttömmande och absolut skulle kunna stödja sig endast på straffregisterutdrag. Detaljerna vad gäller utredningen av en persons brottsliga bakgrund har beaktats närmare i det föreslagna 4 mom. Dessutom kan förseelser som begåtts i andra stater beaktas också med stöd av den föreslagna 2 mom. 2 punkten.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 2 punkten anses en person inte vara tillförlitlig, om personen annars på grund av sin ställning eller sin verksamhet ska anses uppenbart olämplig att inneha utrustning för radiostörning på ett sätt som är förenligt med den nationella säkerheten eller Finlands internationella förpliktelser, i denna punkt ska avses till exempel radioverksamhet som inte har varit förenlig med lag eller tillståndsvillkor eller annan verksamhet eller förseelser utifrån vilka det finns grundad anledning att betvivla en persons förmåga att bedriva verksamheten i fråga i enlighet med säkerhetsintressena. Det kan till exempel vara fråga om verksamhet som enligt uppgifter eller utlåtanden från andra myndigheter ska betraktas som en betydande risk i säkerhetspolitiskt hänseende.

Enligt 3 punkten i momentet utgör också näringsförbud som gäller personen och som har förts in i myndighetsregister ett hinder för att kravet på tillförlitlighet ska uppfyllas. Enligt lagen om näringsförbud (1059/1985) kan näringsförbud meddelas i syfte att förhindra att otillbörlig och skadlig rörelse drivs samt för att bevara förtroendet för näringsverksamheten, och det kan meddelas för minst tre och högst sju år. Ett gällande näringsförbud ska enligt propositionen beaktas vid bedömningen av tillförlitlighet i synnerhet om utrustning för radiostörning innehas eller används för ekonomiska ändamål och inte främst för vetenskapliga ändamål eller forskningsändamål.

Enligt 4 punkten anses en person inte vara tillförlitlig, om personen är försatt i konkurs eller enligt utmätning eller någon annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder och detta kan anses utsätta personen för risk att bli föremål för utnyttjande, påtryckningar, mutförsök eller annan osaklig påverkan eller annars kan äventyra personens möjligheter och förmåga att på ett oberoende och också i övrigt tillförlitligt sätt sköta sina förpliktelser enligt denna lag, enligt ett tillstånd som beviljats med stöd av den eller enligt tillståndsvillkoren. En persons ekonomiska situation kan anses påverka sannolikheten för olika oönskade bindningar, och därför ska detta beaktas som en faktor som påverkar bedömningen av tillförlitligheten.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs det om att när den behöriga myndigheten överväger utfallet av en bedömning av en fysisk persons tillförlitlighet, ska myndigheten särskilt beakta vilken betydelse personens verksamhet och bakgrund har för verksamhetsutövaren som helhet med hänsyn till innehavet av utrustningen för radiostörning. I momentet preciseras också att bedömningen av tillförlitligheten ska basera sig på en helhetsbedömning där personens ställning och grad av inflytande i den sammanslutning som innehar eller använder utrustningen för radiostörning ska tas i beaktande. Om en person inte kan anses kunna påverka den helhet som innehavet och användningen av utrustningen för radiostörning utgör i någon större utsträckning, ska de omständigheter som anknyter till personen i fråga ges mindre vikt. För en helhetsbedömning kan tillståndsmyndigheten höra de myndigheter som ansvarar för den nationella säkerheten. Om tillståndsmyndigheten hyser misstanke om huruvida informationen om verksamhetsutövaren är riktig eller dennes tillförlitlighet i övrigt, kan myndigheten särskilt begära utlåtande också av säkerhetsmyndigheterna, som utifrån sin underrättelseinformation kan bedöma trovärdigheten hos den information som lämnats och sökandens tillförlitlighet samt utifrån detta ge ett utlåtande.

Enligt paragrafens 4 mom. ska som utredning enligt 2 mom. 1 punkten godtas uppgifter som fås med stöd av straffregisterlagen (770/1993) och i fråga om en utländsk person ett straffregisterutdrag utfärdat av en behörig myndighet i personens ursprungsland eller etableringsland. Ett straffregisterutdrag får inte vara äldre än sex månader. Om ovan avsedda utdrag eller intyg inte utfärdas i den utländska personens etableringsland, ska i stället för dessa som bevis godtas en försäkran under ed eller högtidlig försäkran enligt lagstiftningen i etableringslandet som avlagts av personen.

I den föreslagna paragrafens 5 mom. preciseras det att den tidsfrist som avses i 2 mom. 1 punkten ska räknas från att domen vunnit laga kraft till den tidpunkt då ansökan togs emot.

Paragrafens 6 mom. föreslås innehålla en bestämmelse om rätt för den myndighet som ska bevilja ett tillstånd att kunna låta bli att begära utredningar som hänför sig till bedömningen av tillförlitligheten, om myndigheten anser att tillförlitligheten i övrigt har påvisats i tillräcklig utsträckning eller om det annars är uppenbart onödigt att lämna en utredning. Bestämmelsen avser göra tillståndsförfarandet smidigare. En utredning ska anses vara uppenbart onödig, om sökandens tillförlitlighet har bedömts redan tidigare eller på motsvarande sätt till exempel i enlighet med lagen om markstationer och vissa radaranläggningar (96/2023) eller lagen om rymdverksamhet (63/2018) och sökanden försäkrar att det inte har skett några förändringar i de förhållanden som påverkar bedömningen av tillförlitligheten. Om det har gått en avsevärd tid sedan den tidigare bedömningen av tillförlitligheten, ska det i allmänhet inte kunna anses uppenbart onödigt att lämna en utredning på grund av den tidigare bedömningen. En betydande tid ska kunna anses ha förflutit åtminstone när det har förflutit mer än fyra år sedan bedömningen gjordes.

264 §. Radioutrustning för specialändamål. Paragrafen innehåller bestämmelser om radioutrustning som används för specialändamål och på vilken 251, 251 a, 252, 253, 253 a–253 e och 254–263 § om radioutrustningens överensstämmelse med kraven och marknadskontroll inte tillämpas. Det föreslås att det till paragrafen fogas en ny 6 punkt så att paragrafen i fortsättningen tillämpas på utrustning för radiostörning.

Att tillämpa bestämmelserna i de paragrafer som nämns i momentet på utrustning för radiostörning är inte motiverat, eftersom det i bestämmelserna är fråga om genomförande på nationell nivå av unionslagstiftningen om radioutrustning. En del utrustningar som är avsedda för radiostörning omfattas av 4 och 5 punkten i den gällande paragrafen, men dessa punkter lämpar sig inte för vissa av de anordningar som kan beviljas tillstånd enligt 39 a §. I

propositionen föreslås därför att det föreskrivs om ett separat undantag som omfattar alla sådana i 39 a § avsedda utrustningar som fått radiotillstånd.

Dessutom föreslås en korrigerings av den hänvisning i det inledande stycket som gäller 251, 251 a, 252, 253, 253 a-253 e och 254-263 § så att den till sitt skrivsätt motsvarar det rådande lagskrivningssättet.

265 §. Påvisande av behörighet. Propositionen innehåller ett förslag om att det till 2 mom. fogas ett undantag som gäller Nordatlantiska fördragsorganisationen och dess medlemsstater. Undantaget avses motsvara de bestämmelser som gäller Försvarmakten och Gränsbevakningsverket. Om Nordatlantiska fördragsorganisationens eller dess medlemsstaters styrkor använder sådana radiosändare som enbart ska användas i militärt försvar för sådan maritim radiokommunikation eller amatörradiokommunikation som hänför sig till det militära försvaret, ska det enligt förslaget inte av dem krävas något behörighetsbevis som beviljats av Transport- och kommunikationsverket eller av en behörig myndighet i ett annat land.

Enligt 265 § 3 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ska det för erhållande av behörighetsbevis avläggas behörighetsexamen. I examen ska den som deltar visa att han eller hon känner till reglerna, anvisningarna och utrustningen inom det slag av radiokommunikation som är i fråga och har de språkkunskaper som behövs. I Finland krävs inget behörighetsbevis av Försvarmakten eller Gränsbevakningsväsendet när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret eller när de använder radioutrustning som är avsedd för ändamål som enbart hänför sig till det militära försvaret. Det är sannolikt att inte heller de övriga medlemsstaterna i Nordatlantiska fördragsorganisationen nödvändigtvis förpliktar sina styrkor att ansöka om behörighetsbevis hos de behöriga myndigheterna i sina länder i fall där maritim radiokommunikation eller amatörradiokommunikation hänför sig till det militära försvaret. Om Nordatlantiska fördragsorganisationens eller dess medlemsstaters styrkor i Finland använder radiosändare som är avsedda att användas enbart för militära försvarsändamål i maritim radiokommunikation eller amatörradiokommunikation som hänför sig till det militära försvaret, är det inte motiverat att förutsätta att de skaffar ett behörighetsintyg och avlägger en behörighetsexamen, då detta inte heller förutsätts av Försvarmakten och Gränsbevakningsväsendet i Finland.

Med Nordatlantiska fördragsorganisationens medlemsstaters styrkor ska avses endast sådana militära styrkor som opererar i Finland på inbjudan av Försvarmakten och under dennas tillsyn. Undantaget ska inte gälla annan verksamhet som Nordatlantiska fördragsorganisationens medlemsstater bedriver i Finland.

I artikel 28.2 i avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering om försvarssamarbete föreskrivs om amerikanska styrkors rätt att använda telekommunikationssystem och radiofrekvenser i enlighet med Internationella teleunionens stadga och konventionen om Internationella teleunionen. Förenta staternas styrkor är genom 265 § 2 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation separat befriade från skyldigheten att inneha behörighetsbevis för maritim radiokommunikation och amatörradiokommunikation, men till skillnad från Försvarmakten och Gränsbevakningsväsendet har det undantag som gäller Förenta staternas styrkor inte begränsats till radioutrustning som är avsedd att användas enbart för användningsändamål som hänför sig till det militära försvaret.

Artikel 28.2 i avtalet om försvarssamarbete förpliktar Förenta staternas styrkor att med alla tänkbara medel sträva efter att på förhand samordna användningen av frekvenserna med Finland. Eftersom det inte har ingåtts något motsvarande avtal med Nordatlantiska

fördragsorganisationen eller dess övriga medlemsstater som skulle ålägga dem motsvarande skyldigheter att samordna användningen av frekvenser som Förenta staterna, är det motiverat att undantaget för Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess övriga medlemsstaters styrkor hålls mer begränsat än vad som med stöd av avtalet om försvarssamarbete har föreskrivits i fråga om Förenta staternas styrkor.

277 a §. Störningar som orsakas av utrustning för radiostörning. I den föreslagna paragrafen föreskrivs i 1 mom. om skyldigheten för den som innehar en utrustning för radiostörning att avbryta användningen av utrustningen, om utrustningen orsakar störningar i annan radiokommunikation eller radiobestämning än sådan som avses i tillståndet. Den som innehar en utrustningen för radiostörning ska enligt förslaget avbryta användningen av utrustningen omedelbart, om det framkommer eller är uppenbart att den stör annan radiokommunikation eller radiobestämning än den som beskrivs i radiotillståndet. Avsikten med bestämmelsen är att göra det möjligt att bättre ingripa i störningar som orsakas av utrustning för radiostörning. I momentet föreskrivs det dessutom om förbud mot fortsatt användning av utrustningen för radiostörning tills orsaken till störningen har utretts och det har förhindrats att störningen upprepas.

Paragrafens 2 mom. föreslås innehålla en bestämmelse om Transport- och kommunikationsverkets rätt att bestämma vilka andra åtgärder avseende de tekniska egenskaperna hos eller användningen av en utrustning för radiostörning som den som innehar eller äger utrustningen ska vidta för att förebygga och avhjälpa störningar och deras inverknings. Transport- och kommunikationsverket ska ha rätt att ålägga innehavaren och ägaren av en utrustning att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att skydda tillåten radiokommunikation och radiobestämning samt de allmänna kommunikationsnätens funktion. Rätten ska enligt propositionen föreligga också när det inte har uppstått någon störning och det är fråga om förebyggande åtgärder. Hindren kan till sin natur vara permanenta eller tillfälliga. Med stöd av bestämmelsen ska Transport- och kommunikationsverket ha rätt att vid behov till exempel begränsa användningen av en utrustning för radiostörning till ett slutet utrymme, ur vilket utrustningen inte kan påverka användningen av frekvenser utanför utrymmet. Transport- och kommunikationsverket ska utifrån en helhetsbedömning fatta beslut om de åtgärder som ska vidtas. I helhetsbedömningen ska beaktas åtminstone hur den tillåtna användningen av radiofrekvenser skyddas och hur det syfte som användningen av utrustningen för radiostörning har enligt radiotillståndet uppnås.

285 §. Ansökningsavgift. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om ansökningsavgifter för vissa frekvensförvaltningstillstånd. Enligt propositionen fogas till paragrafen ett nytt 4 mom. där det föreskrivs om skyldigheten för den som ansöker om radiotillstånd enligt 39 a § 3 mom. att betala ansökningsavgift till tillståndsmyndigheten. Sökanden ska betala ansökningsavgiften i samband med ansökan. Avgiften förslås vara 1 000 euro. Avgiften måste anses vara skälig med beaktande av arten av sökandens verksamhet samt de uppgifter och kostnader som behandlingen av ansökan medför för tillståndsmyndigheten.

Enligt momentet återbetalas avgiften inte, även om ansökan återtas eller avslås. Ansökningsavgiftens funktion är att täcka kostnaderna för behandlingen av ansökan. För att ansökningsavgiften ska ha den funktion man avser, är det nödvändigt att ta ut den oberoende av om ansökan leder till önskat resultat eller om man avstår från den.

304 §. Transport- och kommunikationsverkets särskilda uppgifter. I propositionen föreslås att det till 9 punkten i paragrafen fogas ett omnämnande av utrustning för radiostörning. Transport- och kommunikationsverket ska även i fortsättningen ha som uppgift att utreda orsakerna till störningar i kommunikationsnät, radioutrustning, teleterminalutrustning eller elanläggningar som orsakas av utrustning för radiostörning. Ändringen av ordalydelsen påverkar inte

bestämmelsens innehåll, eftersom utrustning för radiostörning tidigare har ingått i definitionen av radioutrustning.

307 §. *Vissa andra myndigheters uppgifter.* Den författningshänvisning i paragrafen som gäller polisens och Gränsbevakningsväsendets uppgifter föreslås bli uppdaterad genom att till den foga en hänvisning till propositionens 39 a § om utrustning för radiostörning. Dessutom föreslås det att det till bestämmelsen om Tullens uppgifter fogas en författningshänvisning enligt vilken Tullen ska övervaka utrustningar för radiostörning i samband med import och tillsynen över efterlevnaden av sjötrafiklagen (782/2019).

315 §. *Myndigheternas allmänna rätt att få information.* Det föreslås att det till 4 mom. i paragrafen fogas ett omnämnande av utrustning för radiostörning. Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet ska inte heller i fortsättningen vara skyldiga att lämna ut uppgifter om konstruktionen hos eller användningen eller placeringen av sådan utrustning för radiostörning som innehas enbart för ändamål som hänför sig till det militära försvaret och inte heller uppgifter som behövs för uttag av avgifter.

Också ett omnämnande av radioutrustning som används eller innehas för att skydda den nationella säkerheten föreslås bli fogat till 4 mom. I synnerhet för Gränsbevakningsväsendets del kan man anse att inte alla dess operativa uppgifter är militärt försvar i egentlig mening, utan att de är andra åtgärder som behövs för att skydda den nationella säkerheten.

Dessutom föreslås det att det till 4 mom. för Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor fogas ett motsvarande undantag som Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet har när det gäller skyldighet att lämna ut uppgifter om radioutrustning eller utrustning för radiostörning som innehas eller används enbart för ändamål som hänför sig till det militära försvaret. Militära system är krigsmateriel som godkänts av stater och som kan jämföras med exempelvis vapensystem. Det kan inte anses motiverat att kräva att Nato eller de allierade ländernas styrkor lämnar de finska myndigheterna sådana uppgifter som Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet inte behöver lämna.

Med Nordatlantiska fördragsorganisationens medlemsstaters styrkor ska avses endast sådana militära styrkor som opererar i Finland på inbjudan av Försvarsmakten och under dennas tillsyn. Undantaget ska inte gälla annan verksamhet som Nordatlantiska fördragsorganisationens medlemsstater bedriver i Finland.

Enligt den föreslagna paragrafens 7 mom. har Transport- och kommunikationsverket trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av Rättsregistercentralen, arbets- och näringsministeriet, Patent- och registerstyrelsen och Utsökningsverket få för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag nödvändig information om den som ansöker om radiotillstånd för utrustning för radiostörning samt om ledamöter och ersättare i aktörens styrelse eller förvaltningsråd, om verkställande direktören och dennes ställföreträdare, om ansvariga bolagsmän och om andra som hör till den högsta ledningen. Rätten att få information gäller enligt momentet också bötesregistret. Enligt 4 a § 1 mom. 2 punkten i straffregisterlagen kan straffregisteruppgifter lämnas ut direkt med stöd av lag.

319 §. *Tystnadsplikt och utlämnande av information som gäller meddelanden.* I propositionen föreslås att det till 4 mom. fogas en bestämmelse som gör det möjligt att med avvikelse från 1 mom. lämna ut förmedlingsuppgifter till en annan myndighet, om uppgifterna behövs för att avvärja eller utreda ett hot som en störning av radiokommunikation utgör för den nationella säkerheten eller försvaret. Syftet med 1 mom. är att skydda hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden. Det primära syftet med den bestämmelse om hemligheten i fråga om förtroliga

meddelanden som finns i grundlagen är att innehållet i meddelanden som är avsedda att vara förtroliga skyddas mot utomstående. Den föreslagna ändringen påverkar inte skyddet för förtroliga meddelanden, eftersom radiostörningar inte är kommunikation och utrustning som är avsedd för radiostörning i princip inte kan användas för radiokommunikation. Bestämmelsen skulle omfatta uppgifter om tidpunkten då radiostörningen inleddes, dess varaktighet och den uppskattade sändningsplatsen.

Obehörig radiostörning är förbjuden och kriminaliserad verksamhet som också kan utgöra ett hot mot den nationella säkerheten och försvaret. Med tanke på samhällets säkerhet är det nödvändigt att Transport- och kommunikationsverket kan meddela behövliga myndigheter information om sådan utrustning för radiostörning som kan utgöra ett dylikt hot. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen ska förmedlingsuppgifter trots 319 § 1 mom. få lämnas ut till andra myndigheter, om en utrustning för radiostörning eller en störning av radiokommunikation äventyrar eller kan äventyra den nationella säkerheten eller försvaret så att den allvarligt kan störa, lamslå eller annars på ett skadligt sätt påverka laglig radiokommunikation, samhällets grundläggande funktioner eller myndigheternas verksamhet. Förmedlingsuppgifter ska få lämnas ut till andra myndigheter för bedömning av ett hot, när hotet mot den nationella säkerheten eller försvaret inte är uppenbart. Bestämmelsen möjliggör inte utlämnande av förmedlingsuppgifter, om förmedlingsuppgifterna inte hänför sig till en utrustning för radiostörning eller till störningar av radiokommunikation.

324 §. Begränsningar av tillämpningsområdet. Paragrafens 1 mom. utökas enligt propositionen med undantag som gäller Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor samt Skyddspolisens uppgifter. Det föreslås att 1 mom. delas upp i punkter för att förtydliga bestämmelsen när antalet undantagsbestämmelser ökar. Till den nya 1 punkten fogas ett omnämmande också av radioutrustning som används eller innehas för att skydda den nationella säkerheten. I synnerhet för Gränsbevakningsväsendets del kan man anse att inte alla dess operativa uppgifter är militärt försvar i egentlig mening, utan att de är andra åtgärder som behövs för att skydda den nationella säkerheten.

I 2 punkten föreskrivs enligt förslaget om undantag från 326 och 327 § samt 329 § 3 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation i fråga om Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkors radiokommunikation som har samband enbart med det militära försvaret och radioutrustning som innehas av dem uteslutande för ändamål som hänför sig till det militära försvaret. Undantaget motsvarar i övrigt bestämmelserna om Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet, men eftersom Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor inte anses ha uppgifter som hänför sig till den nationella säkerheten, ska undantaget endast gälla radioutrustning som de innehar för ändamål som hänför sig till det militära försvaret och deras radiokommunikation med anknytning till det militära försvaret.

Med Nordatlantiska fördragsorganisationens medlemsstaters styrkor ska avses endast sådana militära styrkor som opererar i Finland på inbjudan av Försvarsmakten och under dennas tillsyn. Undantaget ska inte gälla annan verksamhet som Nordatlantiska fördragsorganisationens medlemsstater bedriver i Finland.

I 3 punkten i lagförslaget föreskrivs det om ett nytt undantag, som gäller Skyddspolisens. Radiokommunikation som hänför sig enbart till de uppgifter som avses i 10 § 1 mom. i polisförvaltningslagen och radioutrustning och utrustning för radiostörning som skyddspolisens innehar i detta syfte lämnas enligt propositionen utanför tillämpningsområdet för 326 och 327 § samt 329 § 3 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

I 4 punkten i lagförslaget föreskrivs det om ett undantag som gäller de amerikanska styrkor som avses i avtalet om försvarssamarbete. Momentets nya formulering och indelningen i punkter påverkar inte momentets innehåll.

Det föreslås att det till 1 och 2 mom. i paragrafen fogas ett omnämnande av utrustning för radiostörning. De begränsningar av tillämpningsområdet som ingår i paragrafen ska även i fortsättningen gälla utrustning för radiostörning. Ändringen av ordalydelsen påverkar inte bestämmelsens innehåll, eftersom utrustning för radiostörning tidigare har ingått i definitionen av radioutrustning.

326 §. Inspektion av radioutrustning. Det föreslås att en ny 6 punkt fogas till 1 mom. Enligt den punkten har Transport- och kommunikationsverket för tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av den rätt att utföra inspektioner på platser där det finns utrustning för radiostörning.

Tröskeln för inspektioner ska enligt propositionen vara lägre i fråga om utrustning för radiostörning som än i fråga om radioutrustning i allmänhet. Enligt den gällande lagen är en förutsättning för inspektion att radioutrustningen har konstaterats eller på sannolika grunder misstänks fungera eller ha fungerat i strid med bestämmelser eller föreskrifter eller orsaka störningar. En lägre tröskel är motiverad, eftersom den störningsrisk som utrustning för radiostörning medför allmänt sett är större och innehav av dem föreslås vara straffbart.

Till paragrafens 3 mom. fogas enligt propositionen en skyldighet för importörer, innehavare, användare och ägare av utrustning för radiostörning att på begäran visa upp sitt radiotillstånd för de myndigheter som nämns i bestämmelsen. Dessutom föreslås det att det till momentet fogas ett omnämnande av Tullen, vars uppgifter enligt 307 § i lagförslaget omfattar övervakning av radioutrustning och utrustning för radiostörning i samband med import och tillsynen över efterlevnaden av sjötrafiklagen.

327 §. Undersökning av utrustning. I propositionen föreslås att 1 mom. utökas med en bestämmelse om Transport- och kommunikationsverkets rätt att ta en utrustning för radiostörning och dess dokument för undersökning samt förbjuda användningen av utrustningen och tillhandahållandet av den på marknaden under den tid undersökningen pågår, om det finns skäl att misstänka att kraven i 39 a § inte har följts.

329 §. Förhindrande av radiostörningar. Det föreslås att det till 1 mom. i paragrafen fogas ett omnämnande av utrustning för radiostörning. Transport- och kommunikationsverkets rätt enligt paragrafen att förbjuda att utrustning släpps ut på marknaden, tillhandahålls på marknaden och används ska även i fortsättningen gälla utrustning för radiostörning. Ändringen av ordalydelsen påverkar inte bestämmelsens innehåll, eftersom utrustning för radiostörning tidigare har ingått i definitionen av radioutrustning.

Till 3 mom. i paragrafen fogas enligt förslaget omnämmanden av utrustning för radiostörning. Transport- och kommunikationsverket föreslås fortsättningsvis ha rätt att granska en utrustning för radiostörning och ta den till undersökning, om utrustningen eller användningen av utrustningen på sannolika grunder misstänks strida mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den eller om utrustningen har orsakat eller sannolikt kan orsaka skadliga störningar. Transport- och kommunikationsverket ska fortsättningsvis få sätta en utrustning för radiostörning tillfälligt ur funktion, när de villkor som anges i bestämmelsen uppfylls. Ändringen av ordalydelsen påverkar inte bestämmelsens innehåll, eftersom utrustning för radiostörning tidigare har ingått i definitionen av

radioutrustning. Med stöd av bestämmelsen ska Transport- och kommunikationsverket alltid ha rätt att granska en utrustning för radiostörning och ta den till undersökning.

341 §. Husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation. Paragrafen innehåller en specialbestämmelse om husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation. Bestämmelsen utökas enligt propositionen med en hänvisning så att husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation får företas för att hitta lagstridig utrustning för radiostörning, även om förutsättningarna enligt tvångsmedelslagen inte uppfylls. Bestämmelsen gör det möjligt att ingripa i innehav av lagstridig utrustning för radiostörning. Mer omfattande befogenheter är behövliga av den anledningen att de gärningar som avses här till sin natur är sådana att även om nivån på gärningens klandervärdhet och därmed också på det straff som föreskrivs för gärningen inte är hög, kan gärningarna dock ha vittgående och allvarliga följder. Ytterligare en förutsättning ska enligt förslaget vara att rannsakan, genomsökningen eller visitationen är nödvändig för att syftet med den ska uppnås.

348 §. Radioutrustningsförseelse. I propositionen föreslås det att det till paragrafens 1 mom. fogas en ny 9 punkt där det föreskrivs att obehörig införsel i landet, obehörigt innehav och obehörig användning av utrustning för radiostörning är straffbart.

Den föreslagna punkten motsvarar den gällande lagen i övrigt, med undantag för det att innehav och införsel i landet av utrustning för radiostörning har inkluderats i brottsrekvisitet. Ett effektivt förebyggande av radiostörningar förutsätter att en utrustning för radiostörning kan fråntas en person innan störningarna inleds. Detta förutsätter att det föreskrivs att innehav av utrustning för radiostörning utan tillstånd är straffbart. Så signaleras också samhällets kritiska inställning till olovligt innehav av sådan utrustning.

Den reglering som föreslås i propositionen förändrar tillämpningsområdet för 1 mom. 1 punkten så att innehav och användning av utrustning för radiostörning utan radiotillstånd i fortsättningen ska omfattas av tillämpningsområdet för 9 punkten. I övrigt förblir tillämpningsområdet för 1 punkten oförändrat enligt propositionen.

En utrustning för radiostörning som är föremål för innehav definieras enligt dess användningsändamål i 3 § 14 b-punkten i lagförslaget. För att rekvisitet ska uppfyllas förutsätts det enligt förslaget att utrustningens primära användningsändamål är att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigation. Innehav av en utrustning som uteslutande lämpar sig för radiostörning ska kunna bestraffas redan på grund av föremålets art, om inte den som innehar utrustningen har beviljats radiotillstånd för den. Däremot ska innehav av en sådan utrustning som utöver andra användningsändamål kan användas för radiostörning med stöd av denna bestämmelse bestraffas endast om det inte finns någon godtagbar orsak till innehavet.

Sådan utrustning för radiostörning som enligt förslaget ska omfattas av kriminalisering ska avse sådana anordningar eller delar av dem vars primära användningsändamål är att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering eller anordningar som laddats med programvara vars primära syfte är att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering. Eftersom alla radiosändare i princip kan störa radiokommunikation, bör definitionen vara bunden till radioutrustningens användningsändamål och till huruvida det med utrustningen går att orsaka störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering. En störning kan orsakas genom att störa eller förfälska en radiosignal så att agerandet kan äventyra den funktion som radiokommunikationen, radiobestämningen eller radionavigeringen har.

Som utrustning för radiostörning ska inte kunna betraktas sådana anordningar som inte ensamma eller tillsammans med andra anordningar kan störa eller förfälska radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering.

Utrustningar för radiostörning ska förutom sådana kompletta anordningar vars primära användningsändamål är att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering också omfatta sådana delar av anordningar vars primära användningsändamål är att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering samt sådana mjukvarudefinierade radioapparater hos vilka den nedladdade programvaran som primärt användningsändamål har att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering.

Det primära användningsändamålet för en anordning, en del av en anordning eller en programvara som laddats ned till en anordning ska anses vara att orsaka skadliga störningar, om anordningen, delen av anordningen eller programvaran saknar ett klart legitimt användningsändamål och den lämpar sig för att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering. Det primära användningsändamålet för en anordning, en del av en anordning eller en programvara som laddats ned till en anordning ska anses vara att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering också när det är uppenbart att den som innehar anordningen eller delen av den inte kan ha ett legitimt användningsändamål för anordningen eller delen av den och den lämpar sig för att orsaka skadliga störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering. Tillämpningsområdet omfattar enligt propositionen således också sådana anordningar, delar av anordningar eller programvaror som av sina användare används med det faktiska ändamålet radiostörning, även om anordningen eller delen av anordningen i sig har ett legitimt användningsändamål.

Enligt 39 a § ska det radiotillstånd som krävs vara i kraft redan innan innehavet av en utrustning för radiostörning är ett faktum. Utgångspunkten bör vara att det är den som har direkt fysisk kontroll över utrustningen som ska anses inneha den. Den som innehar en utrustning för radiostörning kan enligt propositionen också vara ett företag, till exempel en arbetsgivare, som ställer utrustningen till sina anställdas förfogande. Förbudet mot innehav gäller också en utrustning som finns i en öppnad försäljningsförpackning, om utrustningen är att betrakta som en utrustning för radiostörning. Innehav förutsätter inte nödvändigtvis att utrustningen för radiostörning är i aktörens omedelbara fysiska besittning. Innehav enligt bestämmelsen ska även kunna innebära det att utrustningen förvaras i ett lager som aktören har tillträde till.

Olovligt innehav eller olovlig användning av tillståndspliktig utrustning för radiostörning kan ha betydande negativa konsekvenser för kommunikationsnätets funktion, inklusive nöd- och säkerhetstrafiken, samt för annan användning av frekvenser. För att förebygga störningar är det viktigt att utrustning för radiostörning används och innehas endast när det finns godtagbara skäl till det. Därför är det motiverat att olovlig införsel i landet, olovligt innehav och olovlig användning av utrustning för radiostörning som radioutrustningsförseelser är straffbara.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Man har inte för avsikt att i samband med de ändringar som föreslås i denna proposition och med stöd av 95 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ändra statsrådets förordning om användningen av radiofrekvenser och om en frekvensplan (1246/2014).

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft den 1 juli 2026.

10 Förhållande till andra propositioner

Inga sådana lagförslag är under behandling som innehåller sådana ändringar avseende lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation som ska samordnas med denna proposition.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

11.1 Allmänt

Propositionen är av betydelse med tanke på den straffrättsliga legalitetsprincipen enligt 8 § i grundlagen, skyddet för privatlivet och hemfriden enligt 10 § i grundlagen, egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen och näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen.

11.2 Straffrättsling reglering

11.2.1 Allmänt

I den föreslagna straffbestämmelsen är det fråga om kriminalisering av olovligt innehav av utrustning för radiostörning.

De begränsningar för straffbestämmelserna som följer av grundlagen gäller framför allt de grundläggande fri- och rättigheterna. De fastställer konstitutionella gränser inte bara för vilka gärningar som kan straffbeläggas, utan även för hurdana straff som kan förenas med brotten. Straffbestämmelserna ska uppfylla de allmänna förutsättningarna för inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna och de eventuella särskilda förutsättningar som följer av respektive bestämmelse om de grundläggande fri- och rättigheterna. Även om den gärning som ska beläggas med straff inte i sig gäller sådana åtgärder som uttryckligen tillåts i grundlagen, innebär ett bötesstraff i alla fall ett ingrepp i den dömdes egendom och ett fängelsestraff en inskränkning av den dömdes personliga frihet. Sammantaget gäller grundlagsutskottets praxis, som återgår till förutsättningarna för inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna, strafflagstiftningen i allmänhet.²

11.2.2 Kraven på godtagbarhet och proportionalitet

Grunden för inskränkning av en grundläggande fri- eller rättighet ska vara godtagbar med hänsyn till systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet. I den straffrättsliga regleringen kan en grund för inskränkning således vara exempelvis en strävan efter att skydda tillgodoseendet av en annan grundläggande fri- eller rättighet än den som är föremål för inskränkningen eller efter att uppnå något annat mål som med hänsyn till systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet är godtagbart på objektiva grunder i normativt hänseende.³ Inskränkningar ska vidare vara dikterade av något tungt vägande samhälleligt behov. Grundläggande fri- och rättigheter ska alltså inte inskränkas i onödan eller endast för säkerhets skull, även om en i och för sig godtagbar grund föreligger. Godtagbarhetskravet, som

² Se t.ex. GrUU 48/2017 rd, s. 7–8, GrUU 15/2010 rd, s. 4, GrUU 17/2006 rd, s. 2/II, GrUU 20/2002 rd, s. 5/II–6/I, GrUU 23/1997 rd, s. 2–3/I.

³ GrUU 9/2016 rd och GrUU 61/2014 rd, s. 2/I.

ingår i de allmänna förutsättningarna för inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna, gäller också det straffrättsliga påföljdssystemet och kan i praktiken vara betydande med tanke på regleringen om straff.⁴

När det gäller rekvisiten i strafflagen och straffskalornas stränghet är också kravet på proportionalitet av betydelse. Proportionalitetskravet förutsätter en bedömning av om samma syfte kan nås på något annat sätt som innebär ett mindre ingrepp i de grundläggande fri- och rättigheterna än genom en straffbestämmelse. Också hur strängt straffet är sammanhänger med proportionalitetskravet.⁵ Straffpåföljdens stränghet måste stå i rätt proportion till gärningens klandervärdhet, och straffsystemet måste genomgående uppfylla proportionalitetskravet.⁶ Grundlagen sätter dock inga strikta gränser för en höjning av straffnivån, förutsatt att ändringarna kopplas till godtagbara grunder.⁷

Genom den straffbestämmelse som föreslås i propositionen utvidgas i huvudsak inte området för straff, utan det är fråga om att förtydliga det nuvarande området för straffbarhet. Ett viktigt undantag från detta är att straffbarheten ska utsträckas till att gälla innehav av olovlig utrustning för radiostörning också när utrustningen ännu inte har tagits i bruk. Olovlig användning av utrustning för radiostörning kan vara mycket farligt och skadligt, och till exempel privatpersoner har i princip inga godtagbara användningsändamål för sådan utrustning. Syftet med att kriminalisera olovligt innehav av utrustning för radiostörning är att skydda laglig radiokommunikation och radionavigering samt samhällseliga funktioner som baserar sig på dem. Kriminaliseringen av innehav av utrustning för radiostörning kan således anses grunda sig på en godtagbar grund, vara påkallad av ett välgående samhällseligt behov och vara proportionerlig.

11.2.3 Den straffrättsliga legalitetsprincipen

Enligt 8 § i grundlagen får ingen betraktas som skyldig till ett brott eller dömas till straff på grund av en handling som inte enligt lag var straffbar när den utfördes. Enligt kärnan i den straffrättsliga legalitetsprincipen måste brottsrekvisitet anges tillräckligt exakt så att det utifrån bestämmelsens lydelse går att förutse om en viss handling eller försummelse är straffbar. Kärnan i legalitetsprincipen är densamma i Europadomstolens och EU-domstolens praxis, där man betonar strafflagstiftningens förutsebarhet, det vill säga att det utifrån lydelsen i en bestämmelse ska gå att förutse vad som är straffbart.⁸

Den föreslagna bestämmelsen med definitionen av utrustning för radiostörning i 3 § 14 b-punkten i propositionens lagförslag utgår ifrån utrustningens användningsändamål. Användningsändamålet ska enligt propositionen bedömas både med tanke på de användningsändamål som är tekniskt möjliga för utrustningen och med tanke på de eventuella användningsändamålen för den som innehar utrustningen. Definitionen av utrustning grundar sig således på iakttagbara egenskaper hos utrustningen och innehavet. I specialmotiveringen beskrivs kriterierna för definitionen dessutom på ett heltäckande sätt. Också straffbestämmelsen är exakt och av den framgår entydigt vilka gärningsformer ett brott kan grunda sig på. Vidare har de bestämmelser om radiotillstånd i fråga om vilka bristande efterlevnad enligt propositionen ska utgöra en grund för brott utarbetats så att det entydigt framgår av dem att

⁴ Se t.ex. GrUU 9/2016 rd, s. 4–6.

⁵ Se t.ex. GrUU 20/2002 rd, s. 6/I, och GrUU 23/1997 rd, s. 2/II.

⁶ GrUU 9/2016 rd, s. 2, GrUU 56/2014 rd, s. 3/II, GrUU 16/2013 rd, s. 2/I, och GrUU 23/1997 rd, s. 2/I.

⁷ GrUU 23/1997 rd s. 2/I, GrUU 9/2016 rd s. 5, och GrUU 56/2018 rd s. 2.

⁸ Se t.ex. GrUU 20/2022 rd, 11 punkten, GrUU 12/2021 rd, 57 punkten, GrUU 20/2018 rd, s. 2, GrUU 10/2016 rd, GrUU 56/2014 rd, s. 2/II, och GrUU 6/2014 rd, s. 2/I.

användning och innehav av utrustning för radiostörning förutsätter radiotillstånd. Bestämmelserna i sin helhet ger dem som är föremål för regleringen tillräcklig förutsägbarhet när det gäller straffbarheten för en verksamhet.

Förbudet mot dubbel straffbarhet förutsätter att ingen får undersökas eller straffas en andra gång för en gärning för vilket personen redan slutligt frikänts eller dömts skyldig. I propositionen har man strävat efter att i förbudet undvika reglering som överlappar strafflagen. Straffbestämmelsen föreslås vara sekundär i förhållande till strängare straff som föreskrivs någon annanstans i lag.

Med stöd av vad som anförts ovan kan den föreslagna bestämmelsen på det sätt som legalitetsprincipen förutsätter anses vara tillräckligt exakt och noggrant avgränsad.

11.3 Skyddet för privatlivet

11.3.1 Skyddet för hemfriden

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Enligt 3 mom. i paragrafen kan det genom lag föreskrivas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas. Bestämmelserna i 10 § 3 mom. i grundlagen representerar så kallat kvalificerat lagförbehåll, som avser att så exakt och strikt som möjligt ange möjligheten att genom en vanlig lag föreskriva om inskränkningar så att grundlagen inte tillåter större befogenheter att inskränka de grundläggande fri- och rättigheterna än vad som är absolut nödvändigt.⁹

En privatpersons bostad betraktas som kärnområdet för vad som omfattas av hemfriden.¹⁰ Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden ansett att den grundlagstryggade hemfriden i princip omfattar alla slag av utrymmen som används för boende av permanent natur. Detta inbegriper också exempelvis sådana verksamhetslokaler av en näringsidkare som finns i hans eller hennes bostad. BOUTrymmen på fartyg och i andra transportmedel har enligt praxis ansetts vara en sorts gråzon när det gäller hemfriden. Grundlagsutskottet har dessutom poängterat att själva kärnan i hemfriden inte kommer i riskzonen när man inspekterar lokaler där det utövas yrkesverksamhet.¹¹

Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden ofta framhållit att formuleringen i 10 § 3 mom. i grundlagen är absolut i den meningen att inspektioner som ingriper i hemfriden måste vara kopplade till ett nödvändighetskrav, och i den meningen är grundlagsutskottets yttrandepaxis etablerad. Utskottet har upprepade gånger förutsatt att det i befogenhetsbestämmelserna skrivs in att inspektioner i till exempel bostäder bara får förrättas om det är nödvändigt för att utreda de frågor som inspektionen avser.¹² Med tanke på regleringens exakthet är det väsentligt att det av lagen framgår i vilket konkret, till tryggandet av de grundläggande fri- och rättigheterna återgående syfte en åtgärd som ingriper i hemfriden är tillåten och att det av lagen på detta sätt

⁹ GrUU 54/2014 rd.

¹⁰ RP 309/1993 rd, s. 57.

¹¹ GrUU 17/2018 rd, GrUU 44/2016 rd, GrUU 58/2014 rd, GrUU 54/2014 rd, GrUU 43/2010 rd, GrUU 40/2010 rd, GrUU 21/2010 rd, GrUU 49/2005 rd och GrUU 8/1994 rd.

¹² GrUU 54/2014 rd, GrUU 43/2010 rd, GrUU 40/2006 rd, GrUU 39/2005 rd, GrUU 16/2004 rd och GrUU 69/2002 rd.

framgår vad som avses med trygghet av de grundläggande fri- och rättigheterna i det aktuella regleringssammanhanget.

Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett att en åtgärd som ingriper i hemfriden kan godkännas för att brott ska kunna utredas, om åtgärden kopplas till en konkret och specificerad anledning att misstänka att brott mot lagen har begåtts eller kommer att begås. Grundlagsutskottet har förutsatt att det i bestämmelserna även skrivs in att inspektioner i bostäder bara får förrättas om det är nödvändigt för att utreda de frågor som inspektionen avser.¹³ Husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation enligt den föreslagna 341 § samt inspektion av radioutrustning enligt den föreslagna 326 § inbegriper utrymmen som omfattas av hemfridsskyddet. Mer omfattande befogenheter i fråga om husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation har ansetts behövliga av den anledningen att de gärningar som avses i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation till sin natur är sådana att även om nivån på gärningens klandervärdhet och därmed också på det straff som föreskrivs för gärningen inte är hög, kan gärningarna dock ha vittgående och allvarliga följder. Till förteckningen över grunderna för allmän husrannsakan eller platsgenomsökning samt kroppsvisitation i den gällande bestämmelsen fogas i lagförslaget lagstridig utrustning för radiostörning, som i propositionen föreslås bli kriminaliserad.¹⁴

På motsvarande sätt fogas enligt propositionen till den gällande bestämmelsen om inspektioner av radioutrustning en rätt för Transport- och kommunikationsverket att förrätta inspektioner på platser där det finns utrustning för radiostörning. Skillnaden mellan den inspektion som det föreskrivs om i 326 § och den husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation som avses i 341 § ligger i den myndighet som utför inspektionen och i syftet med inspektionen. Transport- och kommunikationsverket har rätt att utföra inspektioner för marknadskontrollen av radioutrustning, bland annat även för att upptäcka eller avhjälpa skadliga störningar och för att säkerställa att utrustning som kräver radiotillstånd eller särskild kompetens eller behörighet används på behörigt sätt.¹⁵ Lagstridig utrustning för radiostörning är ägnad att orsaka störningar och olägenheter till exempel för kommunikation, vilket också kan äventyra de kritiska kommunikationsnätens funktion. Inspektioner på hemfridsskyddade platser enligt den nu föreslagna regleringen kan anses motiverade för utredning av allmänna säkerhetshot som orsakas av obehörig utrustning för radiostörning samt av brott som hänför sig till sådan utrustning.

11.3.2 Skyddet för personuppgifter

Skyddet för personuppgifter ingår i det skydd för privatlivet som tryggas i 10 § 1 mom. i grundlagen. Bestämmelser om skydd för personuppgifter ska utfärdas genom lag. Behandling av personuppgifter sker framför allt genom iakttagande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*, och dataskyddslagen (1050/2018), som kompletterar den förordningen.

Skyddet enligt 10 § i grundlagen kompletteras av skyddet för privatlivet, som tryggats i artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och skyddet för personuppgifter i artikel 8 i samma stadga samt av skyddet för privatliv enligt artikel 8 i

¹³ GrUU 12/2001 rd och GrUU 46/2001 rd.

¹⁴ RP 80/2001 rd, s. 38.

¹⁵ RP 67/2016 rd, s. 72–73.

konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen, FördrS 18 och 19/1990). Av artikel 8.2 i Europakonventionen följer att rätten till skydd för privat- och familjeliv inte är obegränsad, utan en offentlig myndighet får inskränka åtnjutande av denna rättighet med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välbefinnande eller till förebyggande av oordning eller brott, till skydd för hälsa eller moral eller för andra personers fri- och rättigheter.

Enligt artikel 52.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ska varje begränsning i utövandet av de rättigheter och friheter som erkänns i stadgan vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter. Grundlagsutskottet har i sin praxis framhållit att man vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om behandling av personuppgifter måste ta hänsyn till artiklarna 7 och 8 i stadgan och att EU-domstolens domar på dessa punkter är utslagsgivande för det viktigaste innehållet i respekten för privatlivet och skyddet för personuppgifter. Grundlagsutskottet har också konstaterat att skyddet för privatliv i artikel 8 i Europakonventionen också omfattar skyddet för personuppgifter enligt Europadomstolens rättspraxis.¹⁶

Den allmänna dataskyddsförordningen är en till alla delar förpliktande rättsakt och tillämpas som sådan i alla medlemsstater. Grundlagsutskottet har i sin praxis sett det som viktigt att det, i den mån som EU-lagstiftningen kräver reglering på det nationella planet eller möjliggör sådan, tas hänsyn till de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella handlingsutrymmet utnyttjas. I utlåtandepraxis har man betonat att det i regeringspropositioner finns skäl att i synnerhet i fråga om reglering som är av betydelse med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna redogöra för området för det nationella handlingsutrymmet.¹⁷

Grunden för det nationella handlingsutrymmet i den allmänna dataskyddsförordningen anges i artikel 6 i den allmänna dataskyddsförordningen, som ger medlemsstaterna möjlighet att lagstifta nationellt om rättsgrunden för behandling av personuppgifter. I artikel 6.1 i den allmänna dataskyddsförordningen definieras villkor som ska vara uppfyllda för att behandlingen av personuppgifter ska vara laglig. Det nationella handlingsutrymmet baserar sig till centrala delar på artikel 6.1 c och 6.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen, det vill säga situationer där behandlingen av personuppgifter grundar sig på en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige (artikel 6.1 c) eller där behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning (artikel 6.1 e).

I utkastet till regeringsproposition föreslås att det till 315 § om myndigheternas allmänna rätt att få information fogas bestämmelser som preciserar och utvidgar myndigheternas rätt att få information. Vidare föreslås det i utkastet till proposition att utlämnandet av uppgifter till andra myndigheter enligt 319 § utvidgas. I förslaget utnyttjas det handlingsutrymme som artikel 6.2–6.4 i den allmänna dataskyddsförordningen medger. Dessutom utnyttjas det handlingsutrymme som artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen medger. I artikel 10 i den allmänna

¹⁶ GrUU 14/2018 rd, GrUU 21/2017 rd.

¹⁷ GrUU 26/2017 rd, GrUU 2/2017 rd, GrUU 44/2016 rd.

dataskyddsförordningen föreskrivs det om behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt överträdelser.

I lagförslaget ändras 315 § 4 mom. så att det till momentet fogas ett omnämnande av Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor samt av utrustning för radiostörning. Till paragrafen fogas dessutom ett nytt 7 mom. där Transport- och kommunikationsverkets rätt att få information utvidgas. Behandlingen av personuppgifterna ska enligt förslaget grunda sig på artiklarna 6.1 c och 6.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen. Syftet med den föreslagna ändringen är att utvidga gränserna för myndigheternas allmänna rätt att få information så att de omfattar också Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor. Dessutom avses gränserna bli utvidgade till att omfatta tillgång till information som hänför sig till skyddet av den nationella säkerheten och till utrustning för radiostörning. Genom ändringen tryggas uppgifter som hänför sig till det militära försvaret. I det föreslagna 7 mom. utvidgas Transport- och kommunikationsverkets rätt att få uppgifter till att trots sekretessbestämmelserna gälla uppgifter om den som innehar en utrustning för radiostörning. Transport- och kommunikationsverkets rätt att få uppgifter hänför sig till de uppgifter som nödvändiga för att kontrollera tillförlitligheten hos innehavaren av en utrustning radiostörning.

Till 319 § 4 mom. i lagförslaget fogas enligt propositionen en rätt att lämna ut förmedlingsuppgifter till en annan myndighet, om det behövs för att avvärja eller utreda ett hot mot den nationella säkerheten eller försvaret. Bestämmelsen skulle omfatta uppgifter om tidpunkten då radiostörningen inleddes, dess varaktighet och den uppskattade sändningsplatsen. Uppgifterna skulle baseras på observationer från Transport- och kommunikationsverkets frekvensövervakningssensorer och utgör inte personuppgifter. Bestämmelsen avser ett informationsutbyte som innebär ett genombrytande av sekretessen.

Uppgifter om domar i brottmål och om straff har ansetts som i konstitutionellt hänseende känsliga uppgifter.¹⁸ Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepaxis konstaterat att bestämmelser om behandling av känsliga uppgifter fortfarande bör analyseras också utifrån praxis för tidigare bestämmelser på lagnivå. Även om det att EU:s dataskyddsförordning börjat tillämpas och man i dess artikel 9 använder begreppet särskilda kategorier av personuppgifter medför att den nationella lagstiftningen för tydlighetens skull ska undvika att använda begreppet känsliga uppgifter, har grundlagsutskottet menat att det fortfarande är motiverat att i konstitutionellt hänseende beskriva vissa grupper av personuppgifter uttryckligen som känsliga.¹⁹

Grundlagsutskottet har lyft fram riskerna med behandlingen av känsliga uppgifter. Enligt utskottet medför omfattande databaser med känsliga uppgifter allvarliga risker för informationssäkerheten och för missbruk av uppgifter, och riskerna kan i sista hand utgöra ett hot mot personens identitet.²⁰ Grundlagsutskottet har på grund av detta särskilt påpekat att det bör finnas exakta och noga avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla känsliga uppgifter bara om det är absolut nödvändigt.²¹

Kreditupplysningar kan enligt grundlagsutskottets uppfattning inte i sig betraktas som sådana särskilda personuppgifter som avses i artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen och som det i princip är förbjudet att behandla för att de är av särskilt känslig natur. Inte heller är det

¹⁸ GrUU 51/2018 rd.

¹⁹ GrUU 15/2018 rd och GrUU 14/2018 rd.

²⁰ GrUU 15/2018 rd, GrUU 13/2016 rd och GrUU 14/2009 rd.

²¹ GrUU 15/2018 rd och GrUU 3/2017 rd.

enligt utskottet skäl att betrakta kreditupplysningar som känsliga uppgifter i konstitutionellt hänseende. Vissa kreditupplysningar kan dock innehålla sekretessbelagda uppgifter, exempelvis uppgifter om en persons verksamhet i privatlivet och ekonomiska ställning, som kan jämföras med känsliga uppgifter. Behandlingen av kreditupplysningar kan således vara förenad med särskilda risker. Grundlagsutskottet anser därför att det inom ramen för dataskyddsförordningen är nödvändigt med detaljerade bestämmelser på lagnivå om behandlingen av kreditupplysningar.²²

Europeiska unionens domstol har tagit ställning till så kallade negativa kreditupplysningars känslighet. Domstolen har i fråga om den registrerades rättigheter och intressen konstaterat att sådan behandling av uppgifter om skuldavskrivning som utförs av företag som tillhandahåller kreditupplysningstjänster, såsom lagring, analys och utlämnande av dessa uppgifter till en tredje part, ska anses utgöra ett allvarligt intrång i den registrerades grundläggande rättigheter enligt artiklarna 7 och 8 i stadgan. Sådana uppgifter bedöms ha en negativ inverkan på bedömningen av den registrerades kreditvärdighet och är därför känsliga uppgifter om den registrerades privatliv. Behandlingen av dem kan således avsevärt skada den registrerades intressen, eftersom ett sådant utlämnande av uppgifter avsevärt kan försvåra utövandet av hans eller hennes friheter, särskilt när det är fråga om tillgodoseende av grundläggande behov.²³

Europeiska unionens domstol har slagit fast att det vid bedömningen av hur allvarligt ett ingrepp i de rättigheter som garanteras i artiklarna 7 och 8 i stadgan är ska tas hänsyn till de berörda personuppgifternas art, särskilt den potentiella känsligheten hos dessa uppgifter, behandlingens art och de konkreta förfaringsätten, i synnerhet antalet personer som har tillgång till dessa uppgifter och de närmare villkoren för tillgång till dessa uppgifter. Vid behov ska även tas i beaktande huruvida det föreligger sådana åtgärder som syftar till att förhindra risken för missbruk av dessa uppgifter.²⁴ Å andra sidan har domstolen i sin rättspraxis också fäst uppmärksamhet vid i vilken mån även i och för sig begränsade uppgifter eller en helhet av uppgifter kan avslöja eventuellt känsliga uppgifter om omständigheter som hänför sig till den registrerades privatliv och som tillsammans kan göra det möjligt för en myndighet att dra exakta slutsatser om den registrerades privatliv.²⁵

I 39 b § i lagförslaget föreskrivs det om tillförlitligheten hos den som innehar en utrustning för radiostörning. Med stöd av bestämmelsen ska Transport- och kommunikationsverket samla in uppgifter om den som innehar en utrustning för radiostörning, för bedömning av personens tillförlitlighet, vilket leder till att Transport- och kommunikationsverket blir personuppgiftsansvarig. Grunden för den behandling av personuppgifter finns i artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Den föreslagna bestämmelsen ska bedömas med tanke på det handlingsutrymme som avses i artiklarna 6.3 och 10 i den allmänna dataskyddsförordningen.

De ändringar som föreslås gäller myndigheternas rätt att få information, vilket har ett direkt samband med skyddet för privatlivet och personuppgifter. Bestämmelserna om utlämnande av uppgifter har begränsats till att gälla endast sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av myndighetens lagstadgade uppgifter eller som behöver behandlas för att utföra en uppgift av allmänt intresse. Förslagen möjliggör inte allmän eller obegränsad tillgång till information, utan rätten att få information är bunden till noggrant definierade uppgifter och ändamål. Som förutsättningar för att få information föreskrivs de syften och ändamål som anges i lagen, varvid

²² GrUU 8/2022 rd.

²³ Dom den 7 december 2023, förenade målen C-26/22 och C-64/22, SCHUFA Holding, punkt 94.

²⁴ Dom av den 21 mars 2021, mål C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, 106 punkten.

²⁵ Dom av den 30 april 2024, mål C-470/21, La Quadrature du Net m.fl., 135 punkten.

ingripandet i de grundläggande fri- och rättigheterna kan bedömas vara begränsat, noggrant avgränsat och proportionerligt. I lagförslaget föreskrivs det exakt och noggrant avgränsat om behandlingen av känsliga uppgifter. Med sådana ska avses en uppsättning uppgifter som omfattar mer än enbart de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i den allmänna dataskyddsförordningen.²⁶

I 315 § 7 mom. i lagförslaget föreskrivs det om Transport- och kommunikationsverkets rätt att få information trots sekretessbestämmelserna. Rätten att få information ska enligt propositionen gälla uppgifter hos Rättsregistercentralen, arbets- och näringsministeriet, Patent- och registerstyrelsen och Utsökningsverket om den som innehar, använder eller i landet inför utrustning för radiostörning samt om ledamöter och ersättare i aktörens styrelse eller förvaltningsråd, om verkställande direktören och dennes ställföreträdare, om ansvariga bolagsmän och om andra som hör till den högsta ledningen. En förutsättning ska vara att uppgifterna är nödvändiga för skötseln av Transport- och kommunikationsverkets uppgifter enligt lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

I samband med bestämmelser som gäller myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut uppgifter trots sekretess har grundlagsutskottet noterat bland annat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter har enligt utskottet kunnat gälla "behövliga uppgifter" för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte.²⁷ Å andra sidan har utskottet ansett att grundlagen inte tillåter en generös och ospecificerad rätt att få uppgifter, inte ens om den är förenad med nödvändighetskriteriet.²⁸ Grundlagsutskottet har särskilt påpekat att det bör finnas exakta och noga avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla känsliga uppgifter bara om det är absolut nödvändigt.²⁹ I sina analyser av exakthet och innehåll har utskottet även lagt särskild vikt vid huruvida de uppgifter som lämnas ut är av känslig art. Om de föreslagna bestämmelserna om överlåtelse av uppgifter har gällt också känsliga uppgifter, har det för vanlig lagstiftningsordning krävts att bestämmelserna preciseras så att de följer grundlagsutskottets ovan återgivna praxis för bestämmelser som rör rätten att få och lämna ut myndighetsuppgifter trots sekretess.³⁰

Enligt det föreslagna 315 § 7 mom. är det bara Transport- och kommunikationsverket som har rätt att få information. Rätten att få information har i momentet begränsats till endast sådan information som är nödvändig för de uppgifter som Transport- och kommunikationsverket föreskrivs i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Enligt propositionen ska rätten att få information begränsas till endast de nödvändiga uppgifter som hänför sig till den som innehar, använder eller i landet inför utrustning för radiostörning samt om ledamöter och ersättare i aktörens styrelse eller förvaltningsråd, om verkställande direktören och dennes ställföreträdare, om ansvariga bolagsmän och om andra som hör till den högsta ledningen.

Den rätt att få information som Transport- och kommunikationsverket enligt propositionen ska ha omfattar också personuppgifter. Rätten enligt den föreslagna 315 § 7 mom. att få information inbegriper även personuppgifter av känslig natur. Följaktligen utfärdas genom bestämmelserna

²⁶ GrUU 17/2018 rd.

²⁷ GrUU 17/2016 rd, s. 5.

²⁸ GrUU 96/2022 rd, 15 punkten.

²⁹ GrUU 15/2018 rd.

³⁰ GrUU 15/2018 rd och GrUU 38/2016 rd.

i 315 § 7 mom. om myndigheternas rätt att få information nationella bestämmelser som kompletterar den allmänna dataskyddsförordningen (EU) 2016/679. I enlighet med grundlagsutskottets utlåtandep Praxis ska det motiveras varför de föreslagna nationella specialbestämmelserna anses nödvändiga. Med avseende på 10 § 1 mom. i grundlagen räcker det enligt grundlagsutskottet i princip med att bestämmelserna uppfyller kraven i den allmänna dataskyddsförordningen. Enligt utskottet bör skyddet för personuppgifter i första hand tillgodoses utifrån den allmänna dataskyddsförordningen och den nationella dataskyddslagen.³¹ Således bör man förhålla sig restriktivt när det gäller att införa nationell speciallagstiftning, och sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger.³²

När det gäller den rätt att få information som enligt propositionen föreskrivs för Transport- och kommunikationsverket motiveras bestämmelsens nödvändighet framför allt av det att det är fråga om en bestämmelse om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter, om vilket det nationellt enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska föreskrivas särskilt och så att de villkor för att sådana bestämmelser ska vara exakta och noggrant avgränsade som följer av grundlagsutskottets Praxis beaktas.

Enligt grundlagsutskottets utlåtandep Praxis finns det i regeringens propositioner anledning att i fråga om bestämmelser som är av betydelse med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna tydligt klargöra ramarna för det nationella handlingsutrymme.³³ I propositionen grundar sig utnyttjandet av det nationella handlingsutrymme i första hand på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen, det vill säga behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Medlemsstaterna har då sådant handlingsutrymme som avses i artikel 6.2 och 6.3 i dataskyddsförordningen att utfärda bestämmelser som kompletterar förordningen. Den rättsliga grunden för behandlingen är att uppgifterna är nödvändiga för att tillsynsmyndigheten ska kunna utföra sina lagstadgade uppgifter.

I enlighet med vad som beskrivits ovan har bestämmelsen om rätt att få information formulerats med beaktande av grundlagsutskottets tidigare ställningstaganden och uppfyller kraven i 10 § i grundlagen.

11.4 Egendomsskyddet och näringsfriheten

Enligt grundlagens 15 § 1 mom. är vars och ens egendom tryggad. Genom bestämmelsen om egendomsskydd tryggas förmögenhetsvärderade förmåner och rättigheter. Med egendom avses i grundlagsutskottets utlåtandep Praxis förmåner med förmögenhetsvärde, till vilka äganderätten hör som den mest omfattande.³⁴ Egendomsskyddet omfattar förutom rätten för en ägare att disponera över, använda och utnyttja sin egendom på det sätt han eller hon önskar även rätten att bestämma över den. Om de rättigheter som hör till äganderätten minskas eller inskränks, ingriper man i egendomsskyddet. Ägarens rättigheter kan inskränkas genom lag genom olika begränsningar och skyldigheter som gäller användningen av egendomen, förutsatt att bestämmelserna uppfyller de allmänna villkoren för en lag som inskränker en grundläggande rättighet. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis utgått ifrån att skyldigheterna och begränsningarna med beaktande av den i fråga varande egendomens särskilda karaktär i varje

³¹ GrUU 96/2022 rd.

³² GrUU 14/2018 rd.

³³ GrUU 26/2017 rd, s. 42, GrUU 2/2017 rd, s. 2.

³⁴ GrUU 16/2025 rd.

enskilt fall är grundlagsenliga, om de grundar sig på exakta bestämmelser i lag och är skäligen för ägaren.³⁵

Genom de bestämmelser om tagande av utrustning för undersökning och förhindrande av radiostörningar som föreslås ingå i 327 och 329 § kan användningen av egendom hos aktörer vars verksamhet strider mot lag eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av lag begränsas. Skyldigheterna och begränsningarna i propositionen har konsekvenser för egendomsskyddet för de aktörer vars utrustningar är föremål för sådan undersökning av utrustningen som avses i bestämmelserna. Då blir aktörens utrustning föremål för en begränsning i tillgängligheten. Konsekvenserna gäller i synnerhet egendomsskyddet för sådana aktörer som obehörigen innehar utrustning för radiostörning, eftersom utrustningen då med stöd av bestämmelserna tillfälligt kan sättas ur funktion. En begränsning av förfoganderätten till följd av en inspektion kan också ske i en situation där det sist och slutligen inte ska anses vara obehörigt att inneha utrustningen. Den olägenhet som inspektionen medför blir då emellertid skäligen och den bör anses stå i rätt proportion till de mål som eftersträvas med att ta utrustningen för undersökning och inspektion.

De åtgärder som avses i lagförslaget bör i fråga om egendomsskyddet anses stå i rätt proportion till de mål som eftersträvas med dem och dessutom ha samband med tryggheten av den nationella säkerheten.

I grundlagens 18 § 1 mom. tryggas rätten för var och en att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. För en inskränkning av näringsfriheten måste det enligt grundlagsutskottet finnas godtagbara och tungt vägande skäl. Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett att grundlagen utgår från att näringsfrihet ska råda men att tillstånd i undantagsfall kan krävas för näringsverksamhet. Om tillståndsplikten ska det föreskrivas genom lag, som ska uppfylla villkoren för en lag som inskränker en grundläggande fri- eller rättighet. Vidare ska inskränkningar i näringsfriheten som föreskrivs i lag vara exakta och noga avgränsade.³⁶

Propositionens lagförslag kan inverka på näringsfriheten för tillverkare och försäljare av utrustning för radiostörning, eftersom innehav av utrustning för radiostörning i fortsättningen förutsätter ett på förhand beviljat radiotillstånd enligt 39 a § i lagförslaget. De föreslagna bestämmelserna om innehav och användning av sådan utrustning innebär begränsningar för dessa aktörers verksamhet.

Propositionen syftar till att säkerställa att samhällets centrala funktioner är skyddade mot radiostörningar, och därför kan det anses finnas ett godtagbart och vägande skäl för att kräva tillstånd för innehav av utrustning för radiostörning.

Vidare syftar propositionen till att förtydliga bestämmelserna om utrustning för radiostörning. De föreslagna bestämmelserna undanröjer hinder för företag att utveckla utrustning, vilket kan anses ha en stärkande inverkan på näringsfriheten.

11.5 Lagstiftningsordning

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

³⁵ Se t. ex. GrUU 36/2004 rd, GrUU 63/2002 rd, GrUU 8/2002 rd, GrUU 34/2000 rd, GrUU 4/2000 rd.

³⁶ GrUU 94/2022 rd, GrUU 13/2014 rd, GrUU 15/2008 rd.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 3 § 14 punkten, 39 § 6 mom., det inledande stycket i 264 §, 264 § 5 punkten, 265 § 2 mom., 304 § 1 mom. 9 punkten, 307 §, 315 § 4 mom., 319 § 4 mom., 324 § 1 och 2 mom., 326 § 1 mom. 5 punkten, 326 § 3 mom., 327 §, 329 § 1 och 3 mom., 341 § och 348 § 1 mom. 7 och 8 punkten, av dem 39 § 6 mom., 265 § 2 mom. och 324 § 1 mom. sådana de lyder i lag 492/2024, det inledande stycket i 264 § och 264 § 5 punkten sådana de lyder i lag 1207/2020, 304 § 1 mom. 9 punkten sådan den lyder i lag 1211/2022, 307 § och 348 § 1 mom. 7 och 8 punkten sådana de lyder i lag 258/2022 samt 315 § 4 mom., 319 § 4 mom., 326 § 1 mom. 5 punkten, 326 § 3 mom., 327 § och 329 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1003/2018, samt

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 456/2016, 52/2019, 1207/2020, 1211/2022, 105/2023 och 661/2024, en ny 14 b-punkt, till lagen en ny 39 a och en ny 39 b §, till 264 §, sådan den lyder i lag 1207/2020, en ny 6 punkt, till lagen en ny 277 a §, till 285 § ett nytt 4 mom., till 315 §, sådan den lyder i lagarna 1003/2018 och 1207/2020, ett nytt 7 mom., till 326 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1003/2018, en ny 6 punkt samt till 348 § 1 mom., sådant det lyder i lag 258/2022, en ny 9 punkt som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

14) *radioutrustning* en anordning eller en väsentlig del av den som är avsedd för sändning (*radiosändare*) eller mottagning (*radiomottagare*) av radiofrekventa elektromagnetiska vågor för radiokommunikation eller radiobestämning,

14 b) *utrustning för radiostörning* en sådan anordning eller väsentlig del av den som är avsedd för sändning av radiofrekventa elektromagnetiska vågor och vars primära användningsändamål är att orsaka störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering eller radioutrustning som laddats med programvara vars primära syfte är att orsaka störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering,

39 §

Radiotillstånd

Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet samt Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av radiosändare, om radiosändaren används endast på de frekvensområden som fastställts enbart

för Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk i föreskrifter som Transport- och kommunikationsverket meddelat med stöd av 96 § 1 mom.

39 a §

Radiotillstånd för utrustning för radiostörning

För innehav, införsel i landet och användning av utrustning för radiostörning krävs radiotillstånd som beviljas på förhand. Vad som i denna lag föreskrivs om radiotillstånd som beviljas för radiosändare tillämpas även på radiotillstånd som beviljas för utrustning för radiostörning, om inte något annat följer av denna paragraf.

Radiotillstånd för innehav och användning av utrustning för radiostörning kan beviljas den som enligt lag har rätt att använda sådan utrustning eller en myndighet för skötseln av dennas lagstadgade uppgift, om användningen inte medför mer än ringa olägenhet för radiokommunikation eller annan kommunikation eller för ett allmänt kommunikationsnät och det med beaktande av hur viktig uppgiften är, den olägenhet som användningen medför och andra omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen är motiverat.

Radiotillstånd för innehav, införsel i landet eller användning av utrustning för radiostörning kan med avvikelse från 2 mom. beviljas också andra aktörer, för vetenskaplig, industriell eller kommersiell verksamhet, om det finns godtagbara skäl för detta och om användningen inte medför olägenhet för annan än i tillståndet avsedd radiokommunikation eller annan kommunikation eller för ett allmänt kommunikationsnät.

Beviljande av tillstånd till en sådan annan aktör som avses i 3 mom. förutsätter att denne har

1) lämnat Transport- och kommunikationsverket en utredning om att de säkerhetskrav som anges i 6 mom. uppfylls,

2) lämnat Transport- och kommunikationsverket en utredning om de förfaranden för kundkontroll som aktören använder sig av och om sina kunder, om verksamheten omfattar försäljning av utrustning för radiostörning eller innehav i import-, export-, demonstrations-, testnings- eller utbildningssyfte eller i syfte att främja försäljning,

3) bedömts vara tillförlitlig på det sätt som avses i 39 b §,

4) lämnat Transport- och kommunikationsverket en tillräcklig utredning om hur den olägenhet som verksamheten kan orsaka annan radiokommunikation eller radiobestämning än sådan som avses i tillståndet har förhindrats, och

5) betalat ansökningsavgift enligt 285 §.

Tillstånd kan beviljas andra än myndigheter bara om deras verksamhet inte står i strid med Finlands nationella säkerhet, landets försvar eller Finlands internationella förpliktelser.

En förutsättning för beviljande av tillstånd är att inga utomstående aktörer har obehörigt tillträde till utrustningen för radiostörning. Den som ansöker om tillstånd och tillståndshavaren ska på Transport- och kommunikationsverkets begäran lämna en utredning om de principer som iakttas och de lokaler som används vid förvaring av utrustningen för radiostörning. Transport- och kommunikationsverket kan utöver de villkor som avses i 42 § förena ett radiotillstånd med villkor för hur utrustningen för radiostörning ska förvaras för att förhindra utomstående tillträde.

Över användningen av en utrustning för radiostörning ska det upprättas ett protokoll eller någon annan handling, som ska förvaras i sex månader från det att protokollet eller handlingen upprättades. Användningen av en utrustning för radiostörning ska anmälas till Transport- och kommunikationsverket, om användningen kan medföra olägenhet för radiokommunikation eller annan kommunikation eller för ett allmänt kommunikationsnät. En myndighet eller någon annan som enligt lag har rätt att använda en utrustning för radiostörning får låta bli att göra en anmälan, om det är uppenbart onödigt med hänsyn till den olägenhet som det antas att radiokommunikationen eller den andra kommunikationen eller det allmänna

kommunikationsnätet förorsakas eller har förorsakats eller om det finns någon annan lagstadgad orsak till det.

Utrustningen för radiostörning får användas endast så länge det är nödvändigt, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet behöver inte radiotillstånd för innehav, införsel i landet eller användning av utrustning för radiostörning, om utrustningen endast används på de frekvensområden som fastställts enbart för Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk i föreskrifter som Transport- och kommunikationsverket meddelat med stöd av 96 § 1 mom. Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor behöver inte radiotillstånd för innehav, införsel i landet eller användning av utrustning för radiostörning, om utrustningen endast används på de frekvensområden som fastställts enbart för Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk i föreskrifter som Transport- och kommunikationsverket meddelat med stöd av 96 § 1 mom.

Ett radiotillstånd som beviljats för en utrustning för radiostörning får inte överlåtas eller hyras vidare.

39 b §

Tillförlitligheten hos den som innehar utrustning för radiostörning

Om den innehavare, införande aktör eller användare av en utrustning för radiostörning som avses i 39 a § 3 mom. är en juridisk person, gäller kravet på tillförlitlighet i 4 mom. 3 punkten i den paragrafen också verkställande direktören och dennes ställföreträdare, ledamöter och ersättare i styrelsen, ledamöter och ersättare i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller också ägare till juridiska personer som har en ägarandel eller röststyrka på minst 10 procent i företaget.

En person anses inte vara tillförlitlig, om

1) personen under fem år före bedömningen har dömts till straff för ett brott som kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att inneha utrustning för radiostörning,

2) personen annars på grund av sin ställning eller sin verksamhet ska anses uppenbart olämplig att inneha utrustning för radiostörning på ett sätt som är förenligt med den nationella säkerheten eller Finlands internationella förpliktelser,

3) näringsförbud som gäller personen har förts in i myndighetsregister, eller

4) personen i fråga är försatt i konkurs eller enligt utmätning eller någon annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder och detta kan anses utsätta personen för risk att bli föremål för utnyttjande, påtryckningar, mutförsök eller annan osaklig påverkan eller annars kan äventyra personens möjligheter och förmåga att på ett oberoende och också i övrigt tillförlitligt sätt sköta sina förpliktelser enligt denna lag, enligt ett tillstånd som beviljats med stöd av den eller enligt tillståndsvillkoren.

När den behöriga myndigheten överväger utfallet av en bedömning av en fysisk persons tillförlitlighet, ska myndigheten särskilt beakta vilken betydelse personens verksamhet och bakgrund har för innehavaren, den införande aktören eller användaren av hela utrustningen för radiostörning med hänsyn till den verksamhet som denne bedriver. Bedömningen av tillförlitligheten ska basera sig på en helhetsbedömning där personens ställning och grad av inflytande i den sammanslutning som innehar utrustningen för radiostörning ska tas i beaktande.

Som utredning i enlighet med 2 mom. 1 punkten ska godtas uppgifter som fås med stöd av straffregisterlagen (770/1993) och i fråga om en utländsk person ett straffregisterutdrag utfärdat av en behörig myndighet i personens ursprungsland eller etableringsland. Ett straffregisterutdrag får inte vara äldre än sex månader. Om ovan avsedda utdrag eller intyg inte utfärdas i den utländska personens etableringsland, ska i stället för dessa som bevis godtas en försäkran under ed eller högtidlig försäkran enligt lagstiftningen i etableringslandet som avlagts av personen.

Den tidsfrist som avses i 2 mom. 1 punkten ska räknas från att domen vunnit laga kraft till den tidpunkt då ansökan togs emot.

Den behöriga myndigheten kan låta bli att begära utredningar som hänför sig till bedömningen av tillförlitligheten, om den anser att tillförlitligheten i övrigt har påvisats i tillräcklig utsträckning eller om det annars är uppenbart onödigt att lämna en utredning.

264 §

Radioutrustning för specialändamål

Vad som föreskrivs i 251, 251 a, 252, 253, 253 a–253 e och 254–263 § gäller inte

- 5) radioutrustning som används uteslutande för säkerställande av allmän säkerhet, försvaret, statens säkerhet i övrigt eller statens verksamhet inom straffrättens område,
- 6) utrustning för radiostörning som har beviljats radiotillstånd enligt 39 a §.

265 §

Påvisande av behörighet

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får en radiosändare även användas av en annan person som står under omedelbar uppsikt av den som innehar ett behörighetsbevis. Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet eller Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret och inte heller radioutrustning som de enbart använder för ändamål som hänför sig till det militära försvaret samt inte i avtalet om försvarssamarbete avsedda amerikanska styrkor.

33 kap.

Hantering av informationssäkerhet och störningar samt anmälan om störningar

277 a §

Störningar som orsakas av utrustning för radiostörning

Om en utrustning för radiostörning stör annan radiokommunikation eller radiobestämning än sådan som avses i tillståndet, ska användningen av utrustningen omedelbart avbrytas. Utrustningen får inte fortsätta användas förrän orsaken till störningen har utretts och en upprepning av störningen har förhindrats.

Transport- och kommunikationsverket kan bestämma vilka andra åtgärder avseende de tekniska egenskaperna hos eller användningen av en utrustning för radiostörning som den som innehar eller äger utrustningen ska vidta för att förebygga och avhjälpa störningar och deras inverknings.

285 §

Ansökningsavgift

Den som ansöker om radiotillstånd enligt 39 a § 3 mom. är skyldig att i samband med ansökan till tillståndsmyndigheten betala en avgift på 1 000 euro. Avgiften återbetalas inte, även om ansökan återtas eller avslås.

304 §

Transport- och kommunikationsverkets särskilda uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska Transport- och kommunikationsverket

9) utreda orsakerna till störningar av radiokommunikation samt till störningar som en radioutrustning, en utrustning för radiostörning eller en teleterminalutrustning orsakar kommunikationsnät, radioutrustningar, teleterminalutrustningar eller elanläggningar,

307 §

Vissa andra myndigheters uppgifter

Polisen och Gränsbevakningsväsendet ska utöver Transport- och kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i 39 och 39 a § om radiotillstånd och bestämmelserna i 257 § om märkning av radioutrustning. Tullen ska i samband med tillsynen över efterlevnaden av sjötrafiklagen (782/2019) övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i 39 och 39 a § om radiotillstånd och bestämmelserna i 257 § om märkning av radioutrustning och utöver Transport- och kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av bestämmelser och föreskrifter om import av radioutrustning och utrustning för radiostörning.

315 §

Myndigheternas allmänna rätt att få information

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. är Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet samt Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor inte skyldiga att lämna ut uppgifter om konstruktionen hos eller användningen eller placeringen av sådan radioutrustning eller utrustning för radiostörning som uteslutande innehas, införs i landet eller används för skyddande av den nationella säkerheten eller för militärt försvar och inte heller uppgifter som behövs för uttag av avgifter. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. ska inte tillämpas på uppgifter om radioutrustning eller utrustning för radiostörning på en främmande stats örlogsfartyg, militära luftfartyg eller andra luftfartyg som används enbart för statliga ändamål.

Transport- och kommunikationsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av Rättsregistercentralen, arbets- och näringsministeriet, Patent- och registerstyrelsen och Utsökningsverket få för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag nödvändig information om den som innehar, inför i landet eller använder utrustning för radiostörning samt om ledamöter och ersättare i aktörens styrelse eller förvaltningsråd, om verkställande direktören och dennes ställföreträdare, om ansvariga bolagsmän och om andra som hör till den högsta ledningen. Rätten att få information gäller också uppgifter ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

319 §

Tystnadsplikt och utlämnande av information som gäller meddelanden

Vad som föreskrivs i 1 mom. hindrar inte att förmedlingsuppgifter lämnas ut till en annan myndighet, om det behövs för utredning av eller åtal för brott som gäller orsakande av radiostörningar eller för avhjälpande eller begränsning av störningar av radiokommunikation eller för avvärjande eller utredning av det hot dessa utgör för den nationella säkerheten eller försvaret.

324 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Vad som föreskrivs i 326 och 327 § och i 329 § 3 mom. gäller inte

1) Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet, när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret eller den nationella säkerheten, och inte heller radioutrustning eller utrustning för radiostörning som innehas av dem uteslutande för ändamål som hänför sig till det militära försvaret eller för skyddande av den nationella säkerheten,

2) Nordatlantiska fördragsorganisationens eller dess medlemsstaters styrkors radiokommunikation som har samband med det militära försvaret eller radioutrustning eller utrustning för radiostörning som innehas av dem uteslutande för ändamål som hänför sig till det militära försvaret,

3) Skyddspolisens radiokommunikation som hänför sig enbart till uppgifter som avses i 10 § 1 mom. i polisförvaltningslagen (110/1992) eller radioutrustning eller utrustning för radiostörning som innehas av Skyddspolisen i det syftet,

4) i avtalet om försvarssamarbete avsedda amerikanska styrkors radiokommunikation eller radioutrustning eller utrustning för radiostörning som innehas av dem.

Bestämmelserna i 326 § och 329 § 2 och 3 mom. ska inte tillämpas på radioutrustning eller utrustning för radiostörning på en främmande stats örlogsfartyg, militära luftfartyg eller andra luftfartyg som används enbart för statliga ändamål.

326 §

Inspektion av radioutrustning

Transport- och kommunikationsverket har för tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av den rätt att utföra inspektioner på platser där det finns

5) avkodningssystem enligt 269 § 2 mom.,

6) utrustning för radiostörning.

Importörer, innehavare, användare och ägare av radioutrustning eller utrustning för radiostörning ska på begäran visa upp sitt radiotillstånd för Transport- och kommunikationsverket, Gränsbevakningsväsendet, Tullen och polisen.

327 §

Undersökning av utrustning

För tillsynen över marknaden för radioutrustning eller om det finns skäl att misstänka att kraven enligt 30 kap. på radioutrustning som släpps ut eller tillhandahålls på marknaden inte har följts, att kraven enligt 39 a § på utrustning för radiostörning inte har följts eller att skyddet enligt 269 § av elektroniska meddelanden obehörigen har avkodats har Transport- och kommunikationsverkets inspektör rätt att ta radioutrustningen eller utrustningen för radiostörning och dess dokument för undersökning samt förbjuda att utrustningen används eller tillhandahålls på marknaden under den tid som undersökningen pågår. Undersökningen ska utföras utan dröjsmål. Den vars utrustning har tagits för undersökning ska ges ett intyg av vilket det framgår vilken utrustning som tagits för undersökning och orsaken till att den tagits för undersökning.

Om den radioutrustning eller utrustning för radiostörning som tagits för undersökning uppfyller kraven enligt denna lag och enligt de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den och utrustningens värde har sjunkit på grund av undersökningen, ska ägaren på yrkande betalas en ersättning som motsvarar gängse pris för utrustningen.

Om en radioutrustning eller en utrustning för radiostörning på ett väsentligt sätt strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den, kan Transport- och kommunikationsverket ålägga tillverkaren eller importören att ersätta undersökningskostnaderna.

329 §

Förhindrande av radiostörningar

Transport- och kommunikationsverket har rätt att förbjuda utsläppande och tillhandahållande på marknaden och användning av radioutrustning och utrustning för radiostörning samt användning av sådan annan elutrustning som avses i 97 § 2 mom., om utrustningen har orsakat skadliga störningar eller om det på sannolika grunder kan antas att den orsakar skadliga störningar.

Transport- och kommunikationsverket har rätt att granska en radioutrustning eller en utrustning för radiostörning och ta den till undersökning, om utrustningen eller användningen av utrustningen på sannolika grunder misstänks strida mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den eller om utrustningen har orsakat eller sannolikt kan orsaka skadliga störningar. Transport- och kommunikationsverket får i detta fall också tillfälligt sätta radioutrustningen eller utrustningen för radiostörning ur funktion, om detta, med hänsyn till omständigheterna, inte orsakar den som innehar utrustningen oskälig olägenhet eller skada. När det gäller tagande av radioutrustning eller utrustning för radiostörning för undersökning tillämpas i övrigt bestämmelserna i 327 §.

341 §

Husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation

Om det finns vägande skäl att misstänka att ett brott som avses i 38 kap. 7 § i strafflagen eller i 348 § 1 mom. 2, 3 eller 9 punkten. i denna lag har begåtts på en plats som omfattas av hemfriden, får trots 8 kap. 2 § 1 mom., 4 § och 31 § 1 mom. i tvångsmedelslagen allmän husrannsakan eller platsgenomsökning samt kroppsvisitation företas för att söka efter lagstridig radioutrustning, utrustning för radiostörning eller teleterminalutrustning eller för utredning av brott. Dessutom förutsätts det att rannsakan, genomsökningen eller visitationen är nödvändig för att syftet med den ska uppnås.

348 §

Radioutrustningsförseelse

Den som uppsåtligen

7) bryter mot skyldigheten enligt artikel 4.3 c i marknadskontrollförordningen eller 253 d § 4 mom. i denna lag för en tillverkare, tillverkares representant, importör, distributör eller leverantör av distributionstjänster att informera om en risk,

8) bryter mot skyldigheten enligt artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen eller 253 d § 3 mom. i denna lag för en tillverkare, tillverkares representant, importör, distributör eller leverantör av distributionstjänster att vidta korrigerande åtgärder och minska riskerna, eller

9) innehar, använder eller i landet inför en utrustning för radiostörning utan radiotillstånd enligt 39 a §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för radioutrustningsförseelse dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 19 februari 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Kommunikationsminister Lulu Ranne

Lag

om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 3 § 14 punkten, 39 § 6 mom., det inledande stycket i 264 §, 264 § 5 punkten, 265 § 2 mom., 304 § 1 mom. 9 punkten, 307 §, 315 § 4 mom., 319 § 4 mom., 324 § 1 och 2 mom., 326 § 1 mom. 5 punkten, 326 § 3 mom., 327 §, 329 § 1 och 3 mom., 341 § och 348 § 1 mom. 7 och 8 punkten, av dem 39 § 6 mom., 265 § 2 mom. och 324 § 1 mom. sådana de lyder i lag 492/2024, det inledande stycket i 264 § och 264 § 5 punkten sådana de lyder i lag 1207/2020, 304 § 1 mom. 9 punkten sådan den lyder i lag 1211/2022, 307 § och 348 § 1 mom. 7 och 8 punkten sådana de lyder i lag 258/2022 samt 315 § 4 mom., 319 § 4 mom., 326 § 1 mom. 5 punkten, 326 § 3 mom., 327 § och 329 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1003/2018, samt

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 456/2016, 52/2019, 1207/2020, 1211/2022, 105/2023 och 661/2024, en ny 14 b-punkt, till lagen en ny 39 a och en ny 39 b §, till 264 §, sådan den lyder i lag 1207/2020, en ny 6 punkt, till lagen en ny 277 a §, till 285 § ett nytt 4 mom., till 315 §, sådan den lyder i lagarna 1003/2018 och 1207/2020, ett nytt 7 mom., till 326 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1003/2018, en ny 6 punkt samt till 348 § 1 mom., sådant det lyder i lag 258/2022, en ny 9 punkt som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

14) *radioutrustning* en anläggning eller en väsentlig del av den som är avsedd för sändning (*radiosändare*) eller mottagning (*radiomottagare*) av radiofrekventa elektromagnetiska vågor, för radiokommunikation eller för något annat ändamål,

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

14) *radioutrustning* en *anordning* eller en väsentlig del av den som är avsedd för sändning (*radiosändare*) eller mottagning (*radiomottagare*) av radiofrekventa elektromagnetiska vågor för radiokommunikation eller *radiobestämning*,

14 b) *utrustning för radiostörning* en sådan *anordning* eller väsentlig del av den som är avsedd för sändning av radiofrekventa elektromagnetiska vågor och vars primära användningsändamål är att orsaka störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering eller radioutrustning som laddats med programvara vars primära syfte är att orsaka störningar i radiokommunikation, radiobestämning eller radionavigering,

39 §

Radiotillstånd

Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av radiosändare, om radiosändaren endast används på de frekvensområden som fastställts enbart för försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk i föreskrifter som Transport- och kommunikationsverket meddelat med stöd av 96 § 1 mom.

39 §

Radiotillstånd

Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet samt Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av radiosändare, om radiosändaren används endast på de frekvensområden som fastställts enbart för Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk i föreskrifter som Transport- och kommunikationsverket meddelat med stöd av 96 § 1 mom.

39 a §

Radiotillstånd för utrustning för radiostörning

För innehav, införsel i landet och användning av utrustning för radiostörning krävs radiotillstånd som beviljas på förhand. Vad som i denna lag föreskrivs om radiotillstånd som beviljas för radiosändare tillämpas även på radiotillstånd som beviljas för utrustning för radiostörning, om inte något annat följer av denna paragraf.

Radiotillstånd för innehav och användning av utrustning för radiostörning kan beviljas den som enligt lag har rätt att använda sådan utrustning eller en myndighet för skötseln av dennas lagstadgade uppgift, om användningen inte medför mer än ringa olägenhet för radiokommunikation eller annan kommunikation eller för ett allmänt kommunikationsnät och det med beaktande av hur viktig uppgiften är, den olägenhet som användningen medför och andra omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen är motiverat.

Radiotillstånd för innehav, införsel i landet eller användning av utrustning för radiostörning kan med avvikelse från 2 mom. beviljas också andra aktörer, för

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

vetenskaplig, industriell eller kommersiell verksamhet, om det finns godtagbara skäl för detta och om användningen inte medför olägenhet för annan än i tillståndet avsedd radiokommunikation eller annan kommunikation eller för ett allmänt kommunikationsnät.

Beviljande av tillstånd till en sådan annan aktör som avses i 3 mom. förutsätter att denne har

1) lämnat Transport- och kommunikationsverket en utredning om att de säkerhetskrav som anges i 6 mom. uppfylls,

2) lämnat Transport- och kommunikationsverket en utredning om de förfaranden för kundkontroll som aktören använder sig av och om sina kunder, om verksamheten omfattar försäljning av utrustning för radiostörning eller innehav i import-, export-, demonstrations-, testnings- eller utbildningssyfte eller i syfte att främja försäljning,

3) bedömts vara tillförlitlig på det sätt som avses i 39 b §,

4) lämnat Transport- och kommunikationsverket en tillräcklig utredning om hur den olägenhet som verksamheten kan orsaka annan radiokommunikation eller radiobestämning än sådan som avses i tillståndet har förhindrats, och

5) betalat ansökningsavgift enligt 285 §.

Tillstånd kan beviljas andra än myndigheter bara om deras verksamhet inte står i strid med Finlands nationella säkerhet, landets försvar eller Finlands internationella förpliktelser.

En förutsättning för beviljande av tillstånd är att inga utomstående aktörer har obehörigt tillträde till utrustningen för radiostörning. Den som ansöker om tillstånd och tillståndshavaren ska på Transport- och kommunikationsverkets begäran lämna en utredning om de principer som iakttas och de lokaler som används vid förvaring av utrustningen för radiostörning. Transport- och kommunikationsverket kan utöver de villkor som avses i 42 § förena ett radiotillstånd med villkor för hur utrustningen för radiostörning ska förvaras för att förhindra utomstående tillträde.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Över användningen av en utrustning för radiostörning ska det upprättas ett protokoll eller någon annan handling, som ska förvaras i sex månader från det att protokollet eller handlingen upprättades. Användningen av en utrustning för radiostörning ska anmälas till Transport- och kommunikationsverket, om användningen kan medföra olägenhet för radiokommunikation eller annan kommunikation eller för ett allmänt kommunikationsnät. En myndighet eller någon annan som enligt lag har rätt att använda en utrustning för radiostörning får låta bli att göra en anmälan, om det är uppenbart onödigt med hänsyn till den olägenhet som det antas att radiokommunikationen eller den andra kommunikationen eller det allmänna kommunikationsnätet förorsakas eller har förorsakats eller om det finns någon annan lagstadgad orsak till det.

Utrustningen för radiostörning får användas endast så länge det är nödvändigt, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet behöver inte radiotillstånd för innehav, införsel i landet eller användning av utrustning för radiostörning, om utrustningen endast används på de frekvensområden som fastställts enbart för Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk i föreskrifter som Transport- och kommunikationsverket meddelat med stöd av 96 § 1 mom. Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor behöver inte radiotillstånd för innehav, införsel i landet eller användning av utrustning för radiostörning, om utrustningen endast används på de frekvensområden som fastställts enbart för Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk i föreskrifter som Transport- och kommunikationsverket meddelat med stöd av 96 § 1 mom.

Ett radiotillstånd som beviljats för en utrustning för radiostörning får inte överlätas eller hyras vidare.

39 b §

*Tillförlitligheten hos den som innehar
utrustning för radiostörning*

Om den innehavare, införande aktör eller användare av en utrustning för radiostörning som avses i 39 a § 3 mom. är en juridisk person, gäller kravet på tillförlitlighet i 4 mom. 3 punkten i den paragrafen också verkställande direktören och dennes ställföreträdare, ledamöter och ersättare i styrelsen, ledamöter och ersättare i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller också ägare till juridiska personer som har en ägarandel eller röststyrka på minst 10 procent i företaget.

En person anses inte vara tillförlitlig, om

1) personen under fem år före bedömningen har dömts till straff för ett brott som kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att inneha utrustning för radiostörning,

2) personen annars på grund av sin ställning eller sin verksamhet ska anses uppenbart olämplig att inneha utrustning för radiostörning på ett sätt som är förenligt med den nationella säkerheten eller Finlands internationella förpliktelser,

3) näringsförbud som gäller personen har förts in i myndighetsregister, eller

4) personen i fråga är försatt i konkurs eller enligt utmätning eller någon annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder och detta kan anses utsätta personen för risk att bli föremål för utnyttjande, påtryckningar, mutförsök eller annan osaklig påverkan eller annars kan äventyra personens möjligheter och förmåga att på ett oberoende och också i övrigt tillförlitligt sätt sköta sina förpliktelser enligt denna lag, enligt ett tillstånd som beviljats med stöd av den eller enligt tillståndsvillkoren.

När den behöriga myndigheten överväger utfallet av en bedömning av en fysisk persons tillförlitlighet, ska myndigheten särskilt beakta vilken betydelse personens verksamhet och bakgrund har för innehavaren, den införande aktören eller användaren av hela utrustningen för radiostörning med hänsyn till

Gällande lydelse

264 §

Radioutrustning för specialändamål

Vad som föreskrivs i 251–253, 253 a–253 e och 254–263 § gäller inte

5) radioutrustning som används uteslutande för säkerställande av allmän säkerhet, försvaret, statens säkerhet i övrigt eller statens verksamhet inom straffrättens område.

265 §

Påvisande av behörighet

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får en radiosändare även användas av en annan person som står under omedelbar uppsikt av den som innehar ett behörighetsbevis. Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret och inte heller radioutrustning som de enbart använder för ändamål som hänför sig till det militära

Föreslagen lydelse

den verksamhet som denne bedriver. Bedömningen av tillförlitligheten ska basera sig på en helhetsbedömning där personens ställning och grad av inflytande i den sammanslutning som innehar utrustningen för radiostörning ska tas i beaktande.

Som utredning i enlighet med 2 mom. 1 punkten ska godtas uppgifter som fås med stöd av straffregisterlagen (770/1993) och i fråga om en utländsk person ett straffregisterutdrag utfärdat av en behörig myndighet i personens ursprungsland eller etableringsland. Ett straffregisterutdrag får inte vara äldre än sex månader. Om ovan avsedda utdrag eller intyg inte utfärdas i den utländska personens etableringsland, ska i stället för dessa som bevis godtas en försäkran under ed eller högtidlig försäkran enligt lagstiftningen i etableringslandet som avlagts av personen.

Den tidsfrist som avses i 2 mom. 1 punkten ska räknas från att domen vunnit laga kraft till den tidpunkt då ansökan togs emot.

Den behöriga myndigheten kan låta bli att begära utredningar som hänför sig till bedömningen av tillförlitligheten, om den anser att tillförlitligheten i övrigt har påvisats i tillräcklig utsträckning eller om det annars är uppenbart onödigt att lämna en utredning.

264 §

Radioutrustning för specialändamål

Vad som föreskrivs i 251, 251 a, 252, 253, 253 a–253 e och 254–263 § gäller inte

5) radioutrustning som används uteslutande för säkerställande av allmän säkerhet, försvaret, statens säkerhet i övrigt eller statens verksamhet inom straffrättens område,

6) utrustning för radiostörning som har beviljats radiotillstånd enligt 39 a §.

265 §

Påvisande av behörighet

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får en radiosändare även användas av en annan

Gällande lydelse

försvaret samt inte heller i avtalet om försvarssamarbete avsedda amerikanska styrkor.

Föreslagen lydelse

person som står under omedelbar uppsikt av den som innehar ett behörighetsbevis. Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet eller Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret och inte heller radioutrustning som de enbart använder för ändamål som hänför sig till det militära försvaret samt inte i avtalet om försvarssamarbete avsedda amerikanska styrkor.

33 kap.

Hantering av informationssäkerhet och störningar samt anmälan om störningar

277 a §

Störningar som orsakas av utrustning för radiostörning

Om en utrustning för radiostörning stör annan radiokommunikation eller radiobestämning än sådan som avses i tillståndet, ska användningen av utrustningen omedelbart avbrytas. Utrustningen får inte fortsätta användas förrän orsaken till störningen har utretts och en upprepning av störningen har förhindrats.

Transport- och kommunikationsverket kan bestämma vilka andra åtgärder avseende de tekniska egenskaperna hos eller användningen av en utrustning för radiostörning som den som innehar eller äger utrustningen ska vidta för att förebygga och avhjälpa störningar och deras inverknings.

285 §

Ansökningsavgift

Ansökningsavgiften återbetalas inte om koncessionsansökan återtas eller avslås.

285 §

Ansökningsavgift

304 §

Transport- och kommunikationsverkets särskilda uppgifter

Den som ansöker om radiotillstånd enligt 39 a § 3 mom. är skyldig att i samband med ansökan till tillståndsmyndigheten betala en

Gällande lydelse

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska Transport- och kommunikationsverket

9) utreda orsakerna till störningar av radiokommunikation samt till störningar som en radioutrustning eller teleterminalutrustning orsakar kommunikationsnät, radioutrustningar, teleterminalutrustningar eller elanläggningar,

307 §

Vissa andra myndigheters uppgifter

Polisen och Gränsbevakningsväsendet ska utöver Transport- och kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i 39 § om radiotillstånd och bestämmelserna i 257 § om märkning av radioutrustning. Tullen ska i samband med tillsynen över efterlevnaden av sjötrafiklagen (782/2019) övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i 39 § om radiotillstånd och bestämmelserna i 257 om märkning av radioutrustning och utöver Transport- och kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av bestämmelser och föreskrifter om import av radioutrustning.

315 §

Myndigheternas allmänna rätt att få information

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. är försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet inte skyldiga att lämna ut uppgifter om sådan radioutrustnings konstruktion, användning eller placering som uteslutande innehas eller används för militärt försvar och inte heller uppgifter som behövs för uttag av avgifter.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. ska inte tillämpas på uppgifter om radioutrustning på en främmande stats örlogsfartyg, militära

Föreslagen lydelse

avgift på 1 000 euro. Avgiften återbetalas inte, även om ansökan återtas eller avslås.

304 §

Transport- och kommunikationsverkets särskilda uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska Transport- och kommunikationsverket

9) utreda orsakerna till störningar av radiokommunikation samt till störningar som en radioutrustning, en utrustning för radiostörning eller en teleterminalutrustning orsakar kommunikationsnät, radioutrustningar, teleterminalutrustningar eller elanläggningar,

307 §

Vissa andra myndigheters uppgifter

Polisen och Gränsbevakningsväsendet ska utöver Transport- och kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i 39 och 39 a § om radiotillstånd och bestämmelserna i 257 § om märkning av radioutrustning. Tullen ska i samband med tillsynen över efterlevnaden av sjötrafiklagen (782/2019) övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i 39 och 39 a § om radiotillstånd och bestämmelserna i 257 § om märkning av radioutrustning och utöver Transport- och kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av bestämmelser och föreskrifter om import av radioutrustning och utrustning för radiostörning.

315 §

Myndigheternas allmänna rätt att få information

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. är Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet samt

Gällande lydelse

luftfartyg eller andra luftfartyg som används enbart för statliga ändamål.

Föreslagen lydelse

Nordatlantiska fördragsorganisationens och dess medlemsstaters styrkor inte skyldiga att lämna ut uppgifter om konstruktionen hos eller användningen eller placeringen av sådan radioutrustning eller utrustning för radiostörning som uteslutande innehas, införs i landet eller används för skyddande av den nationella säkerheten eller för militärt försvar och inte heller uppgifter som behövs för uttag av avgifter. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. ska inte tillämpas på uppgifter om radioutrustning eller utrustning för radiostörning på en främmande stats örlogsfartyg, militära luftfartyg eller andra luftfartyg som används enbart för statliga ändamål.

319 §

Tystnadsplikt och utlämnande av information som gäller meddelanden

Vad som föreskrivs i 1 mom. hindrar inte att förmedlingsuppgifter lämnas ut till en annan myndighet, om det behövs för utredning av eller åtal för brott som gäller orsakande av radiostörningar eller för avhjälpande eller begränsning av störningar av radiokommunikation.

Transport- och kommunikationsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av Rättsregistercentralen, arbets- och näringsministeriet, Patent- och registerstyrelsen och Utsökningsverket få för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag nödvändig information om den som innehar, inför i landet eller använder utrustning för radiostörning samt om ledamöter och ersättare i aktörens styrelse eller förvaltningsråd, om verkställande direktören och dennes ställföreträdare, om ansvariga bolagsmän och om andra som hör till den högsta ledningen. Rätten att få information gäller också uppgifter ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

319 §

Tystnadsplikt och utlämnande av information som gäller meddelanden

324 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Bestämmelserna i 326 och 327 § samt 329 § 3 mom. gäller inte Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet när de sköter radiokommunikation som har samband med

Vad som föreskrivs i 1 mom. hindrar inte att förmedlingsuppgifter lämnas ut till en annan myndighet, om det behövs för utredning av eller åtal för brott som gäller orsakande av radiostörningar eller för avhjälpande eller begränsning av störningar av radiokommunikation eller för avvärjande eller utredning av det hot dessa utgör för den nationella säkerheten eller försvaret.

Gällande lydelse

det militära försvaret och inte heller radioutrustning som innehas av dem uteslutande för ändamål som hänför sig till det militära försvaret samt inte heller i avtalet om försvarssamarbete avsedda amerikanska styrkors radiokommunikation eller radioutrustning som innehas av dem.

Bestämmelserna i 326 § och 329 § 2 och 3 mom. ska inte tillämpas på radioutrustning på en främmande stats örlogsfartyg, militära luftfartyg eller andra luftfartyg som används enbart för statliga ändamål.

326 §

Inspektion av radioutrustning

Transport- och kommunikationsverket har för tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av den rätt att utföra inspektioner på platser där det finns

5) avkodningssystem enligt 269 § 2 mom.

Innehavare, användare och ägare av radioutrustning ska på begäran visa upp sitt radiotillstånd för Transport- och

Föreslagen lydelse

324 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Vad som föreskrivs i 326 och 327 § och i 329 § 3 mom. gäller inte

1) *Försvarmakten eller Gränsbevakningsväsendet, när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret eller den nationella säkerheten, och inte heller radioutrustning eller utrustning för radiostörning som innehas av dem uteslutande för ändamål som hänför sig till det militära försvaret eller för skyddande av den nationella säkerheten,*

2) *Nordatlantiska fördragsorganisationens eller dess medlemsstaters styrkors radiokommunikation som har samband med det militära försvaret eller radioutrustning eller utrustning för radiostörning som innehas av dem uteslutande för ändamål som hänför sig till det militära försvaret,*

3) *Skyddspolisens radiokommunikation som hänför sig enbart till uppgifter som avses i 10 § 1 mom. i polisförvaltningslagen (110/1992) eller radioutrustning eller utrustning för radiostörning som innehas av Skyddspolisen i det syftet,*

4) *i avtalet om försvarssamarbete avsedda amerikanska styrkors radiokommunikation eller radioutrustning eller utrustning för radiostörning som innehas av dem.*

Bestämmelserna i 326 § och 329 § 2 och 3 mom. ska inte tillämpas på radioutrustning eller utrustning för radiostörning på en främmande stats örlogsfartyg, militära luftfartyg eller andra luftfartyg som används enbart för statliga ändamål.

326 §

Inspektion av radioutrustning

Transport- och kommunikationsverket har för tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och föreskrifter och beslut som meddelats med

Gällande lydelse

kommunikationsverket,
Gränsbevakningsväsendet och polisen.

327 §

Undersökning av utrustning

För tillsynen av marknaden för radioutrustning eller om det finns skäl att misstänka att kraven enligt 30 kap. på radioutrustning som släpps ut eller tillhandahålls på marknaden inte har följts eller att skyddet enligt 269 § av elektroniska meddelanden obehörigen har avkodats, har Transport- och kommunikationsverkets inspektör rätt att ta radioutrustningen och dess dokument för undersökning samt förbjuda att utrustningen används eller tillhandahålls på marknaden under den tid som undersökningen pågår. Undersökningen ska utföras utan dröjsmål. Den vars utrustning har tagits för undersökning ska ges ett intyg av vilket det framgår vilken utrustning som tagits för undersökning och orsaken till att den tagits för undersökning.

Om radioutrustning som tagits för undersökning uppfyller kraven enligt denna lag och enligt de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den och utrustningens värde har sjunkit på grund av undersökningen, ska ägaren på yrkande betalas en ersättning som motsvarar gängse pris för utrustningen.

Om en radioutrustning på ett väsentligt sätt strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den, kan Transport- och kommunikationsverket ålägga tillverkaren eller importören att ersätta undersökningskostnaderna.

329 §

Föreslagen lydelse

stöd av den rätt att utföra inspektioner på platser där det finns

-
- 5) avkodningssystem enligt 269 § 2 mom.,
6) utrustning för radiostörning.
-

Importörer, innehavare, användare och ägare av radioutrustning eller utrustning för radiostörning ska på begäran visa upp sitt radiotillstånd för Transport- och kommunikationsverket, Gränsbevakningsväsendet, Tullen och polisen.

327 §

Undersökning av utrustning

För tillsynen över marknaden för radioutrustning eller om det finns skäl att misstänka att kraven enligt 30 kap. på radioutrustning som släpps ut eller tillhandahålls på marknaden inte har följts, *att kraven enligt 39 a § på utrustning för radiostörning* inte har följts eller att skyddet enligt 269 § av elektroniska meddelanden obehörigen har avkodats har Transport- och kommunikationsverkets inspektör rätt att ta radioutrustningen eller utrustningen för radiostörning och dess dokument för undersökning samt förbjuda att utrustningen används eller tillhandahålls på marknaden under den tid som undersökningen pågår. Undersökningen ska utföras utan dröjsmål. Den vars utrustning har tagits för undersökning ska ges ett intyg av vilket det framgår vilken utrustning som tagits för undersökning och orsaken till att den tagits för undersökning.

Om den radioutrustning *eller utrustning för radiostörning* som tagits för undersökning uppfyller kraven enligt denna lag och enligt de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den och utrustningens värde har sjunkit på grund av undersökningen, ska ägaren på yrkande betalas en ersättning som motsvarar gängse pris för utrustningen.

Om en radioutrustning *eller en utrustning för radiostörning* på ett väsentligt sätt strider

Gällande lydelse

Förhindrande av radiostörningar

Transport- och kommunikationsverket har rätt att förbjuda utsläppande och tillhandahållande av radioutrustning på marknaden och användning av radioutrustning samt användning av sådan särskild elutrustning som avses i 97 § 2 mom., om utrustningen har orsakat skadliga störningar eller om det på sannolika grunder kan antas att den orsakar skadliga störningar.

Transport- och kommunikationsverket har rätt att granska en radioutrustning och ta den till undersökning, om utrustningen eller användningen av utrustningen på sannolika grunder misstänks strida mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den eller om utrustningen har orsakat eller sannolikt kan orsaka skadliga störningar. Transport- och kommunikationsverket får i detta fall också tillfälligt sätta radioutrustningen ur funktion, om detta inte orsakar den som innehar radioutrustningen oskälig olägenhet eller skada med hänsyn till omständigheterna. När det gäller tagande av en radioutrustning för undersökning tillämpas i övrigt bestämmelserna i 327 §.

341 §

Husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation

Om det finns vägande skäl att misstänka att ett brott som avses i 38 kap. 7 § i strafflagen eller i 348 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i denna lag har begåtts på en plats som omfattas av hemfriden, får trots 8 kap. 2 § 1 mom., 4 § och 31 § 1 mom. i tvångsmedelslagen allmän husrannsakan eller platsgenomsökning samt kroppsvisitation företas för att söka efter lagstridig radioutrustning eller teleterminalutrustning eller för utredning av brott. Dessutom förutsätts det att rannsakingen, genomsökningen eller

Föreslagen lydelse

mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den, kan Transport- och kommunikationsverket ålägga tillverkaren eller importören att ersätta undersökningskostnaderna.

329 §

Förhindrande av radiostörningar

Transport- och kommunikationsverket har rätt att förbjuda utsläppande och tillhandahållande på marknaden och användning av radioutrustning *och utrustning för radiostörning* samt användning av sådan annan elutrustning som avses i 97 § 2 mom., om utrustningen har orsakat skadliga störningar eller om det på sannolika grunder kan antas att den orsakar skadliga störningar.

Transport- och kommunikationsverket har rätt att granska en radioutrustning *eller en utrustning för radiostörning* och ta den till undersökning, om utrustningen eller användningen av utrustningen på sannolika grunder misstänks strida mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den eller om utrustningen har orsakat eller sannolikt kan orsaka skadliga störningar. Transport- och kommunikationsverket får i detta fall också tillfälligt sätta radioutrustningen *eller utrustningen för radiostörning* ur funktion, om detta, med hänsyn till omständigheterna, inte orsakar den som innehar utrustningen oskälig olägenhet eller skada. När det gäller tagande av radioutrustning *eller utrustning för radiostörning* för undersökning tillämpas i övrigt bestämmelserna i 327 §.

341 §

Husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation

Om det finns vägande skäl att misstänka att ett brott som avses i 38 kap. 7 § i strafflagen eller i 348 § 1 mom. 2, 3 eller 9 punkten i

Gällande lydelse

visitationen är nödvändig för att syftet med den ska uppnås.

348 §

Radioutrustningsföreseelse

Den som uppsåtligen

7) bryter mot skyldigheten enligt artikel 4.3 c i marknadskontrollförordningen eller 253 d § 4 mom. i denna lag för en tillverkare, tillverkares representant, importör, distributör eller leverantör av distributionstjänster att informera om en risk, eller

8) bryter mot skyldigheten enligt artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen eller 253 d § 3 mom. i denna lag för en tillverkare, tillverkares representant, importör, distributör eller leverantör av distributionstjänster att vidta korrigerande åtgärder och minska riskerna,

Föreslagen lydelse

denna lag har begåtts på en plats som omfattas av hemfriden, får trots 8 kap. 2 § 1 mom., 4 § och 31 § 1 mom. i tvångsmedelslagen allmän husrannsakan eller platsgenomsökning samt kroppsvisitation företas för att söka efter lagstridig radioutrustning, *utrustning för radiostörning* eller teleterminalutrustning eller för utredning av brott. Dessutom förutsätts det att rannsakan, genomsökningen eller visitationen är nödvändig för att syftet med den ska uppnås.

348 §

Radioutrustningsföreseelse

Den som uppsåtligen

7) bryter mot skyldigheten enligt artikel 4.3 c i marknadskontrollförordningen eller 253 d § 4 mom. i denna lag för en tillverkare, tillverkares representant, importör, distributör eller leverantör av distributionstjänster att informera om en risk,

8) bryter mot skyldigheten enligt artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen eller 253 d § 3 mom. i denna lag för en tillverkare, tillverkares representant, importör, distributör eller leverantör av distributionstjänster att vidta korrigerande åtgärder och minska riskerna, *eller*

9) *innehär, använder eller i landet inför en utrustning för radiostörning utan radiotillstånd enligt 39 a §,*

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för radioutrustningsföreseelse dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .